

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
**«Στρατηγικές επενδύσεις και βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος μέσω της επιτάχυνσης
διαδικασιών στις ιδιωτικές και στρατηγικές επενδύσεις»**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄	
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	ΕΝΝΟΙΑ, ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Άρθρο 1	Ορισμός στρατηγικών επενδύσεων
Άρθρο 2	Κατηγορίες και κριτήρια στρατηγικών επενδύσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Άρθρο 3	Ρυθμίσεις περιβάλλοντος
Άρθρο 4	Πολεοδομικές ρυθμίσεις
Άρθρο 5	Παραχώρηση χρήσης αιγιαλού και παραλίας
Άρθρο 6	Βοηθητικά και συνοδά έργα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ
Άρθρο 7	Διαδικασία αναγκαστικών απαλλοτριώσεων για την εκτέλεση στρατηγικών επενδύσεων
Άρθρο 8	Δικαστική προσβολή αναγκαστικών απαλλοτριώσεων
Άρθρο 9	Κτηματολογικά στοιχεία - Αναγνώριση δικαιούχων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ
Άρθρο 10	Κίνητρο Χωροθέτησης
Άρθρο 11	Φορολογικά Κίνητρα
Άρθρο 12	Κίνητρο Ταχείας Αδειοδότησης
Άρθρο 13	Κίνητρα ενίσχυσης δαπανών στρατηγικών επενδύσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄	ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Άρθρο 14	Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων
Άρθρο 15	Υποβολή και τεκμηρίωση αίτησης χαρακτηρισμού επένδυσης ως στρατηγικής
Άρθρο 16	Προδικασία χαρακτηρισμού επένδυσης ως στρατηγικής
Άρθρο 17	Διαδικασία Ωρίμανσης Επενδυτικών Έργων σε ακίνητα του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα
Άρθρο 18	Απόφαση χαρακτηρισμού επένδυσης ως στρατηγικής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ
Άρθρο 19	Απόφαση χορήγησης ενισχύσεων
Άρθρο 20	Υποχρεώσεις φορέα επένδυσης
Άρθρο 21	Εποπτεία υλοποίησης επένδυσης
Άρθρο 22	Κυρώσεις λόγω μη τήρησης των όρων της επένδυσης
Άρθρο 23	Αξιολόγηση επιπτώσεων των κινήτρων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄	ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΠΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Άρθρο 24	Διαιτητική επίλυση διαφορών
Άρθρο 25	Δικαστική επίλυση διαφορών-Αρμοδιότητα δικαστηρίων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄	ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ
Άρθρο 26	Γενικοί κανόνες χωροθέτησης και γενικές χρήσεις γης – Τροποποίηση του άρθρου 11 του ν. 3986/2011

Άρθρο 27	Χωρικός προορισμός - Επενδυτική ταυτότητα δημοσίων ακινήτων – Τροποποίηση άρθρου 12 του ν. 3986/2011
Άρθρο 28	Δικαίωμα επιφανείας επί δημοσίων κτημάτων – Ορισμοί – Τροποποίηση του άρθρου 18 του ν. 3986/2011
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄	ΠΡΟΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ
Άρθρο 29	Προέγκριση οικοδομικής άδειας για τις στρατηγικές επενδύσεις– Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 4495/2017
Άρθρο 30	Προέγκριση οικοδομικής άδειας - Κ.Υ.ΔΟΜ.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄	ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄
Άρθρο 31	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Α΄
Άρθρο 32	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Α΄
Άρθρο 33	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Α΄
ΜΕΡΟΣ Β΄ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ
Άρθρο 34	Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια – Τροποποίηση παρ. 2 και 4 του άρθρου 7 του ν. 4399/2016
Άρθρο 35	Ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 12 του ν. 4399/2016
Άρθρο 36	Διαδικασίες υποβολής και αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 13 του ν. 4399/2016
Άρθρο 37	Περιεχόμενο και διαδικασία αξιολόγησης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 14 του ν. 4399/2016
Άρθρο 38	Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων – Τροποποίηση του άρθρου 16 του ν. 4399/2016
Άρθρο 39	Τροποποιήσεις απόφασης υπαγωγής - Έγκριση μεταβολών μετά την ολοκλήρωση – Τροποποίηση του άρθρου 17 του ν. 4399/2016
Άρθρο 40	Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης - Τροποποίηση του άρθρου 18 του ν. 4399/2016
Άρθρο 41	Καταβολή ενισχύσεων - Τροποποίηση του άρθρου 20 του ν. 4399/2016
Άρθρο 42	Μητρώο Αξιολογητών - Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν. 4399/2016
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	ΕΝΤΑΞΗ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ Ν. 4399/2016
Άρθρο 43	Δικαιούχοι ενισχύσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 47 του ν. 4399/2016
Άρθρο 44	Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια – Αντικατάσταση του άρθρου 48 του ν. 4399/2016
Άρθρο 45	Επιλέξιμες δαπάνες και ύψος ενισχύσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 49 του ν. 4399/2016
Άρθρο 46	Είδη και εντάσεις ενισχύσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 50 του ν. 4399/2016
Άρθρο 47	Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου – Αντικατάσταση του άρθρου 51 του ν. 4399/2016

Άρθρο 48	Είδη, εντάσεις και ύψος ενισχύσεων του καθεστώτος «Επιχειρηματικότητα Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων» - Τροποποίηση παρ. 4 του άρθρου 60 του ν. 4399/2016
Άρθρο 49	Αντικατάσταση τίτλου του Κεφαλαίου ΙΒ του ν. 4399/2016
Άρθρο 50	Δικαιούχοι και υπαγόμενα επιχειρηματικά σχέδια μεταποιητικών επιχειρήσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 62 του ν. 4399/2016
Άρθρο 51	Επιλέξιμες δαπάνες επιχειρηματικών σχεδίων μεταποιητικών επιχειρήσεων – Προσθήκη άρθρου 62B στον ν. 4399/2016
Άρθρο 52	Είδος και ύψος ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων μεταποιητικών επιχειρήσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 63 του ν. 4399/2016
Άρθρο 53	Διαδικασία ταχείας αδειοδότησης – Αντικατάσταση του άρθρου 64 του ν. 4399/2016 – Προσθήκη παρ. 2
Άρθρο 54	Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου – Προσθήκη άρθρου 64 Β στον ν. 4399/2016
Άρθρο 55	Είδος και ύψος ενίσχυσης για το καθεστώς «Επενδύσεις Μείζονος Μεγέθους» – Τροποποίηση του άρθρου 67 του ν. 4399/2016
Άρθρο 56	Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου του καθεστώτος «Επενδύσεις Μείζονος Μεγέθους» - Αντικατάσταση της παρ. 3 άρθρου 69 του ν. 4399/2016
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ Ν. 4399/2016, 3908/2011, 3299/2004
Άρθρο 57	Διακριτές κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων – Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 4399/2016
Άρθρο 58	Θέματα λειτουργίας Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) του αναπτυξιακού νόμου – Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 81 του ν. 4399/2016
Άρθρο 59	Μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 85 του ν. 4399/2016 – Τροποποίηση του άρθρου 85 του ν. 4399/2016
Άρθρο 60	Προϋποθέσεις και διαδικασίες τροποποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου - Όροι ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων των ν. 3299/2004 και 3908/2011 και τροποποίησης των αποφάσεων υπαγωγής - Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων των ν. 3299/2004 και 3908/2011 - Τροποποίηση του άρθρου 14B του ν. 3908/2011
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Α.Ν. 89/1967	
Άρθρο 61	Διαδικασία υπαγωγής και υποχρεώσεις των υπαγόμενων επιχειρήσεων - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 1 του α.ν. 89/1967
Άρθρο 62	Βελτίωση της μεθόδου προσδιορισμού των ακαθάριστων εσόδων και ρύθμιση θεμάτων σχετικών με το περιεχόμενο των αποφάσεων υπαγωγής και της τροποποίησης αυτών και τη λειτουργία της Επιτροπής ελέγχου του ποσοστού κέρδους - Τροποποίηση του άρθρου 2 του α.ν. 89/1967
Άρθρο 63	Εφαρμογή Πληροφοριακού Συστήματος - Προσθήκη στο άρθρο 3 του α.ν. 89/1967
Άρθρο 64	Καθορισμός του απαιτούμενου ελάχιστου αριθμού νέων θέσεων απασχόλησης – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 7 του α.ν. 89/1967-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄	
Άρθρο 65	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β΄
Άρθρο 66	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Β΄
Άρθρο 67	Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΕΝΝΟΙΑ, ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Αντικείμενο, σκοπός και ορισμός στρατηγικών επενδύσεων

1. Αντικείμενο του Μέρους Α΄ αποτελεί ο καθορισμός ενός ενιαίου νομοθετικού πλαισίου, το οποίο θα διέπει τις στρατηγικές επενδύσεις.
2. Σκοπός των επιμέρους διατάξεων είναι η διαμόρφωση ενός βελτιωμένου επενδυτικού κλίματος στη χώρα μας για την υλοποίηση των στρατηγικών επενδύσεων, προκειμένου να απλοποιηθούν και να επιταχυνθούν οι διαδικασίες αξιολόγησης και υλοποίησης των στρατηγικών επενδύσεων και να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου των στρατηγικών επενδυτών.
3. α) Ως «στρατηγικές επενδύσεις» νοούνται οι επενδύσεις, οι οποίες, λόγω της στρατηγικής τους βαρύτητας για την εθνική ή και την τοπική οικονομία, μπορεί να επιφέρουν ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα σημαντικής έντασης για την αύξηση της απασχόλησης, την παραγωγική ανασυγκρότηση και την ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της χώρας σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικά δίκαιης, δίχως αποκλεισμούς, ισόρροπης και αειφόρου ανάπτυξης, με κύρια χαρακτηριστικά την προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων, την εξωστρέφεια και εξαγωγική δραστηριότητα, την καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα, τον καθολικό σχεδιασμό, την εξοικονόμηση φυσικών πόρων στην προοπτική της κυκλικής οικονομίας και την υψηλή προστιθέμενη αξία, ιδίως σε τομείς οικονομικών δραστηριοτήτων διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων ή υπηρεσιών.
β) Κάθε επενδυτικό σχέδιο εντάσσεται με την απόφαση του άρθρου 18, κατόπιν σχετικής αίτησης του φορέα της επένδυσης, σε κάποια κατηγορία στρατηγικών επενδύσεων του άρθρου 2, πλην της περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 2 περί των αυτοδίκαια εντασσόμενων στρατηγικών επενδύσεων. Ο φορέας της επένδυσης αιτείται, βάσει του άρθρου 15, την ένταξη του επενδυτικού του σχεδίου σε συγκεκριμένη κατηγορία του άρθρου 2, καθώς και τα κίνητρα της συγκεκριμένης κατηγορίας, τα οποία επιθυμεί να λάβει.

Άρθρο 2

Κατηγορίες και κριτήρια Στρατηγικών Επενδύσεων

1. Οι Στρατηγικές Επενδύσεις διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:
  - α) «Στρατηγικές Επενδύσεις 1», οι οποίες πληρούν μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες προϋποθέσεις ανεξαρτήτως τομέα επένδυσης:
    - αα) ο συνολικός προϋπολογισμός της επένδυσης είναι μεγαλύτερος των εβδομήντα πέντε εκατομμυρίων (75.000.000) ευρώ, ή

αβ) ο συνολικός προϋπολογισμός της επένδυσης είναι μεγαλύτερος των σαράντα εκατομμυρίων (40.000.000) ευρώ και ταυτόχρονα από την επένδυση δημιουργούνται κατά βιώσιμο τρόπο εβδομήντα πέντε (75) τουλάχιστον νέες Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.).

Οι επενδύσεις της υποπερ. αα) δύνανται να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα του άρθρου 10, της παρ. 1 του άρθρου 11 και του άρθρου 12.

Οι επενδύσεις της υποπερ. αβ) δύνανται να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα των άρθρων 10, 11 και 12, καθώς και των περ. α) και β) της παρ. 1 του άρθρου 13.

β) «Στρατηγικές Επενδύσεις 2», οι οποίες πληρούν μία (1) τουλάχιστον από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

βα) ο συνολικός προϋπολογισμός της επένδυσης (i) είναι μεγαλύτερος από είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ και αφορά σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς της αγροδιατροφής, έρευνας και καινοτομίας, βιοτεχνολογίας, πολιτιστικής και δημιουργικής βιομηχανίας, ρομποτικής, τεχνητής νοημοσύνης, ιατρικού τουρισμού, διαχείρισης απορριμμάτων και αποβλήτων, διαστημικής βιομηχανίας ή (ii) είναι μεγαλύτερος από είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ και έχει ως σκοπό τον ψηφιακό μετασχηματισμό της επιχείρησης ή την παροχή υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους (cloud computing). Οι επενδύσεις της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα των άρθρων 11, 12, καθώς και των περ. α) και β) της παρ. 1 του άρθρου 13.

ββ) οι επενδύσεις δημιουργούν κατά βιώσιμο τρόπο πενήντα (50) τουλάχιστον νέες Ε.Μ.Ε. και ο συνολικός προϋπολογισμός τους είναι μεγαλύτερος των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ. Οι επενδύσεις της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα των άρθρων 11, 12, καθώς και της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 13.

βγ) συνιστούν επενδύσεις εντός Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων της παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 (Α' 143), οι οποίες δημιουργούν κατά βιώσιμο τρόπο σαράντα (40) τουλάχιστον Ε.Μ.Ε. και ο συνολικός προϋπολογισμός τους είναι μεγαλύτερος των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ. Οι επενδύσεις της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα των άρθρων 11, 12, καθώς και της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 13.

γ) «Εμβληματικές Επενδύσεις Εξαιρετικής Σημασίας», οι οποίες υλοποιούνται από διακεκριμένες νομικές οντότητες, συμπεριλαμβανομένων ιδίως, όσων προωθούν την πράσινη οικονομία, την καινοτομία, την τεχνολογία, καθώς και την οικονομία χαμηλού ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος και ειδικά τις επενδύσεις της περ. α) της παρ. 3 και ενισχύουν σημαντικά την ελληνική οικονομία και την ανταγωνιστικότητα αυτής σε διεθνές επίπεδο. Οι επενδύσεις της παρούσας περίπτωσης δύνανται να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα των άρθρων 10, 11 και 12, καθώς και των περ. β) και γ) της παρ. 3 του άρθρου 13. Αναφορικά με την ενίσχυση της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 13, οι επιχειρήσεις μπορούν να τη λάβουν μέχρι το ήμισυ του ποσού του προβλεπόμενου στον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 (L 187) ποσοστού της έντασης ενίσχυσης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή των ενισχύσεων της παρ. 3 του άρθρου 13 στα επενδυτικά σχέδια, τα οποία εντάσσονται στην παρούσα κατηγορία, είναι η ημερομηνία ολοκλήρωσης της υλοποίησης να μην ξεπερνά την 31^η Δεκεμβρίου 2025. Η ως άνω προϋπόθεση ολοκλήρωσης πρέπει να αναφέρεται στην αίτηση του επενδυτή και στο χρονοδιάγραμμα της παρ. 1 του άρθρου 15. Σε περίπτωση υπέρβασης του ως άνω χρονικού ορίου υλοποίησης, η επένδυση αποκαταλείται από «Στρατηγική Επένδυση Εξαιρετικής Σημασίας» και τα εγκεκριμένα κίνητρα ανακαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 22.

γα) Για τον χαρακτηρισμό ενός επενδυτικού σχεδίου ως «Εμβληματικής Επένδυσης Εξαιρετικής Σημασίας» συστήνεται τριμελής επιτροπή, τα μέλη της οποίας είναι επιστήμονες εγνωσμένου κύρους ποικίλων ειδικοτήτων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών συγκροτείται η τριμελής επιτροπή, ορίζονται τα μέλη της, καθώς και οι αναπληρωτές αυτών, ο χρόνος θητείας τους, η πιθανή αποζημίωσή τους, καθώς και οι όροι λειτουργίας της.

γβ) Με όμοια απόφαση προς αυτή της υποπερ. γα) καθορίζονται η διαδικασία ένταξης της επένδυσης, ο τρόπος παρακολούθησης και ελέγχου υλοποίησης της επένδυσης, ο τρόπος καταβολής των ενισχύσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης.

γγ) Εντός επτά (7) ημερών από σχετικό αίτημα της «Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» η Επιτροπή της υποπερ. γα) γνωμοδοτεί αναφορικά με τον εμβληματικό ή μη χαρακτήρα της επένδυσης.

δ) «Στρατηγικές Επενδύσεις ταχείας αδειοδότησης», οι οποίες πληρούν τα κριτήρια μίας εκ των ακόλουθων υποπεριπτώσεων:

δα) δημιουργούν κατά βιώσιμο τρόπο τριάντα (30) τουλάχιστον νέες Ε.Μ.Ε. και ο συνολικός προϋπολογισμός τους είναι μεγαλύτερος των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ. Οι επενδύσεις της περίπτωσης αυτής μπορούν να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα του άρθρου 12 και της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 13 ή

δβ) δημιουργούν κατά βιώσιμο τρόπο τριάντα (30) τουλάχιστον νέες Ε.Μ.Ε., ο συνολικός προϋπολογισμός τους είναι μεγαλύτερος των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ και αποτελούν μέρος επένδυσης, η οποία έχει ήδη χαρακτηριστεί ως στρατηγική και έχει ολοκληρωθεί η υλοποίησή της. Οι επενδύσεις της περίπτωσης αυτής μπορούν να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα του άρθρου 12 και της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 13 ή

δγ) αποτελούν υφιστάμενες επενδύσεις, στρατηγικές ή μη, οι οποίες προβαίνουν σε αναδιάρθρωση ή εκσυγχρονισμό ή επέκταση των εγκαταστάσεών τους και ο συνολικός τους προϋπολογισμός είναι μεγαλύτερος των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, εφόσον διατηρούνται κατά βιώσιμο τρόπο εκατό (100) τουλάχιστον υφιστάμενες Ε.Μ.Ε.. Οι επενδύσεις της υποπερίπτωσης αυτής μπορούν να λάβουν το κίνητρο του άρθρου 12.

ε) «Αυτοδίκαια εντασσόμενες Στρατηγικές Επενδύσεις», οι οποίες πληρούν τα κριτήρια μίας εκ των ακόλουθων υποπεριπτώσεων:

εα) συνιστούν επενδύσεις του ν. 3389/2005 (Α` 232), οι οποίες έχουν εγκριθεί από τη Διυπουργική Επιτροπή Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (Δ.Ε.Σ.Δ.Ι.Τ.) και επενδύσεις για τα Ευρωπαϊκά Ενεργειακά Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος - Projects of Common Interest (PCI) του άρθρου 8 του ν. 4271/2014 (Α' 144). Στην περίπτωση αυτή εντάσσονται επενδύσεις που αποτελούν Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος [Important Projects of Common European Interest (IPCEI)] νομικών προσώπων, τα οποία συμμετέχουν ως άμεσα μέλη σε προγράμματα IPCEI και ο συνολικός τους προϋπολογισμός είναι μεγαλύτερος των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ. Οι επενδύσεις της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα της παρ. 1 του άρθρου 11 και του άρθρου 12.

εβ) συνιστούν «Στρατηγικές επενδύσεις χωρικής οργάνωσης των επιχειρήσεων», οι οποίες αφορούν στην ανάπτυξη επιχειρηματικών πάρκων του ν. 3982/2011 με συνολικό προϋπολογισμό άνω των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ. Οι επενδύσεις της κατηγορίας αυτής δύνανται να λάβουν ένα ή περισσότερα από τα κίνητρα των άρθρων 10, 11 και 12.

2. Για κάθε φορέα στρατηγικής επένδυσης, το άρθρο 16 του ν. 4251/2014 (Α'103) σχετικά με τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής εφαρμόζεται ως προς δέκα (10) πολίτες τρίτων χωρών κατ' ανώτατο αριθμό, στελέχη των επενδυτικών σχημάτων για όλες τις κατηγορίες Στρατηγικών Επενδύσεων. Για όσο διάστημα υφίσταται η εργασιακή σχέση με τον φορέα της στρατηγικής επένδυσης, όσα από τα στελέχη αυτά δεν έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα, θεωρείται ότι διατηρούν τη φορολογική κατοικία τους στην αλλοδαπή και υπόκεινται σε φόρο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα και αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται επίσης και στον σύζυγο ή το άλλο μέρος συμφώνου συμβίωσης, εφόσον ο σύζυγος ή το άλλο μέρος δεν ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα στην Ελλάδα, καθώς και στα εξαρτώμενα τέκνα αυτών, όπως αυτά προσδιορίζονται στην περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4172/2013 (Α'167).

3. Οι επενδύσεις σε μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) δεν χαρακτηρίζονται ως «Στρατηγικές Επενδύσεις» με την έννοια των περ. α), β), γ) και δ) της παρ. 1, εκτός εάν, σωρευτικά με τις επιμέρους προϋποθέσεις εκάστης των περιπτώσεων της παρ. 1, εμπίπτουν και σε μία από τις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Αποτελούν έργα καινοτόμων εφαρμογών και τεχνολογιών που αξιοποιούν ενεργειακές τεχνολογίες και εφαρμογές για την ενίσχυση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε., που έχουν προϋπολογισμό κατ' ελάχιστον πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ και κοινό σημείο σύνδεσης στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Για τον χαρακτηρισμό ενός έργου ως καινοτόμου και την εξέτασή του για ένταξη στο καθεστώς Στρατηγικών Επενδύσεων η επενδυτική πρόταση αφορά σε έργα, που χρησιμοποιούν μια από τις παρακάτω τεχνολογίες:

αα) συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, αβ) παραγωγής «πράσινου» υδρογόνου, αγ) εγκατάστασης θαλάσσιων αιολικών και πλωτών φωτοβολταϊκών πάρκων, αδ) έργων Α.Π.Ε. που διασυνδέουν περιοχές της Επικράτειας με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας μέσω υποβρύχιου καλωδίου, αε) έργων Α.Π.Ε. πλήρως ελεγχόμενης ηλεκτροπαραγωγής σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου 2 του ν. 4414/2016 (Α' 149), αστ) υβριδικών έργων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. σε Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά (Μ.Δ.Ν.). Για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης, προκειμένου ένα έργο να χαρακτηριστεί ως καινοτόμο, η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» αποστέλλει αίτημα προς τη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο οφείλει να απαντήσει στο εν λόγω αίτημα εντός προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του.

β) Αποτελούν έργα Α.Π.Ε. που έχουν προϋπολογισμό κατ' ελάχιστον εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ και κοινό σημείο σύνδεσης στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Για έργα Α.Π.Ε., που λαμβάνουν το κίνητρο ταχείας αδειοδότησης του άρθρου 12, η οριστική προσφορά σύνδεσης δεν χορηγείται κατά προτεραιότητα έναντι λοιπών αιτήσεων. Για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης, προκειμένου να εξακριβωθεί εάν το έργο πληροί το κριτήριο του κοινού σημείου σύνδεσης στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» ζητά τη γνώμη του αρμόδιου διαχειριστή, είτε του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε (ΑΔΜΗΕ Α.Ε) είτε του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε), ο οποίος οφείλει να απαντήσει εντός προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του αιτήματος.

4. Για την ένταξη στις κατηγορίες των Στρατηγικών Επενδύσεων, οι οποίες υλοποιούνται εξ ολοκλήρου σε περιοχές που εντάσσονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης, όπως αυτά προσδιορίζονται για στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ)

2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, εφαρμόζεται επί των απαιτούμενων στο παρόν άρθρο μεγεθών συνολικού προϋπολογισμού επένδυσης συντελεστής απομείωσης 25%.

5. Η ένταξη των επενδυτικών σχεδίων στις κατηγορίες Στρατηγικών Επενδύσεων της παρ. 1, καθώς και η παροχή των αναφερόμενων κινήτρων ανά κατηγορία πραγματοποιούνται κατόπιν αίτησης του φορέα της επένδυσης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 15.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 3

Περιβαλλοντικές ρυθμίσεις

1. Για την πραγματοποίηση των Στρατηγικών Επενδύσεων απαιτείται η προηγούμενη έγκριση περιβαλλοντικών όρων, που χορηγείται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης που αφορά στην αρμοδιότητα έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων. Για τον σκοπό αυτόν, υποβάλλεται αίτηση, που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά του ν. 4014/2011 (Α΄ 209), στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται ο ν. 1650/1986 (Α΄160).

Για έργα Στρατηγικών Επενδύσεων του άρθρου 5, καθώς και λοιπά έργα για τα οποία δεν προβλέπεται από τη νομοθεσία η λήψη άδειας λειτουργίας, τα οποία κατατάσσονται στην κατηγορία Β σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011, η υπαγωγή τους σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.), γίνεται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, ως ακολούθως:

- α) αν το έργο ή η δραστηριότητα βρίσκεται εν όλω ή εν μέρει εντός περιοχής του δικτύου NATURA 2000, με τις εξαιρέσεις της παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 4014/2011, εκδίδεται απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την υπαγωγή σε Π.Π.Δ. και την έκδοση των πρόσθετων όρων της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4014/2011, εάν από τη διαδικασία της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης προκύψει ότι απαιτούνται τέτοιοι όροι,
- β) σε κάθε άλλη περίπτωση πλην της περ. α), εκδίδεται πράξη υπαγωγής του έργου ή της δραστηριότητας σε Π.Π.Δ. με απόφαση της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙ.Π.Α.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Δεν επιτρέπεται η υλοποίηση επένδυσης, η οποία υπάγεται στον παρόντα νόμο, σε περιοχές του δικτύου NATURA, οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160).

Άρθρο 4

Πολεοδομικές ρυθμίσεις

1. Για την πραγματοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων σε χώρους εντός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων επιτρέπονται συγκεκριμένες και ειδικές παρεκκλίσεις από τους ισχύοντες όρους και περιορισμούς δόμησης της περιοχής, καθώς και από τις διατάξεις του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (ν. 4067/2012, Α΄ 79) για λόγους υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτοί προσδιορίζονται και εξειδικεύονται στο Πλαίσιο Εθνικού Χωροταξικού Σχεδιασμού.

2. Οι συγκεκριμένες και ειδικές παρεκκλίσεις της παρ. 1 καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.ΘΑ.) και δύναται να αφορούν: α) στις αποστάσεις των κτιρίων από τα όρια του οικοπέδου, καθώς και τις αποστάσεις μεταξύ των κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων, β) στον συντελεστή δόμησης, γ) στον συντελεστή κατ' όγκο εκμετάλλευσης, δ) στην κάλυψη και ε) στο ύψος, με εξαίρεση το ύψος των πυλώνων φωτισμού, το οποίο καθορίζεται από την αντίστοιχη μελέτη φωτοτεχνικής κάλυψης.

Άρθρο 5

Παραχώρηση χρήσης αιγιαλού και παραλίας

1. Για την πραγματοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων επιτρέπεται η παραχώρηση στον φορέα της επένδυσης του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, συνεχόμενου ή παρακείμενου θαλάσσιου χώρου ή του πυθμένα. Ο φορέας της επένδυσης κατά την υποβολή του επενδυτικού του φακέλου στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 15, αιτείται την παραχώρηση του δικαιώματος της παρούσας.

2. Για τις Στρατηγικές Επενδύσεις, για τις οποίες δεν καταρτίζεται επενδυτικό σχέδιο της παρ. 1 του άρθρου 10, εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 14 και 14Α του ν. 3986/2011 (Α' 152) περί παραχώρησης χρήσης αιγιαλού και παραλίας. Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου σχετικά με την έκδοση της απόφασης παραχώρησης

υποβάλλεται αίτηση του φορέα της επένδυσης στην κατά τόπον αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία συνοδεύεται:

α) αν πρόκειται για παραχώρηση απλής χρήσης, από την απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.) σχετικά με την ένταξη της επένδυσης στη διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων του άρθρου 14 ή

β) αν πρόκειται για παραχώρηση χρήσης για την εκτέλεση έργων, από την απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων του άρθρου 3 για τις αιτούμενες επεμβάσεις στον αιγιαλό, την κοινόχρηστη παραλία, τη θάλασσα και τον πυθμένα αυτής, καθώς και από την οριστική μελέτη των έργων με τα ακριβή όρια του ζητούμενου προς παραχώρηση χώρου.

3. Για τις Στρατηγικές Επενδύσεις, για τις οποίες καταρτίζεται επενδυτικό σχέδιο της παρ. 1 του άρθρου 10, η παραχώρηση στον φορέα της επένδυσης του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, συνεχόμενου ή παρακείμενου θαλάσσιου χώρου ή του πυθμένα επιτρέπεται μετά από την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων του άρθρου 10 και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους, που καθορίζονται σε αυτά.

4. Για τη χρήση του αιγιαλού σύμφωνα με τα προεδρικά διατάγματα της παρ. 3 εκδίδεται κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού μετά από γνώμη του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού και αφού προηγηθεί η κατά το δυνατόν ευρύτερη δημόσια διαβούλευση σχετικά με τους όρους παραχώρησης με ελάχιστη χρονική διάρκεια αυτής τις επτά (7) ημέρες. Η ως άνω απόφαση μπορεί να περιλαμβάνει και απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας για την εξυπηρέτηση λειτουργικών

αναγκών των Στρατηγικών Επενδύσεων, καθορίζει τους λουπούς όρους της παραχώρησης και τεκμηριώνει τους λόγους, για τους οποίους η παραχώρηση αυτή θεωρείται δημόσια ωφέλεια βάσει των αναφερομένων στο άρθρο 1.

5. Τα ακίνητα, που δημιουργούνται από τη μετατόπιση προς τη θάλασσα του ορίου του αιγιαλού, λόγω κατασκευής ή επέκτασης των έργων ή προσχώσεων, καταγράφονται ως δημόσια κτήματα και περιέρχονται στην ιδιοκτησία του ελληνικού Δημοσίου, μπορεί δε να παραχωρούνται κατά χρήση ή να εκμισθώνονται στον κύριο του έργου των Στρατηγικών Επενδύσεων. Το αντάλλαγμα χρήσης και το μίσθωμα καθορίζονται από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία και ανταποκρίνονται στις τρέχουσες μισθωτικές αξίες της περιοχής.

6. Η κατά οποιονδήποτε τρόπο χρήση των εκτάσεων, που παραχωρούνται ή εκμισθώνονται κατά την παρ. 4 από τρίτους, απαγορεύεται, εφόσον παρεμποδίζει την εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο έγινε η παραχώρηση.

Άρθρο 6

Βοηθητικά και συνοδά έργα

1. Για την εφαρμογή του παρόντος ως βοηθητικά νοούνται τα έργα προσωρινού χαρακτήρα, που σκοπό έχουν να εξυπηρετήσουν τις Στρατηγικές Επενδύσεις κατά το στάδιο της κατασκευής τους, όπως λατομεία, δανειοθάλαμοι, πρόχειρες εγκαταστάσεις γραφείων. Ως συνοδά έργα, νοούνται έργα μόνιμου χαρακτήρα για την υποστήριξη της στρατηγικής επένδυσης, όπως τα δίκτυα της Δ.Ε.Η., του Ο.Τ.Ε., φυσικού αερίου, ύδρευσης, καθώς και οι οδοί προσπέλασης και οι κόμβοι σύνδεσης των περιοχών εγκατάστασης των έργων με το εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο και με το βασικό οδικό δίκτυο της Περιφέρειας.

2. Με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργείων, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ορίζονται τα βοηθητικά και συνοδά έργα εξωτερικής υποδομής, που είναι απαραίτητα για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων Στρατηγικών Επενδύσεων, εφόσον το κόστος τους δεν είναι δυσανάλογα υψηλό σε σχέση με το συνολικό κόστος και τον στρατηγικό χαρακτήρα της επένδυσης.

3. Οι φορείς του Δημοσίου και οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί προσδιορίζονται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), οι οποίοι είναι αρμόδιοι για την εκτέλεση βοηθητικών ή συνοδών έργων υπό την έννοια του παρόντος, οφείλουν να τα εκτελούν κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Σε περίπτωση αντικειμενικού κωλύματός τους, οι αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς υποχρεούνται να ενημερώνουν εγγράφως τη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τους λόγους μη εκτέλεσης των έργων κατ' απόλυτη προτεραιότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ

Άρθρο 7

Διαδικασία αναγκαστικών απαλλοτριώσεων για την εκτέλεση στρατηγικών επενδύσεων

1. α) Επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων ή η σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επ' αυτών για την εξυπηρέτηση των Στρατηγικών Επενδύσεων και των βοηθητικών και συνοδών έργων τους. Η απαλλοτρίωση εγκρίνεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.), εφόσον έχει αξιολογηθεί αναλυτικά ως αναγκαία για την υλοποίηση και τη βιωσιμότητα του επενδυτικού σχεδίου στην οικεία έκθεση αξιολόγησης. Σε κάθε περίπτωση, η απαλλοτριούμενη έκταση δεν μπορεί να καταλαμβάνει ποσοστό εκτάσεων μεγαλύτερο του τρία τοις εκατό (3%) επί της συνολικής έκτασης υλοποίησης της επένδυσης.

β) Οι απαλλοτριώσεις κηρύσσονται με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Υποδομών και Μεταφορών υπέρ του ελληνικού Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) ή φυσικών προσώπων και με δαπάνη του υπέρ' ου η απαλλοτρίωση ή άλλου προσώπου, που ορίζεται με την πράξη κήρυξής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται ο ν. 2882/2001 (Α' 17). Η προσδιοριζόμενη αποζημίωση βαρύνει τον φορέα της επένδυσης.

2. Ακίνητα ιδιοκτησίας του ελληνικού Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, με εξαίρεση τις ιδιοκτησίες οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), εφόσον πρόκειται να χρησιμοποιηθούν και μόνο κατά το μέρος που κρίνονται αναγκαία για την κατασκευή, επέκταση ή εκσυγχρονισμό των Στρατηγικών Επενδύσεων, δεν απαλλοτριώνονται αλλά μπορεί να παραχωρούνται κατά χρήση για την κατασκευή, επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό των ανωτέρω επενδύσεων. Σε περίπτωση αμφισβήτησης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ακινήτων ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών επιτροπών, το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται.

3. Οι διαδικασίες σχετικά με αναγκαστικές απαλλοτριώσεις, που έχουν κηρυχθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος εντός ρυμοτομικού σχεδίου για κοινόχρηστους ή κοινωφελείς χώρους, που γειτνιάζουν με την έκταση κατασκευής, επέκτασης ή εκσυγχρονισμού των Στρατηγικών Επενδύσεων ή στους οποίους πρόκειται να χωροθετηθούν οι τελευταίες, διεκπεραιώνονται από τη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, εφόσον η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» το κρίνει απαραίτητο και κατόπιν σχετικής αίτησης του κυρίου του έργου.

4. Αν ο αριθμός των εικαζόμενων ιδιοκτητών και εμπράγματων δικαιούχων είναι μεγαλύτερος από πενήντα (50), περίληψη της απαλλοτριωτικής πράξης της περ. β) της παρ. 1, με μνεία του Φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο δημοσιεύθηκε, καθώς και αναφορά στην τοποθεσία και κτηματική περιοχή των απαλλοτριούμενων, δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες ευρείας κυκλοφορίας εφημερίδες των Αθηνών ή της περιφερειακής ενότητας, όπου γίνεται η απαλλοτρίωση, σε δύο συνεχόμενα ημερήσια φύλλα τους και αναρτάται στο διαδίκτυο. Η πράξη κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης κοινοποιείται στον δήμαρχο και τοιχοκολλάται στο δημοτικό κατάστημα της κτηματικής περιοχής, όπου βρίσκονται τα απαλλοτριούμενα ακίνητα. Για την τοιχοκόλληση συντάσσεται πράξη από τον γραμματέα του δήμου, άλλως γίνεται τοιχοκόλληση από δικαστικό επιμελητή. Η τήρηση των παραπάνω διατυπώσεων επέχει θέση ατομικής γνωστοποίησης της απαλλοτριωτικής πράξης, για καθέναν, που αξιώνει δικαιώματα στα απαλλοτριούμενα ακίνητα.

5. Οι απαλλοτριώσεις του παρόντος θεωρούνται κατεπείγουσες και μείζονος σημασίας. Για την κήρυξή τους αρκεί απλό διάγραμμα οριζοντιογραφίας σε κλίμακα όχι μεγαλύτερη από 1:2.000, που απεικονίζει την προς απαλλοτρίωση έκταση. Στην απόφαση της κήρυξης γίνεται ρητή αναφορά ότι δεν απαιτείται η τήρηση των λοιπών όρων και προϋποθέσεων. Στην περίπτωση αυτή, το κτηματολογικό διάγραμμα και ο κτηματολογικός πίνακας συντάσσονται μέσα σε προθεσμία, που ορίζει η πράξη κήρυξης της απαλλοτρίωσης, η οποία δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την ημερομηνία της πράξης αυτής και μπορεί να παραταθεί για τρεις (3) επιπλέον μήνες με όμοια πράξη. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, η απόφαση κήρυξης της απαλλοτρίωσης θεωρείται αυτοδικαίως ανακληθείσα.

6. Στην περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης για την πραγματοποίηση των Στρατηγικών Επενδύσεων και των βοηθητικών και συνοδών έργων τους για τις οποίες κηρύσσονται οι απαλλοτριώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 7Α του ν. 2882/2001, η συντέλεση της απαλλοτρίωσης επέρχεται μόνο με την παρακατάθεση ή καταβολή αποζημίωσης χωρίς να απαιτείται δημοσίευση της σχετικής ειδοποίησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μπορεί, επίσης, να επιτρέπεται με ειδική απόφαση του Εφετείου που δικάζει με τη διαδικασία του άρθρου 19 του ν. 2882/2001 ύστερα από αίτηση του βαρυνόμενου με τη δαπάνη της απαλλοτρίωσης, η πραγματοποίηση εργασιών και πριν από τον προσδιορισμό και την καταβολή της αποζημίωσης, υπό τον όρο της καταβολής εύλογου τμήματος της αποζημίωσης που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 70% της κατά το οικείο σύστημα προσδιοριζόμενης αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, άλλως της εκτιμώμενης αποζημίωσης και της παροχής πλήρους εγγύησης υπέρ του δικαιούχου της αποζημίωσης.

7. Για την κατασκευή, επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό ή την εξυπηρέτηση των Στρατηγικών Επενδύσεων επιτρέπεται η απαλλοτρίωση υπέρ νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ευρύτερων ζωνών, πέρα από τις εκτάσεις που είναι αναγκαίες για την κατασκευή των έργων με ειδικώς αιτιολογημένη κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών και Μεταφορών και Τουρισμού.

Άρθρο 8

Δικαστική προστασία

1. Οποιοσδήποτε προβάλλει εμπράγματα δικαιώματα στα απαλλοτριούμενα, καθώς και οποιοσδήποτε τρίτος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως κατά της απαλλοτριωτικής πράξης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, που αρχίζει από την επόμενη της τελευταίας από τις παρακάτω ενέργειες διαζευκτικά: της δημοσίευσης σε εφημερίδα ή της κοινοποίησης στον δήμαρχο ή της τοιχοκόλλησης στο δημοτικό κατάστημα.

2. Η κατά το άρθρο 21 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) κοινοποίηση του δικογράφου και της πράξεως του Προέδρου περί ορισμού εισηγητή και δικασίμου γίνεται αμελλητί. Η αρμόδια υπηρεσία υποχρεούται να αποστείλει στο Συμβούλιο της Επικρατείας τον φάκελο της υπόθεσης και την έκθεση απόψεών της σε δέκα (10) ημέρες από την ως άνω κοινοποίηση. Σε περίπτωση μη αποστολής φακέλου, το Δικαστήριο μπορεί να συναγάγει τεκμήριο ομολογίας για την πραγματική βάση των ισχυρισμών του αιτούντος.

3. Η κοινοποίηση της αίτησης από το δικαστήριο σε όσους έχουν έννομο συμφέρον να παρέμβουν γίνεται επτά (7) ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Η παρέμβαση ασκείται το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν από τη συζήτηση και κοινοποιείται στον αιτούντα είκοσι τέσσερις (24) ώρες πριν από τη συζήτηση.

4. Για την εκδίκαση της αιτήσεως ακυρώσεως ορίζεται σύντομη δικάσιμο, η οποία, πάντως, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες από την άσκησή της, η δε απόφαση εκδίδεται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη συζήτηση. Αναβολή της υπόθεσης επιτρέπεται για σοβαρό λόγο μόνο μια φορά και σε δικάσιμο, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την αρχική.

5. Αίτηση αναστολής εκτέλεσης της απόφασης κήρυξης της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης εξετάζεται από την Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά απόλυτη προτεραιότητα. Η Διοίκηση υποχρεούται να αποστείλει αμελλητί τον σχετικό φάκελο, ώστε να συζητηθεί η αίτηση αναστολής. Η απόφαση εκδίδεται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τη συζήτηση της αίτησης αναστολής. Η χορηγούμενη αναστολή εκτέλεσης της απόφασης κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης δεν αναστέλλει τη διαδικασία δικαστικού προσδιορισμού της προσωρινής αποζημίωσης.

6. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το π.δ. 18/1989 (Α' 8).

Άρθρο 9

Κτηματολογικά στοιχεία - Αναγνώριση δικαιούχων

1. Αν οι ενδιαφερόμενοι διαφωνούν με τα στοιχεία του κτηματολογικού πίνακα και διαγράμματος, μπορούν από την κήρυξη της απαλλοτρίωσης, με αίτησή τους στην αρχή που θεώρησε τα κτηματολογικά στοιχεία ή άλλως σε κάθε περίπτωση στη Διεύθυνση Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, να ζητήσουν τη διόρθωσή τους, υποβάλλοντας τους σχετικούς τίτλους. Η διόρθωση αυτή μπορεί να γίνει μέχρι και τη συζήτηση της αίτησης αναγνώρισης δικαιούχων. Οι δικαιούχοι αποζημίωσης υποχρεούνται να προσκομίσουν στη δίκη αναγνώρισης δικαιούχων πιστοποιητικό ύπαρξης ή ανυπαρξίας δικαιωμάτων του Δημοσίου ή βεβαίωση μη έκδοσης του πιστοποιητικού. Η αίτηση διόρθωσης των κτηματολογικών στοιχείων δεν αναστέλλει τη διαδικασία προσδιορισμού της αποζημίωσης και συντέλεσης της απαλλοτρίωσης. Αντίγραφα των διορθώσεων διαβιβάζονται και στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολογικό Γραφείο για να ενεργήσει τα νόμιμα.

2. Το κτηματολογικό διάγραμμα και ο κτηματολογικός πίνακας με τις διορθώσεις της παρ. 1 διαβιβάζονται από τον υπέρ ου η απαλλοτρίωση ή τον υπόχρεο αποζημίωσης ή όσους έχουν έννομο συμφέρον στο αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο.

3. Η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου, στην οποία κοινοποιείται υποχρεωτικά η απόφαση κήρυξης της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, υποχρεούται να χορηγήσει βεβαίωση για την ύπαρξη ή ανυπαρξία δικαιωμάτων του Δημοσίου σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή αίτησης από τη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

4. Η αναγνώριση των δικαιούχων γίνεται σε δικάσιμο που ορίζεται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου μέσα σε είκοσι πέντε (25) ημέρες από την κατάθεση της αίτησης. Αντίγραφο της αίτησης με την πράξη

και με κλήση για εμφάνιση κοινοποιείται δέκα (10) ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται ο ν. 2882/2001 (Α' 17).

5. Στις αναγκαστικές απαλλοτριώσεις που κηρύσσονται για την κατασκευή, επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό των Στρατηγικών Επενδύσεων, ο ορισμός της δικασίμου και η κλήτευση των δικαιούχων αποζημίωσης, στη δίκη αναγνώρισης δικαιούχων στο Μονομελές Πρωτοδικείο, εφόσον οι εικαζόμενοι δικαιούχοι υπερβαίνουν τους διακόσιους (200), γίνεται με πράξη του προέδρου του δικαστηρίου μετά από αίτηση του κάθε ενδιαφερομένου, που δημοσιεύεται σε δύο συνεχόμενα φύλλα δύο (2) ημερήσιων εφημερίδων της οικείας περιφερειακής ενότητας και με τοιχοκόλληση στο δημοτικό κατάστημα, της τοποθεσίας των ακινήτων, δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Οι δημοσιεύσεις και η τοιχοκόλληση περιλαμβάνουν και πρόσκληση των ενδιαφερομένων να παραστούν κατά τη δικάσιμο και τα ονόματα των εικαζόμενων δικαιούχων σύμφωνα με τα στοιχεία του κτηματολογικού πίνακα. Η παραπάνω διαδικασία γίνεται με δαπάνη του υπόχρεου καταβολής της αποζημίωσης. Αν η διαδικασία κινηθεί από τον υπέρ ου η απαλλοτρίωση ή τον έχοντα εμπράγματο δικαίωμα, η σχετική δαπάνη επιδικάζεται σε βάρος του υπόχρεου καταβολής της αποζημίωσης με την απόφαση αναγνώρισης των δικαιούχων.

6. Κάθε διαφορά αποζημίωσης από παραλείψεις και ανακρίβειες των κτηματολογικών στοιχείων, χωρίς να επηρεάζει τη συντέλεση της απαλλοτρίωσης, δικάζεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 591 περί ειδικών διαδικασιών του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182). Σε περίπτωση άσκησης έφεσης, το δικαστήριο δικαιούται, με προδικαστική του απόφαση, να διατάξει τη διενέργεια γραπτής πραγματογνωμοσύνης από έναν πραγματογνώμονα. Νέα συζήτηση της υπόθεσης ορίζεται με την απόφαση σε ορισμένη δικάσιμο μέσα σε δύο (2) μήνες από τη δημοσίευσή της. Ο πραγματογνώμονας υποχρεούται, μέσα σε έναν (1) μήνα από την επίδοση σε αυτόν της απόφασης, να ορκιστεί και να καταθέσει την πραγματογνωμοσύνη του. Κατά της απόφασης του Εφετείου δεν χωρεί ένδικο μέσο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ

Άρθρο 10

Κίνητρο Χωροθέτησης

1. Για την πραγματοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορεί, ύστερα από απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.), να καταρτίζει Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε.) επί καταρχήν ενιαίων εκτάσεων, εκτός από τα δημόσια ακίνητα που αναφέρονται στο άρθρο 10 του ν. 3986/2011 (Α' 152). Για το ενιαίο της έκτασης εφαρμόζεται η υποπερ. α) της περ. 8 της παρ. Γ του άρθρου 11 του ν. 3986/2011. Στην επένδυση μπορεί να ενταχθεί έως μία μη όμορη έκταση, η οποία υποχρεωτικά πρέπει να καλύπτει λιγότερο του ποσοστού 50% επί της συνολικής έκτασης του βασικού ακινήτου της επένδυσης, να μην κρίνεται απαραίτητη για την εξασφάλιση αρτιότητας-οικοδομησιμότητας του βασικού ακινήτου και η ελάχιστη απόσταση μεταξύ τους να μην ξεπερνά το ένα (1) χιλιόμετρο.

2. Τα άρθρα 11, 12, 13, η παρ. 2 του άρθρου 13^Α και τα άρθρα 14 και 14Α του ν. 3986/2011, εφαρμόζονται αναλόγως. Για τις περιπτώσεις των Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε., στο Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης του άρθρου 16 του ν. 3986/2011 προεδρεύει ο Γενικός Γραμματέας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα. Όπου στα άρθρα 12, 13, 13^Α, 14 και 14^Α του ν. 3986/2011

αναφέρονται ο Υπουργός Οικονομικών και η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, για τις περιπτώσεις των Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε., νοούνται αντίστοιχα το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για την έκδοση των πράξεων που προβλέπονται στα άρθρα 14 και 14Α του ν. 3986/2011, απαιτείται και η σύμπραξη του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Για τις επενδύσεις στον τομέα της βιομηχανίας της περ. β), και της εφοδιαστικής αλυσίδας ο ανώτατος επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης, που προβλέπεται στην περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3986/2011 ορίζεται σε 0.6. Για τις επενδύσεις στον τομέα κατασκευής κέντρων δεδομένων και τεχνολογικής υποστήριξης επιχειρήσεων και λοιπών συνοδευτικών δραστηριοτήτων (Data Centres) ο ανώτατος επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης, που προβλέπεται στην περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3986/2011 ορίζεται σε 0.8 και το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης ορίζεται σε 60%.

4. Επενδυτικά σχέδια, για τα οποία εγκρίνεται Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε. βάσει του παρόντος, οφείλουν από την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας τους να εφαρμόζουν σχέδιο αρχών βιώσιμης ανάπτυξης και να καταρτίζουν ετήσιο απολογισμό αειφορίας (sustainability reporting) σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα (ενδεικτικά Global Reporting Initiative). Ο ετήσιος απολογισμός ελέγχεται από τρίτο κατάλληλο ανεξάρτητο φορέα (ελεγκτική εταιρεία ή οίκο πιστοποίησης), επιλογής του φορέα της επένδυσης. Ο απολογισμός αειφορίας περιλαμβάνει διακριτά τα στοιχεία και τα δεδομένα του επενδυτικού σχεδίου, το οποίο έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

5. Για την πραγματοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων επί εκτάσεων με μικτό καθεστώς ιδιοκτησίας, ήτοι δημόσιες και ιδιωτικές εκτάσεις, που έχουν περιέλθει στην αρμοδιότητα του Ταμείου Αξιοποίησης Δημόσιας Περιουσίας (ΤΑΙΠΕΔ), καταρτίζονται και εγκρίνονται Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α. σύμφωνα με τα άρθρα 11 έως 17B του ν. 3986/2011. Για λοιπές Στρατηγικές Επενδύσεις με μικτό καθεστώς ιδιοκτησίας-δημόσιες και ιδιωτικές εκτάσεις και για Στρατηγικές Επενδύσεις επί ακινήτων ιδιοκτησίας Ο.Τ.Α., μπορεί να καταρτίζονται και να εγκρίνονται Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε. με την επιφύλαξη του άρθρου 10 του ν. 3986/2011.

Άρθρο 11

Φορολογικά κίνητρα

1. Για τις επενδύσεις, που χαρακτηρίζονται ως στρατηγικές εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις σταθεροποίησης του φορολογικού συντελεστή της παρ. 1 του άρθρου 67 του ν. 4399/2016 (Α` 117).

2. Οι επενδύσεις, που χαρακτηρίζονται ως στρατηγικές μπορεί, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.) να λάβουν διαζευκτικά:

α) φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν, με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μετά από την αφαίρεση του φόρου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ο οποίος αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής συνιστά ισόποσο αποθεματικό. Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης φορολογικής απαλλαγής μέσα σε δεκαπέντε (15) φορολογικά έτη και όχι σε διάστημα μικρότερο των τριών (3) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης του κινήτρου ή

β) επιτάχυνση φορολογικών αποσβέσεων των παγίων που έχουν ενταχθεί στο εγκεκριμένο σχέδιο επένδυσης με προσαύξηση των συντελεστών του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013

(Α' 167) κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Αν ο αρχικός συντελεστής απόσβεσης είναι ανώτερος του είκοσι τοις εκατό (20%), ο τελικός προσαυξημένος συντελεστής δεν μπορεί να υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%). Για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι αποσβέσεις των μηχανημάτων και του μηχανολογικού εξοπλισμού εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα κατά τον χρόνο της πραγματοποίησής τους, προσαυξημένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

3. Οι ενισχύσεις του παρόντος χορηγούνται κατόπιν της προβλεπόμενης στην περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 15 αίτησης του φορέα της επένδυσης, ως μεμονωμένες ενισχύσεις, είτε βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 651/2014, είτε κατόπιν εγκριτικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης, όπως προκύπτουν από τον ανωτέρω Κανονισμό ή την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εξειδικεύονται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 19.

Άρθρο 12

Κίνητρο ταχείας αδειοδότησης

1. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου, για την έκδοση οποιασδήποτε απαιτούμενης άδειας ή έγκρισης για την εκτέλεση των έργων, την εγκατάσταση ή λειτουργία στρατηγικής επένδυσης, συμπεριλαμβανομένων των χωροταξικών αδειών, ορίζεται προθεσμία σαράντα πέντε (45) ημερολογιακών ημερών. Για την έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) Στρατηγικής Επένδυσης, εφαρμόζονται αναλογικά η προθεσμία της υποπερ. δδ) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4014/2011 (Α' 209) και η προθεσμία της περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4014/2011. Οι προθεσμίες αυτές εκκινούν από την υποβολή από τον φορέα της επένδυσης στη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων (Γ.Δ.Σ.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων του σχετικού φακέλου για εκάστη απαιτούμενη άδεια ή έγκριση με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Στην ως άνω προθεσμία δεν συνυπολογίζεται ο χρόνος προσκόμισης των ζητούμενων από τη Διοίκηση συμπληρωματικών στοιχείων.

2. Η Γ.Δ.Σ.Ε. του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων εξετάζει την τυπική πληρότητα και τη συμβατότητα των στοιχείων του φακέλου με την απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. και μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή μπορεί να ζητήσει μία φορά απαραίτητα συμπληρωματικά στοιχεία για την ολοκλήρωση του φακέλου. Κατόπιν διαβιβάζει στην αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή αίτηση και τον οικείο φάκελο για την έκδοση της άδειας, έγκρισης ή γνωμοδότησης.

3. Η αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή ολοκληρώνει κατά προτεραιότητα τη διοικητική διαδικασία και εκδίδει την απαραίτητη άδεια, έγκριση ή γνωμοδότηση μέσα στην προθεσμία της παρ. 1. Η αδειοδοτούσα αρχή εξετάζει την τυπική και ουσιαστική πληρότητα του φακέλου και μπορεί, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών, να αιτηθεί μία φορά απαραίτητα συμπληρωματικά στοιχεία, οπότε η προθεσμία αναστέλλεται και αρχίζει και πάλι από την κατάθεσή τους. Σε κάθε περίπτωση, η προθεσμία της παρ. 1 δεν παρεκτείνεται.

4. Αν, στο πλαίσιο της σχετικής διοικητικής διαδικασίας της παρ. 3, απαιτείται η αποστολή προς την αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή εγκρίσεων, εισηγήσεων ή γνωμοδοτήσεων περιφερειακών ή άλλων υπηρεσιών, αυτές ολοκληρώνονται σε τέτοιο χρόνο, ώστε να διασφαλίζεται ότι η τελική άδεια έγκρισης ή η γνωμοδότηση εκδίδεται εντός της προθεσμίας της παρ. 1.

5. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας της παρ. 1, η αρμοδιότητα έκδοσης κάθε άδειας μεταφέρεται στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ο οποίος, μετά από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, βεβαιώνει την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, και είτε αιτιολογημένα εκδίδει τη σχετική άδεια

λαμβάνοντας υπόψη την αίτηση και τα στοιχεία του φακέλου είτε αιτιολογημένα την απορρίπτει εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός.

6. Για τις άδειες ή εγκρίσεις εγκατάστασης ή λειτουργίας Στρατηγικών Επενδύσεων, στις αρμόδιες αδειοδοτούσες αρχές, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις που ορίζουν την έκδοση των εν λόγω αδειών ή εγκρίσεων για κάθε δραστηριότητα, περιλαμβάνεται και η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Εφόσον η δραστηριότητα της Στρατηγικής Επένδυσης υπάγεται στο καθεστώς της γνωστοποίησης του άρθρου 5 του ν. 4442/2016 (Α` 230), στις αρμόδιες αδειοδοτούσες αρχές περιλαμβάνεται και η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων. Προκειμένου να εκδοθούν οι ανωτέρω άδειες ή εγκρίσεις, ο φορέας της επένδυσης υποβάλλει τα απαραίτητα δικαιολογητικά, κατ' επιλογήν του, είτε στην αρμόδια αρχή ή αρχές που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, οι οποίες ορίζουν την έκδοση των εν λόγω αδειών ή εγκρίσεων είτε στη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων. Η διοικητική πράξη ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός της ίδιας αδειοδοτούσας αρχής και δεν είναι δυνατή η κατάθεση ίδιας αίτησης σε άλλη αδειοδοτούσα αρχή. Αναφορικά με τη διοικητική διαδικασία και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την έκδοση των ανωτέρω αδειών ή εγκρίσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις που προβλέπουν την έκδοση των εν λόγω αδειών ή εγκρίσεων.

7. Εάν διαπιστωθούν ανυπέβλητα νομικά ή πραγματικά κωλύματα στη διαδικασία αδειοδότησης επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε., καθώς και των συνοδών αυτών έργων, που αποτελούν μέρος επενδυτικού σχεδίου, το οποίο έχει ενταχθεί στις Στρατηγικές Επενδύσεις, επιτρέπεται η εγκατάστασή τους σε άλλη, ανάλογη ή ομοειδή έκταση, τηρουμένων των οικείων περί αδειοδότησεως διατάξεων. Η κατά τα ανωτέρω τροποποίηση του επενδυτικού σχεδίου εγκρίνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κατόπιν αίτησης του φορέα της επένδυσης στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», η οποία προωθεί το αίτημα στη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα. Προς τον σκοπό αυτό, ο φορέας της επένδυσης αιτείται την έγκριση της οικείας αναμόρφωσης του εγκεκριμένου επενδυτικού του σχεδίου, ως προς το μέρος αυτό στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», χωρίς αυτό να συνιστά ανεπίτρεπτη μεταβολή του επενδυτικού του σχεδίου ή μεταβολή, που απαιτεί την προηγούμενη έγκριση της Δ.Ε.Σ.Ε..

8. Το άρθρο 16 του ν. 4014/2011 περί Μητρώου πιστοποιημένων αξιολογητών ΜΠΕ εφαρμόζεται, κατόπιν αίτησης του φορέα της επένδυσης για την έκδοση από τις αρμόδιες περιβαλλοντικές αρχές των περιβαλλοντικών αδειών και εγκρίσεων, οι οποίες απαιτούνται για την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων που έχουν ενταχθεί στις Στρατηγικές Επενδύσεις του άρθρου 2.

9. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 1 ή η μη εμπρόθεσμη αποστολή από τις περιφερειακές ή άλλες υπηρεσίες προς την αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή εγκρίσεων, εισηγήσεων ή γνωμοδοτήσεων σύμφωνα με την παρ. 4 συνιστά, σε περίπτωση πειθαρχικής διώξεως, επιβαρυντική περίπτωση κατά την επιμέτρηση της πειθαρχικής ποινής στον αρμόδιο υπάλληλο και στον προϊστάμενο της αδειοδοτικής ή γνωμοδοτικής υπηρεσίας, ο οποίος ορίζεται εκ του νόμου ως το καθ' ύλην αρμόδιο όργανο για την υλοποίηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 13

Κίνητρα ενίσχυσης δαπανών στρατηγικών επενδύσεων

1. Για τις Στρατηγικές Επενδύσεις μπορεί, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.), να παρέχονται ενισχύσεις με τη μορφή επιχορήγησης, οι οποίες συνίστανται

στην παροχή χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών και προσδιορίζονται ως ποσοστό επ' αυτών. Οι ενισχυόμενες κατηγορίες δαπανών είναι οι εξής:

α) Ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και ατόμων με αναπηρία ή χρόνια πάθηση σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, καθώς και για την παροχή εύλογων προσαρμογών σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 61 του ν. 4488/2017 (Α' 137). Η ενίσχυση της παρούσας κατηγορίας, αθροιζόμενη με άλλες κρατικές ενισχύσεις που λαμβάνει ο φορέας επένδυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο.

β) Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, εφόσον το έργο αφορά σε βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη ή μελέτες σκοπιμότητας. Η ενίσχυση της παρούσας κατηγορίας, αθροιζόμενη με άλλες κρατικές ενισχύσεις που λαμβάνει ο φορέας της επένδυσης, δεν μπορεί να υπερβαίνει για έργα που αφορούν κυρίως β) στη βιομηχανική έρευνα τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο, ββ) σε πειραματική ανάπτυξη τα δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο και βγ) σε μελέτες σκοπιμότητας και προετοιμασίας ερευνητικών δραστηριοτήτων τα επτά εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (7.500.000) ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο.

2. Οι ενισχύσεις των περ. α) και β) της παρ. 1 μπορούν να χορηγούνται και σωρευτικά εφόσον δεν ξεπερνούν τα οριζόμενα όρια.

3. Οι «Εμβληματικές Επενδύσεις Εξαιρετικής Σημασίας» μπορεί, με απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε., να λάβουν και ενισχύσεις, διαζευκτικά ή σωρευτικά, με την ακόλουθη μορφή:

α) της επιχορήγησης, η οποία συνίσταται στην παροχή χρηματικού ποσού από το Δημόσιο για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών και προσδιορίζονται ως ποσοστό επ' αυτών,

β) της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού και προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της αξίας απόκτησης αυτού που εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις,

γ) της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας, που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο.

4. Οι ενισχύσεις του παρόντος χορηγούνται ως μεμονωμένες ενισχύσεις, είτε βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 651/2014 είτε κατόπιν εγκριτικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης, όπως προκύπτουν από τον ανωτέρω Κανονισμό ή την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξειδικεύονται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 19.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 14

Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων

Ο χαρακτηρισμός των επενδυτικών σχεδίων ως Στρατηγικών Επενδύσεων πραγματοποιείται με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.), η οποία συστήνεται βάσει των άρθρων 8 και 9 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

Άρθρο 15

Υποβολή και τεκμηρίωση αίτησης χαρακτηρισμού επένδυσης ως Στρατηγικής

1. Κάθε ενδιαφερόμενος φορέας επένδυσης υποβάλλει προς την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» αίτηση για τον χαρακτηρισμό του επενδυτικού του σχεδίου ως Στρατηγικής Επένδυσης, την ένταξή του σε μία από τις κατηγορίες του άρθρου 2 και τα κίνητρα, τα οποία επιθυμεί να λάβει.

2. Ο φορέας της επένδυσης καταβάλλει στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» για την κάλυψη του διοικητικού κόστους της διεκπεραίωσης του επενδυτικού φακέλου των «Στρατηγικών Ιδιωτικών Επενδύσεων» διαχειριστική αμοιβή. Το ύψος του συνόλου της διαχειριστικής αμοιβής υπολογίζεται στο 0,1% του συνολικού κόστους της επένδυσης και δεν μπορεί να είναι κάτω των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ούτε να υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ. Το υπολειπόμενο ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%), καταβάλλεται στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» πριν από τη συνεδρίαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.), στην ημερήσια διάταξη της οποίας έχει εισαχθεί προς εξέταση η επενδυτική πρόταση. Σε περίπτωση μη χαρακτηρισμού μιας επενδυτικής πρότασης ως στρατηγικής από τη Δ.Ε.Σ.Ε. επιστρέφεται ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του συνόλου της διαχειριστικής αμοιβής.

3. Η αίτησή του συνοδεύεται από πλήρη φάκελο, ο οποίος περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

α) Επιχειρηματικό σχέδιο (business plan) της επένδυσης που περιλαμβάνει, ιδίως, την ταυτότητα του επενδυτή και των συνεργατών του, ενδεικτικό αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης και του χρονικού διαστήματος λειτουργίας της, αναφορά της προηγούμενης εμπειρίας του επενδυτή σε σχέση με το είδος και τη φύση της επένδυσης που προτείνεται, περιγραφή της συνολικής επένδυσης και των επιμέρους επενδύσεων με ειδικότερη αναφορά στην πλήρωση των κριτηρίων του άρθρου 2 σχετικά με τη δημιουργία νέων ετήσιων μονάδων εργασίας, την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, την καινοτομία, την εξωστρέφεια, την υψηλή προστιθέμενη αξία, την περιβαλλοντική προστασία, τον καθολικό σχεδιασμό, την περιγραφή του τρόπου που προτείνεται για την υλοποίηση του έργου, καθώς και την περιγραφή των επιμέρους δραστηριοτήτων και των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν,

β) αγοραπωλητήρια συμβόλαια ή παραχωρητήρια κυριότητας ή συμβολαιογραφικά έγγραφα σύστασης δικαιώματος επιφάνειας σύμφωνα με τα άρθρα 18 έως 23 του ν. 3986/2011 (Α'152) ή μισθωτήρια συμβόλαια ή προσύμφωνα μίσθωσης συνοδευόμενα από πιστοποιητικά ιδιοκτησίας από το αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο ή, σε περίπτωση κατά την οποία τα ακίνητα βρίσκονται σε περιοχή όπου έχει ολοκληρωθεί η κτηματογράφηση, συνοδευόμενα από αντίγραφα κτηματολογικού φύλλου των ακινήτων ή παραχωρητήρια χρήσης ακινήτων ελάχιστης διάρκειας τριάντα (30) ετών για όσα επενδυτικά σχέδια αιτούνται να λάβουν τα κίνητρα που προβλέπονται στο άρθρο 11 και δεκαπέντε (15) ετών για όλες τις άλλες περιπτώσεις, ή συμβολαιογραφικά προσύμφωνα αγοράς ακινήτων με την αίρεση της μη υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου στο καθεστώς του παρόντος Μέρους.

Σε περίπτωση υποβολής προσυμφώνων μίσθωσης της περ. β) της παρ. 1, τα συνοδευόμενα έγγραφα πρέπει να έχουν εκδοθεί εντός μηνός πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης της παρ. 1 και ο φορέας της επένδυσης οφείλει, μετά την απόφαση χαρακτηρισμού της επένδυσής του ως στρατηγικής από τη Δ.Ε.Σ.Ε., να μετατρέψει τα προσύμφωνα μίσθωσης σε μισθωτήρια συμβόλαια και να συμπεριλάβει αυτά τα μισθωτήρια συμβόλαια στον επενδυτικό και αδειοδοτικό φάκελο της παρ. 2 του άρθρου 20 προς τη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων (Γ.Δ.Σ.Ε.). Σε αντίθετη περίπτωση εφαρμόζονται οι κυρώσεις του άρθρου 23.

γ) Ανάλυση του προϋπολογισμού της συνολικής επένδυσης και των επιμέρους επενδύσεων, καθώς και της δομής χρηματοδότησης κατά την περίοδο κατασκευής του επενδυτικού έργου και κατά την

περίοδο λειτουργίας του, παροχή επιστολής υποστήριξης (comfort letter) ή επιστολής απόδειξης επάρκειας κεφαλαίων (proof of funds), για την περίπτωση επενδυτικών κεφαλαίων (funds) από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, που λειτουργεί νόμιμα σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. ή σε χώρα μέλος του Ο.Ο.Σ.Α, παράθεση των βασικών δεικτών αποδοτικότητας, αναφορά οποιασδήποτε μορφής συνδρομής που έχει ζητηθεί από το Δημόσιο, καθώς και ανάλυση ενδεχομένων άμεσων ή έμμεσων αντισταθμιστικών ωφελειών υπέρ του Δημοσίου και της τοπικής κοινωνίας,

δ) περιβαλλοντικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά των ακινήτων, που προβλέπονται στο σχέδιο και τεκμηρίωση της χρήσης ή των χρήσεων γης, του μεγέθους και της έντασης αυτών, καθώς και των όρων και περιορισμών δόμησης. Ανάλυση των άμεσων και έμμεσων συνεπειών της επένδυσης στην ελληνική οικονομία σε βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα (investment impact assessment) σε συνολικό και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η ανάλυση κοινωνικών και περιβαλλοντικών συνεπειών. Στην ανάλυση αυτή λαμβάνονται υπόψη ιδίως η τοπική παραγωγική δυνατότητα και ο βαθμός απασχόλησης, το μέγεθος και η παραγωγική δυνατότητα των γειτονικών περιοχών, το φυσικό κάλλος της περιοχής, ο αρχαιολογικός και πολιτιστικός της πλούτος, η ανθεκτικότητα και η δυνατότητα ομαλής προσαρμογής του φυσικού, οικιστικού και οικονομικο-κοινωνικού υποσυστήματος στις επιδράσεις της επένδυσης, καθώς και η ύπαρξη παρεμφερών οικονομικών δραστηριοτήτων στην περιοχή.

ε) ανέκκλητη εντολή και πληρεξουσιότητα προς την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες σχετικά με:

εα) τον έλεγχο και τη διασταύρωση των στοιχείων του φακέλου της επενδυτικής πρότασης, προκειμένου αυτή να υπαχθεί στις Στρατηγικές Επενδύσεις,

εβ) τη δημοσίευση στοιχείων της επένδυσης, εκτός από εκείνα που καλύπτονται από επιχειρηματικό, βιομηχανικό ή άλλο απόρρητο και της εξέλιξής της, των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί από τον φορέα της επένδυσης, καθώς και των σχετικών αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων της Διοίκησης στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα της «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.»,

εγ) αποδεικτικό καταβολής του 25% του συνόλου της διαχειριστικής αμοιβής στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.».

ζ) υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου του φορέα της επένδυσης, στην οποία δηλώνεται ότι τα προσκομιζόμενα έγγραφα, στοιχεία, δηλώσεις και δεδομένα που εμπεριέχονται στον υποβληθέντα φάκελο είναι ακριβή και αληθή.

η) αναλυτική περιγραφή των αιτούμενων ενισχύσεων και των σχετικών δαπανών, καθώς και τα απαραίτητα στοιχεία προς απόδειξη της πλήρωσης των κατά περίπτωση εφαρμοζόμενων προϋποθέσεων συμβατότητας προς τον Κανονισμό (ΕΕ) υπ` αρ. 651/2014, μόνο αν η αίτηση χαρακτηρισμού του επενδυτικού σχεδίου ως Στρατηγικής Επένδυσης περιλαμβάνει και αίτηση χορήγησης ενισχύσεων των άρθρων 11 και 13.

Άρθρο 16

Προδικασία χαρακτηρισμού επένδυσης ως Στρατηγικής

1. Μέσα σε προθεσμία σαράντα πέντε (45) ημερολογιακών ημερών από την κατάθεση του φακέλου της επενδυτικής πρότασης, η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» αξιολογεί και γνωμοδοτεί σχετικά με την πλήρωση των κριτηρίων του άρθρου 2, την πληρότητα του φακέλου και των απαιτούμενων στοιχείων και εγγράφων του άρθρου 15, τη σκοπιμότητα ένταξης της επένδυσης στη διαδικασία Στρατηγικών Επενδύσεων και τις αντισταθμιστικές ωφέλειες, που παρέχει ο επενδυτικός φορέας. Μετά από την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της επενδυτικής πρότασης, η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» αναρτά τα βασικά

στοιχεία του φακέλου και μία επιτελική σύνοψη της επενδυτικής πρότασης, εκτός από στοιχεία που υποβάλλονται εμπιστευτικά στον φάκελο της επενδυτικής πρότασης, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως απόρρητα ή περιέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες σύμφωνα με τον φορέα επένδυσης και, συνεπώς, δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε τρίτο, σε κατάλληλα διαμορφωμένη πλατφόρμα στον ιστότοπό της και καλεί σε δημόσια διαβούλευση το κοινό και τους συναρμόδιους φορείς. Η διαβούλευση διαρκεί δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες. Η διαδικασία της διαβούλευσης δεν είναι υποχρεωτική σε περιπτώσεις υλοποίησης επενδυτικών προτάσεων εντός Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων της παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 (Α' 143), πλην των επιχειρηματικών πάρκων. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης αναλύονται και λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση της τελικής γνωμοδότησης της «Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.». Για την εφαρμογή της παρούσας, ο φορέας της επένδυσης, κατά την κατάθεση του επενδυτικού του φακέλου στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», υπογράφει σχετική Δήλωση Εμπιστευτικότητας, στην οποία χαρακτηρίζει, όποια στοιχεία του επενδυτικού του φακέλου κρίνει, ως απόρρητα και εμπιστευτικά.

2. Η γνωμοδότηση και τα λοιπά στοιχεία του εισηγητικού φακέλου της επενδυτικής πρότασης διαβιβάζονται στη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία διαβιβάζει περαιτέρω τον εισηγητικό φάκελο της επενδυτικής πρότασης στη Συντονιστική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Σ.Ε.Σ.Ε.) της υπ' αρ. 19/2020 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 109), και η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα προετοιμάζει την οικεία συνεδρίαση της Δ.Ε.Σ.Ε..

3. Για τις επενδυτικές προτάσεις, των οποίων οι φορείς επένδυσης αιτούνται ενισχύσεων για έργα έρευνας και ανάπτυξης, κατ' εφαρμογή της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 13, η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» διαβιβάζει την επιτελική σύνοψη της επενδυτικής πρότασης, τη μελέτη αγοράς και τα ειδικά εμπορικά χαρακτηριστικά του παραγόμενου προϊόντος, καθώς και την τεκμηρίωση του φορέα της επένδυσης σχετικά με την τεχνολογική ή ερευνητική και την καινοτομική υφή της, στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (Γ.Γ.Ε.Κ.), η οποία, εντός τριών (3) ημερών, απαντά για τη δυνατότητα ανάθεσης ή μη σε εμπειρογνώμονες από το Μητρώο Πιστοποιητών-Αξιολογητών (ΜΠΑ), το οποίο τηρείται στη Γ.Γ.Ε.Κ..

Στην ίδια ως άνω προθεσμία, ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Καινοτομίας ορίζει τον εμπειρογνώμονα από το Μητρώο Πιστοποιητών-Αξιολογητών (ΜΠΑ), ο οποίος είναι εξειδικευμένος στον συγκεκριμένο τομέα της αξιολογούμενης επενδυτικής πρότασης, προκειμένου να γνωμοδοτήσει ως προς την πλήρωση ή μη των προϋποθέσεων των άρθρων 6 και 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Καινοτομίας κοινοποιείται στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», η οποία, εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, διαβιβάζει πλήρη φάκελο με την επενδυτική πρόταση στη Γ.Γ.Ε.Κ..

Ο εμπειρογνώμονας συντάσσει εισήγηση, την οποία υποβάλλει στο Τμήμα Καινοτομίας της Διεύθυνσης Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας της Γ.Γ.Ε.Κ..

Εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την απόφαση ανάθεσης, η Γ.Γ.Ε.Κ. υποχρεούται να διαβιβάσει τη γνώμη της, δια της εισηγήσεως του ως άνω εμπειρογνώμονα, καθώς και να επιστρέψει πλήρη τον εισηγητικό φάκελο της επενδυτικής πρότασης στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.». Σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας της για τη σύνταξη σχετικής γνώμης ή παρόδου άπρακτης της ως άνω προθεσμίας των τριών (3) ημερών, η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» δύναται να επιλέγει η ίδια διακεκριμένους επιστήμονες

της ημεδαπής ή της αλλοδαπής προκειμένου να γνωμοδοτήσουν ως προς την πλήρωση ή μη των προϋποθέσεων των άρθρων 6 και 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

Άρθρο 17

Διαδικασία ωρίμανσης επενδυτικών έργων σε ακίνητα του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα

1. Οι ιδιωτικές επενδύσεις που πρόκειται να υλοποιηθούν επί εκτάσεων με μικτό καθεστώς ιδιοκτησίας, ήτοι δημόσιες και ιδιωτικές εκτάσεις, ή επί ακινήτων του Δημοσίου ή των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ή εταιρείας της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., με εξαίρεση τα ακίνητα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3986/2011 (Α' 152) και του άρθρου 208 του ν. 4389/2016 (Α' 94), υπάγονται στις διατάξεις του Μέρους Α' του παρόντος ύστερα από απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.), η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18, πριν από τη διενέργεια της σχετικής διαγωνιστικής διαδικασίας της παρ. 3.
2. Η δημοπράτηση των ακινήτων της παρ. 1 ή η παραχώρηση αυτών, ανάλογα με τη φύση και το καθεστώς του εκάστοτε ακινήτου, πραγματοποιείται μέσω διεθνών ανοικτών διαγωνισμών σε μία φάση, χωρίς προεπιλογή και σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης. Σε ειδικές περιπτώσεις, αν συντρέχουν λόγοι ιδιαίτερης τεχνικής πολυπλοκότητας των προς υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων ή λόγοι ειδικού ενδιαφέροντος, που αιτιολογούνται ειδικά, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποφασίσει την ανάθεση μέσω διαδικασίας διεθνούς κλειστού διαγωνισμού ή διαδικασίας ανταγωνιστικού διαλόγου.
3. Η αναθέτουσα αρχή, εφόσον το κρίνει σκόπιμο από κοινού με την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», προετοιμάζει τον φάκελο δημοπράτησης της επένδυσης, που περιλαμβάνει τη διακήρυξη, το σχέδιο της σύμβασης ανάθεσης και κάθε άλλο αναγκαίο τεύχος δημοπράτησης. Ο προτιμώμενος ανάδοχος της διαγωνιστικής διαδικασίας συμβάλλεται με την αναθέτουσα αρχή.
4. Μετά από την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας για τον χαρακτηρισμό της επενδυτικής πρότασης ως στρατηγικής ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 18.

Άρθρο 18

Απόφαση χαρακτηρισμού επένδυσης ως στρατηγικής

1. Η Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.), μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την περιέλευση του εισηγητικού φακέλου στη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων (Γ.Γ.Σ.Ι.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, αποφασίζει, με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση, για τον χαρακτηρισμό ή μη της επενδυτικής πρότασης ως στρατηγικής, για την υπαγωγή της σε μία από τις κατηγορίες του άρθρου 2 με βάση το προϋπολογισθέν κόστος υλοποίησης ή τις δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης, καθώς και για τα χορηγούμενα κίνητρα. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Οι επενδυτικές προτάσεις είναι δεσμευτικές για τον επενδυτή, ο οποίος δεν μπορεί να τις μεταβάλλει ουσιωδώς, παρά μόνο με απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε., η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη της «Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.». Η περιγραφή των δεδομένων που περιλαμβάνονται στον φάκελο υπέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης για τον κατά νόμο υπεύθυνο.

Για την εφαρμογή της παρούσας, σχετικά με τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν ενταχθεί μετά από απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. στις στρατηγικές επενδύσεις, ως μη ουσιώδης μεταβολή νοείται η μεταβίβαση του συνόλου της επένδυσης σε έτερο νομικό πρόσωπο, το οποίο αποτελεί θυγατρική εταιρεία σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) του αρχικού στρατηγικού επενδυτή, ο οποίος αναφέρεται στην απόφαση ένταξης της Δ.Ε.Σ.Ε.. Στην περίπτωση αυτή το νέο νομικό πρόσωπο οφείλει να γνωστοποιήσει στη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων την πραγματοποιηθείσα μεταβολή. Η γνωστοποίηση του προηγούμενου εδαφίου συνοδεύεται από υπεύθυνες δηλώσεις του αρχικού και του νέου επενδυτικού φορέα περί υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση ένταξης της Δ.Ε.Σ.Ε., καθώς και από βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή περί μη αλλαγής του σχεδίου χρηματοδότησης της επένδυσης, όπως αυτό περιγράφεται στην απόφαση ένταξης της Δ.Ε.Σ.Ε..

Σε κάθε άλλη περίπτωση μεταβολής του επενδυτικού σχεδίου ή του φορέα της επένδυσης και με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 19, για τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν ενταχθεί μετά από απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. στις Στρατηγικές Επενδύσεις, ο επενδυτής οφείλει να γνωστοποιήσει τη μεταβολή στη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη της γνωστοποίησης, ενημερώνει τον επενδυτή για το ουσιώδες ή μη της μεταβολής και ακολούθως για την αναγκαιότητα ή μη έκδοσης απόφασης της Δ.Ε.Σ.Ε.. Ο επενδυτής, σε περίπτωση αναγκαιότητας έκδοσης νέας απόφασης της Δ.Ε.Σ.Ε., μετά από γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων οφείλει να υποβάλει για αξιολόγηση εκ νέου πλήρη φάκελο στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» σύμφωνα τα άρθρα 15 και 16 καταβάλλοντας σε αυτήν το 1/3 της αμοιβής, που αναφέρεται στο άρθρο 15.

3. Για τον χαρακτηρισμό μιας επένδυσης ως στρατηγικής, η Δ.Ε.Σ.Ε. λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 10, και:

- α) την οικονομική βιωσιμότητα και χρηματοοικονομική επάρκεια της προτεινόμενης επένδυσης, καθώς και τη φερεγγυότητα του επενδυτή,
- β) την προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση ενέργειας με στόχο την επίτευξη χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την υιοθέτηση πρακτικών κυκλικής οικονομίας,
- γ) την προβλεπόμενη αύξηση ή διατήρηση κατά βιώσιμο τρόπο της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού,
- δ) την ουσιώδη τόνωση της επιχειρηματικότητας, της ανταγωνιστικότητας, καθώς και της εξαγωγικής δραστηριότητας της χώρας,
- ε) τη συμβατότητα του είδους και του μεγέθους της επένδυσης σε σχέση με το φυσικό, οικιστικό και κοινωνικοοικονομικό υποσύστημα,
- στ) τις περιβαλλοντικές, χωροταξικές, οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες του σχεδίου ή της επένδυσης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

4. Για την οικονομική βιωσιμότητα και τη χρηματοοικονομική επάρκεια της επενδυτικής πρότασης εξετάζονται στοιχεία όπως:

- α) η ύπαρξη τραπεζικής χρηματοδότησης ή υποστήριξης,
- β) η οικονομική κατάσταση του φορέα επένδυσης μέσω ισολογισμών ή αποσπασμάτων ισολογισμών,
- γ) το συνολικό ύψος του κύκλου εργασιών του φορέα επένδυσης ή ο κύκλος εργασιών του στον τομέα δραστηριοτήτων, που αποτελεί το αντικείμενο της επενδυτικής πρότασης για τις τρεις τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο,

δ) η δέσμευση τρίτων να υποστηρίξουν τον φορέα επένδυσης κατά την εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης ή να συμμετάσχουν στη χρηματοδότησή του (comfort letter), εφόσον γίνεται επίκληση τέτοιας δέσμευσης, καθώς και, σε περίπτωση επενδυτικών ή άλλων ταμείων (funds), η προσκόμιση επιστολών επάρκειας κεφαλαίων (proof of funds) από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα σε κράτος μέλος της Ε.Ε. ή σε τρίτη χώρα μέλος του Ο.Ο.Σ.Α.,

ε) η πιστοληπτική ικανότητα του φορέα επένδυσης μέσω βεβαίωσης διεθνούς ή εγχώριου οργανισμού αξιολόγησης, και

στ) η τεκμηρίωση της εμπειρίας του φορέα της επένδυσης από αντίστοιχα έργα.

5. Ως κρίσιμο χρονικό σημείο για την αξιολόγηση της συνδρομής των προϋποθέσεων υπαγωγής μίας επενδυτικής πρότασης σε μία από τις κατηγορίες στρατηγικών επενδύσεων του άρθρου 2 θεωρείται ο χρόνος υποβολής της σχετικής αίτησης υπαγωγής από τον φορέα της επένδυσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Άρθρο 19

Απόφαση χορήγησης ενισχύσεων

Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία εκδίδεται για κάθε επενδυτικό σχέδιο, το οποίο χαρακτηρίζεται ως Στρατηγική Επένδυση βάσει της απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 18, περιγράφονται το αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου, τα παρεχόμενα κίνητρα, οι επιμέρους κατηγορίες και τα είδη των δαπανών και ορίζονται τα συνολικά μεγέθη, οι πηγές χρηματοδότησης, το μέγιστο χρονικό διάστημα υλοποίησης, καθώς και οι όροι υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του. Για τα επενδυτικά σχέδια, για τα οποία χορηγούνται, διαζευκτικά ή σωρευτικά, οι ενισχύσεις των άρθρων 11 και 13, καθορίζονται το συνολικό ενισχυόμενο κόστος, το είδος και το κόστος των ενισχυόμενων δαπανών, η μορφή και η ένταση της χορηγούμενης ενίσχυσης, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια του ενωσιακού δικαίου περί κρατικών ενισχύσεων, το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης, ο τρόπος και οι όροι χορήγησης των εγκεκριμένων ενισχύσεων, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, οι λοιποί όροι και οι προϋποθέσεις υλοποίησης της επένδυσης, καθώς και οι υποχρεώσεις του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, οι οποίοι πρέπει να είναι σύμφωνοι με το ενωσιακό δίκαιο περί κρατικών ενισχύσεων.

Άρθρο 20

Υποχρεώσεις φορέα επένδυσης

1. Ο φορέας της επένδυσης φέρει το βάρος της πληρότητας, ακρίβειας και αλήθειας των υποβαλλόμενων στοιχείων και υποχρεούται να συνεργάζεται με την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», τη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τη Συντονιστική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Σ.Ε.Σ.Ε.) και τη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων (Γ.Δ.Σ.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, εφόσον κληθεί προς τούτο, προκειμένου να συμπληρωθούν ελλείψεις.

2. Ο φορέας της επένδυσης οφείλει, εντός σαράντα πέντε (45) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της οικείας απόφασης της Δ.Ε.Σ.Ε., να υποβάλει προς τη Γ.Δ.Σ.Ε. του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων επενδυτικό και αδειοδοτικό φάκελο. Ο επενδυτικός φάκελος πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

- α) τεχνική περιγραφή της Στρατηγικής Επένδυσης, στην οποία περιγράφεται με λεπτομέρειες το σύνολο των απαιτούμενων έργων για την υλοποίηση της επένδυσης,
  - β) χάρτη προσανατολισμού της περιοχής, στην οποία υλοποιείται η επένδυση σε κλίμακα 1:50.000,
  - γ) χάρτες με τους οποίους τεκμηριώνονται όλα τα περιβαλλοντικά, χωροταξικά και πολεοδομικά δεδομένα της περιοχής, ιδίως χρήσεις γης, όροι δόμησης, δασικές εκτάσεις, αρχαιολογικοί χώροι, οριοθετημένα υδατορέματα, καθορισμένες ζώνες αιγιαλού και παραλίας,
  - δ) σχέδιο γενικής διάταξης σε κλίμακα 1:2000 ή σε άλλη κλίμακα με οριοθέτηση των σημαντικότερων έργων της επένδυσης, όπως κτίρια, υποδομές και οδική πρόσβαση,
  - ε) τυχόν μελέτες του έργου που έχουν ολοκληρωθεί,
  - στ) αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης.
3. Ο συνολικός χρόνος για την έκδοση όλων των απαιτούμενων αδειών για την υλοποίηση μιας Στρατηγικής Επένδυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Δ.Ε.Σ.Ε. του άρθρου 18 περί του χαρακτηρισμού της ως Στρατηγικής Επένδυσης.

Άρθρο 21

Παρακολούθηση υλοποίησης στρατηγικής επένδυσης

1. Η αρμοδιότητα παρακολούθησης της συνολικής διαδικασίας υλοποίησης κάθε εγκεκριμένης από τη Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.) επενδυτικής πρότασης ανατίθεται στη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
  2. Με απόφαση κάθε εμπλεκόμενου και συναρμόδιου φορέα για την εξέλιξη της αδειοδοτικής διαδικασίας των Στρατηγικών Επενδύσεων, ορίζεται αρμόδιος Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης ανά καθ' ύλην αρμόδιο φορέα, ως υπεύθυνος για τον συντονισμό της διαδικασίας αδειοδότησης των στρατηγικών επενδύσεων στον τομέα της αρμοδιότητάς του. Για τον σκοπό του προηγούμενου εδαφίου, ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζεται ως επικεφαλής των εμπλεκόμενων και συναρμόδιων φορέων της αδειοδοτικής διαδικασίας και συντονίζει τη λειτουργία του.
  3. Η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, μετά την απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. περί χαρακτηρισμού μιας επενδυτικής πρότασης ως στρατηγικής, προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τη λήψη αδειών, προκειμένου να καταστεί δυνατή η υλοποίηση των έργων που εντάσσονται στις Στρατηγικές Επενδύσεις. Οι αρμόδιες για την έκδοση των αδειών υπηρεσίες και οργανισμοί του δημοσίου, καθώς και οι φορείς Γενικής Κυβέρνησης όπως αυτοί προσδιορίζονται στον ν. 4270/2014 (Α' 143) υποχρεούνται να παρέχουν κατ' απόλυτη προτεραιότητα κάθε αναγκαία συνδρομή προς διευκόλυνση της άσκησης των αρμοδιοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους.
  4. Η παρακολούθηση της υλοποίησης κάθε εγκεκριμένης από τη Δ.Ε.Σ.Ε. επενδυτικής πρότασης πραγματοποιείται με έλεγχο από ορκωτό ελεγκτή ή πιστοποιημένο ιδιωτικό φορέα. Για τον έλεγχο προτείνεται από τον φορέα της επένδυσης και εκδίδεται εγκριτική πράξη από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων ένας ορκωτός ελεγκτής-λογιστής από το Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 7).
- Για την παρακολούθηση της υλοποίησης εγκεκριμένης από τη Δ.Ε.Σ.Ε. επενδυτικής πρότασης, η οποία περιλαμβάνει έρευνα και ανάπτυξη, πέραν του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή του προηγούμενου εδαφίου, ορίζεται ένας εμπειρογνώμονας από το Μητρώο Πιστοποιητών Αξιολογητών, το οποίο τηρείται στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας.

Άρθρο 22

Κυρώσεις λόγω μη τήρησης των όρων της επένδυσης

1. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων, οι οποίοι περιλαμβάνονται στην απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 19 για λόγους που αποδίδονται στον φορέα επένδυσης, καθώς και σε περίπτωση εφαρμογής της παρ. 3 του παρόντος, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα προς τη Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.), η τελευταία λαμβάνει απόφαση για τα εξής:

α) αποχαρακτηρίζει οριστικά την επένδυση ως «Στρατηγική Επένδυση» και ανακαλεί τα εγκεκριμένα κίνητρα. Σε περίπτωση αποχαρακτηρισμού δεν επιστρέφεται η διαχειριστική αμοιβή. Ο οριστικός αποχαρακτηρισμός επένδυσης μπορεί να γίνει αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 ή αν δεν έχει υποβληθεί εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της εγκριτικής απόφασης της Δ.Ε.Σ.Ε. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο φάκελος αδειοδότησης στη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 20,

β) επιβάλλει στον φορέα της επένδυσης κατ' αποκοπή πρόστιμο ίσο τουλάχιστον με το 0,05% και έως το 5% του συνολικού κόστους της επένδυσης, αν έγινε χρήση των κινήτρων του άρθρου 10,

γ) γα) Σε περίπτωση χρήσης του κινήτρου της παρ. 1 του άρθρου 11, επιβάλλει την άρση της σταθεροποίησης του φορολογικού συντελεστή και κατ' επέκταση την αναβίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης έγκρισης της επένδυσης των φορολογικών απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι του φορέα επένδυσης με βάση τους κατ' έτος ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές,

γβ) σε περίπτωση χρήσης των κινήτρων της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 11, επιβάλλει την άρση της απαλλαγής φόρου εισοδήματος και κατ' επέκταση την αναβίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης έγκρισης της επένδυσης των φορολογικών απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι του φορέα επένδυσης με βάση τους κατ' έτος ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές,

γγ) σε περίπτωση χρήσης των κινήτρων της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 11, επιβάλλει την άρση της δυνατότητας κατ' εξαίρεση απόσβεσης και κατ' επέκταση την αναβίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης έγκρισης της επένδυσης των φορολογικών απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι του φορέα επένδυσης με βάση τους κατ' έτος ισχύοντες συντελεστές,

δ) σε περίπτωση χρήσης των κινήτρων του άρθρου 12, επιβάλλει τον διπλασιασμό των προβλεπόμενων από την κείμενη νομοθεσία παραβόλων για την έκδοση των σχετικών αδειών,

ε) σε περίπτωση χρήσης των κινήτρων του άρθρου 13, επιβάλλει τη μερική ή ολική ανάκληση των ενισχύσεων και την επιστροφή καταβληθέντων ποσών ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβιαζόμενης υποχρέωσης.

2. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας της επένδυσης, οι κυρώσεις επιβάλλονται από την Αρχή η οποία εξέδωσε την κάθε άδεια, έγκριση, γνωμοδότηση ή πιστοποιητικό ή από την Αρχή στην οποία υποβλήθηκε η γνωστοποίηση του άρθρου 5 του ν. 4442/2016 (Α' 230).

3. Αν για την ενταχθείσα στο παρόν επένδυση έχει κριθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ότι χρηματοδοτήθηκε, ολικά ή εν μέρει, από παράνομη δραστηριότητα, ιδίως από νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, κατά τις διατάξεις του ν. 4557/2018 (Α' 139), η Δ.Ε.Σ.Ε. αποφασίζει αιτιολογημένα, ύστερα από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τον οριστικό αποχαρακτηρισμό της επένδυσης ως Στρατηγικής Επένδυσης και την ανάκληση των εγκεκριμένων κινήτρων. Επιπρόσθετα μπορεί να επιβληθούν και όλες ή μερικές από τις αναφερόμενες στην παρ. 1 κυρώσεις.

4. Ο συνολικός χρόνος για την υλοποίηση μιας Στρατηγικής Επένδυσης δεν δύναται να υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 19. Μετά από την παρέλευση των δεκαπέντε (15) ετών χωρίς την ολοκλήρωση υλοποίησης της Στρατηγικής Επένδυσης, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 19, για λόγους που αποδίδονται στον φορέα της επένδυσης, δύναται να εφαρμόζεται αναλογικά η παρ. 1.

5. Για τις επενδύσεις, οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Στρατηγικές είτε βάσει του ν. 3894/2010 (Α' 204) είτε βάσει του ν. 4608/2019 (Α' 66) και έχει παρέλθει χρονικό διάστημα άνω των πέντε (5) ετών, χωρίς οι φορείς των επενδύσεων αυτών να έχουν καταβάλει στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου ΑΕ» το σύνολο της οφειλόμενης διαχειριστικής αμοιβής, οι φορείς αυτοί υποχρεούνται στην κατάθεση επικαιροποιημένου φακέλου του επενδυτικού τους σχεδίου εντός τριών (3) μηνών από την έγγραφη γνωστοποίηση της «Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», για την αξιολόγηση του οποίου οφείλουν να καταβάλουν το σύνολο της διαχειριστικής αμοιβής σύμφωνα με την περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 15 του παρόντος. Η αξιολόγηση των επενδύσεων του προηγούμενου εδαφίου και η διαδικασία εισαγωγής τους στη Δ.Ε.Σ.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 18 πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την έγγραφη γνωστοποίηση της «Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.».

Άρθρο 23

Αξιολόγηση συνεπειών των κινήτρων

1. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες εφαρμογής του Μέρους Α', υπό τον συντονισμό και σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συλλέγουν, επεξεργάζονται και αναλύουν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα των ενισχυόμενων επενδύσεων και συντάσσουν αναφορές σε ετήσια βάση, οι οποίες περιλαμβάνουν ιδίως στοιχεία σχετικά με τους πόρους που διατέθηκαν, τις επενδύσεις που ενισχύθηκαν, τις θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν ανά κλάδο και περιφέρεια, τα αποτελέσματα των ενισχύσεων στις επιχειρήσεις που τις λαμβάνουν, την επίδρασή τους στην ανάπτυξη και τις δημοσιονομικές συνέπειες τόσο στον Τακτικό Προϋπολογισμό, όσο και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

2. Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων υποβάλλει κάθε δύο (2) έτη σχετική έκθεση απολογισμού για την εφαρμογή του Μέρους Α' στη Βουλή των Ελλήνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΠΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 24

Διαιτητική επίλυση διαφορών

1. Κάθε διαφορά μεταξύ του φορέα επένδυσης και του Δημοσίου δύναται, με συμφωνία των μερών, να παραπέμπεται και να επιλύεται οριστικώς με διαιτησία, που διεξάγεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του «Κανονισμού Διαφάνειας στις δυνάμει Συνθήκης Διαιτησίες Επενδυτών-Κρατών» όπως υιοθετήθηκε το 2013 (UNCITRAL Arbitration Rules with new article 1 par. 4, as adopted in 2013, Rules on Transparency in Treaty based Investor-State Arbitration) της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL).

2. Το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από δύο (2) διαιτητές και έναν (1) επιδιαιτητή. Ένας (1) διαιτητής ορίζεται από το ελληνικό Δημόσιο, ένας (1) διαιτητής ορίζεται από τον φορέα επένδυσης, και ένας (1) επιδιαιτητής, ο οποίος υποχρεωτικά έχει την ιδιότητα του εν ενεργεία ή συνταξιούχου

ανώτατου δικαστικού και ορίζεται και από τους διαιτητές. Τόπος διεξαγωγής της διαιτησίας είναι η Αθήνα, ως γλώσσα δε της διαιτητικής διαδικασίας ορίζεται η ελληνική.

Άρθρο 25

Δικαστική επίλυση διαφορών-Αρμοδιότητα δικαστηρίων

1. Αιτήσεις ακυρώσεως κατά πράξεων, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος νόμου, εκδικάζονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

2. Οι, κατά την παρ. 1, αιτήσεις ακυρώσεως επιτρέπεται να εισάγονται στο αρμόδιο Τμήμα με πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, με την οποία ορίζεται προθεσμία για την εκδίκαση της αιτήσεως και τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του Τμήματος. Αίτηση ακυρώσεως που έχει εισαχθεί σε Τμήμα κατά το πρώτο εδάφιο, μπορεί να εισαχθεί εκ νέου στην Ολομέλεια με πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου εφόσον συντρέχει λόγος.

3. Διοικητικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος, θεωρούνται συναφείς.

Εφόσον με το ίδιο δικόγραφο προσβάλλονται και άλλες, πέραν των ανωτέρω, πράξεις, οι διατάξεις περί συνάφειας εφαρμόζονται για τις λοιπές αυτές πράξεις.

4. Αίτηση ακυρώσεως, με την οποία προσβάλλονται πράξεις υπαγόμενες στην αρμοδιότητα περισσότερων Τμημάτων, μπορεί να εισαχθεί κατά την παρ. 2 σε οποιοδήποτε από τα Τμήματα αυτά στο σύνολό της. Αιτήσεις ακυρώσεως που στρέφονται κατά συναφών, κατά την έννοια της παρ. 3, πράξεων μπορούν να εισαχθούν στο ίδιο Τμήμα.

5. Με πράξη του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Τμήματος, στο οποίο έχει παραπεμφθεί η υπόθεση κατά την παρ. 2, τάσσεται στη Διοίκηση προθεσμία, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες, για την αποστολή του φακέλου και την έκθεση των απόψεών της. Η μη τήρηση της προθεσμίας αυτής γνωστοποιείται από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου ή του οικείου Τμήματος στον αρμόδιο Υπουργό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ

Άρθρο 26

Γενικοί κανόνες χωροθέτησης και γενικές χρήσεις γης – Τροποποίηση παρ. Β άρθρου 11 ν. 3986/2011

Στο άρθρο 11 του ν. 3986/2011 (Α' 152), α) στην περ. 1 της παρ. Β προστίθεται υποπερ. ιη) σχετικά με την κατασκευή μόνιμων εγκαταστάσεων για κινηματογραφικές παραγωγές (studios), β) στην περ. 4 της ίδιας παραγράφου προστίθενται υποπερ. ια) σχετικά με τα κέντρα δεδομένων και τεχνολογικής υποστήριξης επιχειρήσεων και λοιπές συνοδευτικές δραστηριότητες (Data Centres) και υποπερ. ιβ) σχετικά με την κατασκευή μόνιμων εγκαταστάσεων για κινηματογραφικές παραγωγές (studios), γ) στην αρχή της περ. 9 της παρ. Γ προστίθεται το γράμμα «α» και το άρθρο διαμορφώνεται, ως ακολούθως:

«Άρθρο 11

Γενικοί κανόνες χωροθέτησης και γενικές χρήσεις γης

A. Γενικοί κανόνες χωροθέτησης

Για την ανάπτυξη και αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων καθορίζονται γενικοί κανόνες χωροθέτησης ως εξής:

1. Η αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων διενεργείται εντός του πλαισίου που διαγράφει η εθνική δημοσιονομική, αναπτυξιακή και χωροταξική πολιτική και σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα νόμο. Οι κατευθύνσεις της εθνικής χωροταξικής πολιτικής, όπως αυτές απορρέουν από τα υφιστάμενα χωροταξικά πλαίσια εθνικού επιπέδου, λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται κατά τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των δημοσίων ακινήτων σε συνδυασμό με τις ανάγκες της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της επένδυσης, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η βέλτιστη δυνατή σχέση μεταξύ των χωροταξικών επιλογών και των οικονομικών και δημοσιονομικών στόχων για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας.

2. Δεν επιτρέπεται η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων, τα οποία εμπίπτουν στο σύνολο τους σε οικότοπους προτεραιότητας, σε περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παράγραφοι 1 και 2 και 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύει, σε πυρήνες εθνικών δρυμών, σε διατηρητέα μνημεία της φύσης, σε εθνικά πάρκα και σε υγρά τοπικούς διεθνούς σημασίας.

3. Η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων, στα οποία περιλαμβάνονται χώροι που προστατεύονται από την κείμενη περιβαλλοντική και αρχαιολογική νομοθεσία λόγω του ειδικού χαρακτήρα τους, όπως είναι ιδίως ζώνες προστασίας αρχαιολογικών χώρων, ιστορικοί τόποι, φυσικά πάρκα και περιοχές οικοανάπτυξης, πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και περιορισμούς που θέτουν οι σχετικές διατάξεις των νόμων 998/1979 (Α' 289), 1650/1986 (Α' 160) και 3028/2002 (Α' 153), όπως ισχύουν.

4. Η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων που εμπίπτουν σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ενεργείται μόνον εφόσον επιτρέπεται από τα υφιστάμενα ειδικά νομικά καθεστώτα προστασίας τους και υπό τους όρους και προϋποθέσεις που θεσπίζουν τα καθεστώτα αυτά.

B. Γενικές χρήσεις γης

Τα δημόσια ακίνητα που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο και τα οποία βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων μπορούν να υπάγονται, σύμφωνα με το γενικό προορισμό ανάπτυξης και αξιοποίησης τους, στις ακόλουθες γενικές κατηγορίες χρήσεων γης:

1. Τουρισμός - Αναψυχή

Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό τον τουρισμό - αναψυχή, επιτρέπονται:

α) Τουριστικά καταλύματα (κύρια και μη κύρια, σύνθετα τουριστικά καταλύματα κλπ.)

β) Ειδικές τουριστικές υποδομές και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις (συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, υδροθεραπευτήρια κλπ.)

γ) τουριστικοί λιμένες, όπως μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια τουριστικών σκαφών.

δ) Κατοικία

ε) Εμπορικά καταστήματα, καταστήματα παροχής υπηρεσιών

στ) Καζίνα

ζ) Κοινωνική πρόνοια

- η) Αθλητικές εγκαταστάσεις
- θ) Πολιτιστικές εγκαταστάσεις
- ι) Θρησκευτικοί χώροι
- ια) Περίθαλψη
- ιβ) Χώροι συνάθροισης κοινού
- ιγ) Εστίαση
- ιδ) Αναψυκτήρια
- ιε) Κέντρα διασκέδασης, αναψυχής
- ιστ) Στάθμευση (κτίρια - γήπεδα)
- ιζ) Εγκαταστάσεις εκθεσιακών χώρων
- ιη) Ελικοδρόμιο
- ιηα) Κατασκευή μόνιμων εγκαταστάσεων για κινηματογραφικές παραγωγές (studios)
- ιθ) Κάθε άλλη συναφής χρήση, η οποία δεν μεταβάλλει το γενικό προορισμό του ακινήτου

2. Επιχειρηματικά Πάρκα

Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό τα επιχειρηματικά πάρκα, επιτρέπονται:

- α) Οι χρήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 43 του ν. 3982/2011 (Α` 143)
- β) Γραφεία, Τράπεζες, Ασφάλειες, Κοινοφελείς Οργανισμοί
- γ) Διοίκηση
- δ) Κατοικία
- ε) Εκπαίδευση
- στ) Εμπορικά καταστήματα, καταστήματα παροχής υπηρεσιών
- ζ) Αθλητικές εγκαταστάσεις
- η) Πολιτιστικές εγκαταστάσεις
- θ) Θρησκευτικοί χώροι
- ι) Περίθαλψη
- ια) Χώροι συνάθροισης κοινού
- ιβ) Εστίαση
- ιγ) Αναψυκτήρια
- ιδ) Κέντρα διασκέδασης, αναψυχής
- ιε) Στάθμευση (κτίρια - γήπεδα)
- ιστ) Εγκαταστάσεις εκθεσιακών χώρων
- ιζ) Τουριστικά καταλύματα και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις και υποδομές
- ιη) Ελικοδρόμιο
- ιθ) Κάθε άλλη συναφής χρήση γης, η οποία δεν μεταβάλλει το γενικό προορισμό του ακινήτου.

3. Θεματικά πάρκα - Εμπορικά κέντρα - Αναψυχή

Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό τα θεματικά πάρκα - εμπορικά κέντρα - αναψυχή, επιτρέπονται:

- α) Εμπορικά καταστήματα, καταστήματα παροχής υπηρεσιών, υπεραγορές, πολυκαταστήματα, εμπορικά κέντρα
- β) Κοινωνική πρόνοια
- γ) Γραφεία, Τράπεζες, Ασφάλειες, Κοινοφελείς Οργανισμοί
- δ) Διοίκηση
- ε) Κατοικία
- στ) Εκπαίδευση
- ζ) Αθλητικές εγκαταστάσεις

- η) Πολιτιστικές εγκαταστάσεις
- θ) Θρησκευτικοί χώροι
- ι) Περίθαλψη
- ια) Χώροι συνάθροισης κοινού
- ιβ) Εστίαση
- ιγ) Αναψυκτήρια
- ιδ) Κέντρα διασκέδασης, αναψυχής
- ιε) Στάθμευση (κτίρια - γήπεδα)
- ιστ) Εγκαταστάσεις εκθεσιακών χώρων
- ιζ) Τουριστικά καταλύματα και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις και υποδομές
- ιη) Ελικοδρόμιο
- ιθ) επιχειρήσεις εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics), αποθήκες
- κ) κάθε άλλη συναφής χρήση, η οποία δεν μεταβάλλει το γενικό προορισμό του ακινήτου.

4. Μεταφορικές, τεχνικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές υποδομές και λειτουργίες

Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό μεταφορικές, τεχνικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές υποδομές και λειτουργίες, επιτρέπονται μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες χρήσεις:

- α) Αεροδρόμια
- β) Ελικοδρόμια
- γ) Σιδηροδρομικοί σταθμοί
- δ) Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής και τουριστικής δραστηριότητας
- ε) Αμαξοστάσια, επισκευαστικές μονάδες και σταθμοί διαλογής
- στ) Χώροι στάθμευσης οχημάτων
- ζ) Κέντρα τεχνικής εξυπηρέτησης οχημάτων
- η) Εμπορευματικοί σταθμοί αυτοκινήτων
- θ) Μονάδες παραγωγής - διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών, διαχείρισης αποβλήτων, απορριμμάτων κλπ. και συναφείς εγκαταστάσεις
- ι) Επιχειρήσεις εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics), αποθήκες
- ια) Κέντρα δεδομένων και τεχνολογικής υποστήριξης επιχειρήσεων και λοιπές συνοδευτικές δραστηριότητες (Data Centres)
- ιβ) Κατασκευή μόνιμων εγκαταστάσεων για κινηματογραφικές παραγωγές (studios).

4Α. Παραθεριστικό τουριστικό χωριό

Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό τη δημιουργία παραθεριστικού τουριστικού χωριού επιτρέπονται οι ακόλουθες χρήσεις:

- α) παραθεριστική κατοικία
- β) τουριστικοί λιμένες (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια τουριστικών σκαφών)
- γ) περίθαλψη
- δ) ξενοδοχεία
- ε) εγκαταστάσεις γκολφ
- στ) αθλητικές εγκαταστάσεις (γήπεδα, γυμναστήρια κ.λπ.)
- ζ) κέντρα αναζωογόνησης (spa)
- η) εγκαταστάσεις εστίασης και αναψυχής
- θ) εμπορικά καταστήματα
- ι) χώροι συνάθροισης κοινού.

Οι υπό στοιχεία γ', η', θ' και ι' χρήσεις επιτρέπονται μόνο για την εξυπηρέτηση της χρήσης παραθεριστικής κατοικίας.

5. Δημόσια ακίνητα μικτών χρήσεων

Στα ακίνητα αυτά επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, λόγω του μεγέθους, της θέσης, των υφιστάμενων δημοσίων υποδομών ή της γειτνιάσής τους με αυτές ή της ειδικής φύσης του χωρικού προορισμού τους, η ανάμειξη δύο ή περισσότερων κατηγοριών χρήσεων γης από αυτές που προβλέπονται στις προηγούμενες περιπτώσεις του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή, οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης αναπτύσσονται με βάση την πολεοδομική τους λειτουργία σε ειδικότερες ζώνες υποδοχής για λόγους ορθολογικής διαχείρισης, προστασίας και οργάνωσης των ακινήτων και πολεοδομείται μόνο εκείνο το τμήμα του δημοσίου ακινήτου, επί του οποίου αναπτύσσονται κατηγορίες χρήσεων γης για τις οποίες κατά τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 12 προβλέπεται πολεοδόμηση.

Γ. Γενικοί όροι δόμησης

1. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης για καθεμία από τις γενικές κατηγορίες χρήσεων γης που προβλέπονται στην παράγραφο Β` ορίζεται ως εξής:

α) Τουρισμός - αναψυχή: 0,2

β) Επιχειρηματικά πάρκα: 0,3

γ) Θεματικά πάρκα - εμπορικά κέντρα - αναψυχή: 0,4

δ) Χρήσεις μεταφορικών, τεχνικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών υποδομών και λειτουργιών: 0,4

ε) Δημόσια ακίνητα μικτών χρήσεων: 0,4.

στ) παραθεριστικό - τουριστικό χωριό: 0,2.

2. Το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης για όλες τις γενικές κατηγορίες χρήσεων γης που προβλέπονται στην παράγραφο Β` ορίζεται σε 50%.

3. Το ανώτατο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων και εγκαταστάσεων ορίζεται κατά ΓΟΚ, εκτός εάν από αρχιτεκτονική ή άλλη τεχνική μελέτη, τεκμηριώνεται η παρέκκλιση από αυτό, οπότε και με τα προεδρικά διατάγματα του επόμενου άρθρου μπορεί να καθορίζεται, για ορισμένες κατηγορίες ή περιπτώσεις κτιρίων και εγκαταστάσεων, ύψος μεγαλύτερο από το ανώτατο επιτρεπόμενο.

4. Για τον υπολογισμό της μέγιστης εκμετάλλευσης και των λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης, η έκταση του ακινήτου νοείται ως ενιαίο σύνολο.

5. Είναι δυνατόν ορισμένες από τις χρήσεις γης που επιτρέπονται σύμφωνα με την παράγραφο Β` να απαγορεύονται ή να επιτρέπονται με ειδικούς όρους και προϋποθέσεις ή να αφορούν συγκεκριμένες ζώνες ή τμήματα του ακινήτου ή και ορόφους κτιρίων και εγκαταστάσεων.

6. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού μπορεί να τροποποιείται το περιεχόμενο των γενικών κατηγοριών χρήσεων γης που προβλέπεται στο παρόν άρθρο.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να ορίζεται και να εξειδικεύεται το περιεχόμενο των ειδικότερων χρήσεων γης που προβλέπονται παραπάνω ανά γενική κατηγορία, το είδος και το μέγεθος των κτιρίων και εγκαταστάσεων που μπορούν να χωροθετούνται ανά χρήση, τα όρια και οι περιορισμοί στις επιφάνειες χρήσεων γης και κάθε σχετικό θέμα με τον προσδιορισμό και την ειδική πολεοδομική λειτουργία των χρήσεων.

8. α. Δρόμοι, άλλα τεχνικά έργα ή ρέματα που διατρέχουν δημόσια ακίνητα, δεν συνιστούν κατάτμηση αυτών. Για τη διατήρηση του ενιαίου της έκτασης, πρέπει να διασφαλίζεται, κατά το στάδιο της πολεοδόμησης ή της χωροθέτησης του οικείου επενδυτικού σχεδίου, η λειτουργική ενοποίηση των επιμέρους τμημάτων του ακινήτου μέσω κατάλληλων τεχνικών έργων.

β. Μη εγκεκριμένες οδοί που περιλαμβάνονται σε δημόσια ακίνητα μπορεί να καταργούνται ή να μετατοπίζονται κατά το σχήμα και τη θέση τους, σύμφωνα με την Πολεοδομική Μελέτη της παραγράφου 7 του άρθρου 12 ή την έγκριση χωροθέτησης του επενδυτικού σχεδίου του άρθρου 13,

εφόσον διασφαλίζεται, μέσω νέων οδικών συνδέσεων, η πρόσβαση τρίτων, παρακείμενων στην περιοχή του ακινήτου, που εξυπηρετούνταν από τις καταργούμενες ή μετατοπιζόμενες οδούς.

9. α. Σε δημόσια ακίνητα με γενικό προορισμό τον τουρισμό - αναψυχή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των υποπαραγράφων 7 και 8 της παραγράφου Ε' του άρθρου 8 του από 6.10.1978 προεδρικού διατάγματος (Α' 538), όπως ισχύει.

β. Τα αναφερόμενα στην ως άνω περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή στα ακίνητα για τα οποία εγκρίνονται, κατά το άρθρο 24 του ν. 3894/2010, Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ).

Δ. Δημόσια ακίνητα αστικού χαρακτήρα

1. Ως δημόσια ακίνητα αστικού χαρακτήρα, χαρακτηρίζονται τα εκτός σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων οικισμών δημόσια ακίνητα τα οποία, από άποψη θέσης, φυσικής διαμόρφωσης, γειτνίασης και λοιπών συνθηκών, κρίνονται πρόσφορα προς πολεοδόμηση για οικιστική χρήση και εν γένει για την πραγματοποίηση έργων και προγραμμάτων οικιστικής ανάπτυξης. Στα ακίνητα της κατηγορίας αυτής επιτρέπονται οι χρήσεις γης των άρθρων 15, 16, 17, 18 και 20 του ν. 4269/2014 (Α' 142). Οι μέγιστοι επιτρεπόμενοι συντελεστές δόμησης ανά χρήση καθορίζονται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του ν. 4269/2014 (Α' 142).

2. Για τα ακίνητα της κατηγορίας αυτής, με τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ) του άρθρου 12 μπορεί επιπλέον να εγκρίνονται και τα οικεία Ρυμοτομικά Σχέδια Εφαρμογής και να καθορίζονται τα όρια των προς πολεοδόμηση περιοχών και των τυχόν πολεοδομικών ενοτήτων, καθώς και η πολεοδομική οργάνωση αυτών, δηλαδή οι ειδικότερες χρήσεις γης εντός του πλαισίου της εκάστοτε οριζόμενης γενικής χρήσης ανά περιοχή ή πολεοδομική ενότητα, οι όροι και περιορισμοί δόμησης, η πυκνότητα και ο συντελεστής δόμησης, τα διαγράμματα των δικτύων υποδομής, καθώς και οι κοινόχρηστοι και κοινωφελείς χώροι οι οποίοι πρέπει να ανέρχονται σε ποσοστό 50% τουλάχιστον της συνολικής προς πολεοδόμηση έκτασης.

3. Στις περιπτώσεις αυτές, τηρούνται ενιαίες διαδικασίες κατάρτισης και έγκρισης των ΕΣΧΑΔΑ και των οικείων Ρυμοτομικών Σχεδίων Εφαρμογής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 12. Στη μελέτη της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 ενσωματώνονται και όλα τα αναγκαία στοιχεία για την τεκμηρίωση του οικείου Ρυμοτομικού Σχεδίου Εφαρμογής. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να εγκρίνονται προδιαγραφές για την ενιαία σύνταξη των μελετών ΕΣΧΑΔΑ και των Ρυμοτομικών Σχεδίων Εφαρμογής και να ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

4. Στις πιο πάνω περιπτώσεις, η δημοσίευση του εγκριτικού προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 3 του άρθρου 12 έχει τις συνέπειες έγκρισης σχεδίου πόλης κατά τις διατάξεις του ν.δ. της 17.7/16.8.1923. Μετά την έκδοση του πιο πάνω εγκριτικού διατάγματος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 7 του άρθρου 12.».

Άρθρο 27

Χωρικός προορισμός - Επενδυτική ταυτότητα δημόσιων ακινήτων – Τροποποίηση άρθρου 12 ν. 3986/2011

Το δεύτερο εδάφιο και η περ. α) της παρ. 6 του άρθρου 12 του ν. 3986/2011 (Α' 152) τροποποιούνται ως προς το επιτρεπόμενο ποσοστό μεταβολής της έκτασης και των ορίων του Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α. από ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) και ως προς τη δυνατότητα και τις προϋποθέσεις τροποποίησης της έκτασης και των ορίων του Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε., και το άρθρο 12 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«Άρθρο 12

Χωρικός προορισμός – Επενδυτική ταυτότητα δημοσίων ακινήτων

1. Για τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των δημοσίων ακινήτων που προβλέπονται στο άρθρο 10 του παρόντος Κεφαλαίου, καταρτίζονται και εγκρίνονται Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ) κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Με τα σχέδια αυτά οριοθετούνται σε χάρτη κλίμακας 1:5.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας με συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ '87 τα προς αξιοποίηση ακίνητα και καθορίζονται και εγκρίνονται:

α) Ο βασικός χωρικός προορισμός, επενδυτική ταυτότητα, του προς αξιοποίηση ακινήτου, δηλαδή η υπαγωγή σε μία εκ των γενικών κατηγοριών χρήσεων γης και όρων δόμησης που ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο.

β) Οι ειδικότερες χρήσεις γης που επιτρέπονται στην έκταση του προς ανάπτυξη ακινήτου και οι τυχόν πρόσθετοι περιορισμοί που αποσκοπούν στον έλεγχο της έντασης κάθε χρήσης.

γ) Οι ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης του προς αξιοποίηση ακινήτου.

δ) Ειδικές ζώνες προστασίας και ελέγχου στα οριοθετούμενα κατά τα ανωτέρω ακίνητα, εφόσον απαιτείται, στις οποίες μπορεί να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και λειτουργιών.

ε) Οι περιβαλλοντικοί όροι του σχεδίου, σύμφωνα με την κατά νόμο προβλεπόμενη στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία καταρτίζεται και δημοσιοποιείται κατά τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο.

2. Για την έγκριση των σχεδίων της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλεται στη Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών αίτηση από τον κύριο του ακινήτου ή τον δικαιούχο εμπράγματος δικαιώματος ή τον κάτοχο δικαιώματος περιουσιακής φύσης ή δικαιώματος διαχείρισης και εκμετάλλευσης ή τον έλκοντα εξ αυτών δικαιώματα ή από το Ταμείο, η οποία συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Μελέτη στην οποία παρουσιάζεται και αξιολογείται το υφιστάμενο ρυθμιστικό καθεστώς του προς αξιοποίηση ακινήτου (χωροταξικό, πολεοδομικό, αναπτυξιακό κ.λπ.) ιδίως από απόψεως επικαιρότητας, συνέργειας, συμπληρωματικότητας και βιωσιμότητας των σχετικών ρυθμίσεων και τεκμηριώνεται, με βάση κριτήρια χωροταξικά, περιβαλλοντικά, χρηματοοικονομικά και εμπορικά, ο βέλτιστος χωρικός προορισμός του (χρήσεις γης, όροι δόμησης κ.λπ.), ο οποίος συνιστά και τη βασική επενδυτική του ταυτότητα για κάθε μεταγενέστερη πράξη αξιοποίησης, καθώς και οι γενικές κατευθύνσεις για την ενσωμάτωση της σχεδιαζόμενης επένδυσης στην περιβάλλουσα το δημόσιο ακίνητο περιοχή και τη συμβολή της στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη. Ως περιοχή μελέτης, ευρύτερη του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του ΕΣΧΑΔΑ, προσδιορίζεται τουλάχιστον η οικεία δημοτική ενότητα ή και οι δημοτικές ενότητες κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 οι οποίες τυχόν βρίσκονται σε λειτουργική εξάρτηση με αυτήν.

β) Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η οποία συντάσσεται κατά το άρθρο 6 και δημοσιοποιείται κατά το άρθρο 7 της κοινής υπουργικής απόφασης (κ.υ.α.) 107017/2006 (Β' 1225). Ως αρμόδια αρχή για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος νόμου νοείται η αρμόδια υπηρεσία

περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΕΥΠΕ) που ορίζεται στο άρθρο 4 παρ. 1 της πιο πάνω κ.υ.α.. Κατά τη σχετική διαδικασία διαβούλευσης, αντί των υπηρεσιών και οργανισμών που ορίζονται στην παρ. 4.1. του άρθρου 7 της ανωτέρω κ.υ.α., γνωμοδοτεί το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο, το οποίο είναι επιπλέον αρμόδιο να θέτει στη διάθεση του κοινού, όποτε του ζητούνται, τις πληροφορίες και τα στοιχεία του φακέλου ΣΜΠΕ που του διαβιβάζεται από την αρμόδια αρχή. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 7 της ανωτέρω κ.υ.α., οι οποίες είναι άνω των 5 ημερών και έως 15 ημέρες, μειώνονται κατά 5 ημέρες, ενώ όλες οι υπόλοιπες κατά 10 ημέρες. Η αρμόδια αρχή διενεργεί κατ' απόλυτη προτεραιότητα τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση για τα δημόσια ακίνητα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου.

3. Η έγκριση των ΕΣΧΑΔΑ γίνεται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και ύστερα από εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας που προβλέπεται στο άρθρο 16 του παρόντος.

4. Με τα προεδρικά διατάγματα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να τροποποιούνται εγκεκριμένα Ρυθμιστικά Σχέδια, ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ και άλλα σχέδια χρήσεων γης, εφόσον η τροποποίηση καθίσταται αναγκαία για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και την αποτελεσματική αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων, ιδίως στις περιπτώσεις που οι υφιστάμενες ρυθμίσεις και κατευθύνσεις είναι ασαφείς ή απορρέουν από ανεπίκαιρα χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια. Ως ανεπίκαιρα νοούνται ιδίως τα χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια που δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία αξιολόγησης ή/και τροποποίησης ή αναθεώρησης μετά την πάροδο πέντε και πλέον ετών από την έγκριση ή την τελευταία αναθεώρηση ή τροποποίησή τους.

5. Με όμοια προεδρικά διατάγματα, και ύστερα από ειδικώς αιτιολογημένη εκτίμηση των πολεοδομικών, περιβαλλοντικών, αρχιτεκτονικών και αναπτυξιακών χαρακτηριστικών και επιπτώσεων της επιδιωκόμενης παρέμβασης, μπορεί να τροποποιούνται εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια και σχέδια πόλεως ή και πολεοδομικές μελέτες, καθώς και να καθορίζονται ειδικοί όροι χρήσεως και δόμησης για τα εντός σχεδίου πόλεως δημόσια ακίνητα του άρθρου 10 παράγραφος 2, ακόμη και κατά παρέκκλιση από τις τυχόν ισχύουσες στην περιοχή γενικές και ειδικές χρήσεις γης και όρους και περιορισμούς δόμησης, καθώς και από τις διατάξεις του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού, εφόσον οι ρυθμίσεις αυτές καθίστανται αναγκαίες για την εκπλήρωση της αποστολής των πιο πάνω ακινήτων και δεν αλλοιώνουν τη γενική φυσιογνωμία της περιοχής και την όλη αισθητική της εικόνα.

Στις περιπτώσεις αυτές, η δημοσίευση του σχετικού εγκριτικού διατάγματος έχει τις συνέπειες έγκρισης σχεδίου πόλεως, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 17.7/16.8.1923 (Α' 228).

6. Η μεταβολή της έκτασης, των ορίων και του περιεχομένου του Ειδικού Σχεδίου Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α.) και του Ειδικού Σχεδίου Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε.) επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Κατ' εξαίρεση, με κοινή απόφαση των αρμόδιων οργάνων των Υπουργείων Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας επιτρέπεται η μεταβολή της έκτασης και των ορίων του Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α., χωρίς μεταβολή των συνολικών χρήσεων και των όρων και περιορισμών δόμησης, ύστερα από εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας, ενώ για το Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε. επιτρέπεται η μεταβολή της έκτασης και των ορίων του με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, χωρίς μεταβολή των συνολικών χρήσεων και των

όρων και περιορισμών δόμησης, ύστερα από εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας.

Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η προκύπτουσα, λόγω της μεταβολής των ορίων, μείωση ή αύξηση της έκτασης του Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α. ή του Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε. δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%) της αρχικώς οριοθετηθείσας έκτασης. Για τα Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε. η προς επέκταση έκταση πρέπει να έχει περιέλθει στην κυριότητα του επενδυτή πριν από την εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας.

β) δεν περιλαμβάνονται στην περιοχή επεκτάσεως του Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α. εκτάσεις υπαγόμενες σε ειδικά νομικά καθεστώτα ή εκτάσεις για τις οποίες έχουν καθοριστεί μη συμβατές με το Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α. χρήσεις γης.

7.α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών και Τουρισμού, που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο οικείο Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α., εγκρίνεται η πολεοδόμηση δημοσίων ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων και τα οποία προορίζονται για τη χρήση του παραθεριστικού - τουριστικού χωριού ύστερα από εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας. Για την έκδοση της πιο πάνω απόφασης υποβάλλεται από τον κύριο του ακινήτου ή τον δικαιούχο εμπράγματος δικαιώματος ή τον κάτοχο δικαιώματος περιουσιακής φύσης ή δικαιώματος διαχείρισης και εκμετάλλευσης ή τον έλκοντα εξ αυτών δικαιώματα στη Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών πολεοδομική μελέτη, η οποία περιλαμβάνει το πολεοδομικό σχέδιο που συντάσσεται με βάση οριζοντιογραφικό και υψομετρικό τοπογραφικό διάγραμμα, τον πολεοδομικό κανονισμό και έκθεση που περιγράφει και αιτιολογεί τις προτεινόμενες από τη μελέτη ρυθμίσεις. Η πολεοδομική μελέτη περιέχει τις ειδικότερες χρήσεις γης, εντός του πλαισίου των γενικών χρήσεων που καθορίζονται στο άρθρο 11, και τις τυχόν πρόσθετες απαγορεύσεις και υποχρεώσεις, τα διαγράμματα των δικτύων υποδομής, τους ειδικότερους όρους και περιορισμούς δόμησης των οικοπέδων, οι οποίοι μπορεί να ορίζονται ανά οικοδομικό τετράγωνο ή τμήμα οικοδομικού τετραγώνου, εφόσον αυτό επιβάλλεται από τη διαμόρφωση του εδάφους, την ανάγκη προστασίας του φυσικού ή πολιτιστικού περιβάλλοντος ή άλλες πολεοδομικές ανάγκες, καθώς και τους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους που πρέπει να ανέρχονται σε ποσοστό τουλάχιστον 50% της συνολικής έκτασης της προς πολεοδόμησης περιοχής.

Στη συνολική κατά τα ανωτέρω έκταση της προς πολεοδόμησης περιοχής δεν περιλαμβάνεται το τμήμα της επιφανείας του παραθεριστικού-τουριστικού χωριού που προορίζεται για τη δημιουργία γηπέδου ή γηπέδων γκολφ. Το τμήμα αυτό διαμορφώνεται λειτουργικά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες προδιαγραφές γηπέδων γκολφ, ενώ οι επιφάνειες των πάσης φύσεως κτιριακών εγκαταστάσεων που απαιτούνται κατά τις ανωτέρω προδιαγραφές για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ, προσμετρώνται στη μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση που ορίζεται από το οικείο ΕΣΧΑΔΑ για το παραθεριστικό - τουριστικό χωριό.

Ο μέσος συντελεστής δόμησης στο σύνολο των οικοδομήσιμων χώρων του δημοσίου ακινήτου δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 0,4.

β. Μετά την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της περίπτωσης α', ο κύριος της επένδυσης υποχρεούται να διαθέσει αμελλητί την απαιτούμενη από την πολεοδομική μελέτη έκταση για τη δημιουργία των κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων και εγκαταστάσεων. Διατάξεις οι οποίες αφορούν στην εισφορά σε γη και χρήμα δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις πολεοδόμησης με βάση την παράγραφο αυτή.

γ. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης γίνεται με πρωτοβουλία και ευθύνη του κυρίου της επένδυσης. Μετά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης, ο κύριος της επένδυσης προβαίνει στην εκτέλεση των έργων διαμόρφωσης του χώρου, καθώς και στην εκτέλεση των έργων υποδομής, όπως αυτά προβλέπονται στην πολεοδομική μελέτη. Η συντήρηση, καθαριότητα και ανανέωση του κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού, καθώς και η συντήρηση των έργων υποδομής, του κυκλοφοριακού δικτύου και των χώρων πρασίνου, γίνεται αποκλειστικά με επιμέλεια, ευθύνη και δαπάνη του κυρίου της επένδυσης κατά παρέκκλιση κάθε σχετικής διάταξης. Ο κύριος της επένδυσης κατά τη μεταβίβαση των ακινήτων ή την παραχώρηση εμπραγμάτων ή ενοχικών δικαιωμάτων επί αυτών σε τρίτους κατανέμει με συμβατικούς όρους αναλογικά το κόστος συντήρησης του κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού, των έργων υποδομής, του κυκλοφοριακού δικτύου και των χώρων πρασίνου.

δ. Η από τον κύριο της επένδυσης μεταβίβαση προς τρίτους εμπραγμάτων και ενοχικών δικαιωμάτων επί των οικοπέδων και κτιρίων που κατασκευάζονται μέσα στα ακίνητα που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή επιτρέπεται μόνον μετά την ολοκλήρωση των βασικών κοινοχρήστων έργων υποδομής (ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεπικοινωνιών κ.λπ.), η οποία πιστοποιείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών. Η πιο πάνω απόφαση μνημονεύεται στη σχετική πράξη μεταβίβασης ή παραχώρησης οποιουδήποτε ενοχικού ή εμπραγμάτου δικαιώματος από τον κύριο της επένδυσης.

Στις περιπτώσεις ακινήτων, στα οποία προβλέπονται περισσότερες της μιας ζώνες υποδοχής παραθεριστικού-τουριστικού χωριού, μπορεί να προβλέπεται στην οικεία πολεοδομική μελέτη η δυνατότητα τμηματικής ολοκλήρωσης των βασικών κοινοχρήστων έργων υποδομής ανά ζώνη υποδοχής, εφόσον τεκμηριώνεται η λειτουργική αυτοτέλεια της κάθε ζώνης. Σε περίπτωση που η χρήση του παραθεριστικού-τουριστικού χωριού αναπτύσσεται στο σύνολο του δημοσίου ακινήτου ή σε μία ζώνη υποδοχής, είναι δυνατόν να προβλέπεται στην οικεία πολεοδομική μελέτη η δυνατότητα τμηματικής ολοκλήρωσης των βασικών κοινοχρήστων έργων υποδομής κατά φάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι η κάθε, αυτοτελής χρονικά, φάση εκτέλεσης των έργων υποδομής θα αντιστοιχεί σε πολεοδομική ενότητα επιφάνειας πενήντα (50) στρεμμάτων τουλάχιστον. Στις παραπάνω περιπτώσεις, επιτρέπεται η μεταβίβαση εμπραγμάτων και ενοχικών δικαιωμάτων προς τρίτους σε κάθε ζώνη υποδοχής ή σε κάθε πολεοδομική ενότητα, για την οποία ολοκληρώνονται τα έργα υποδομής, μετά την πιστοποίηση των σχετικών εργασιών από τον Γενικό Γραμματέα Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών.

ε. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορεί να εγκρίνεται η πολεοδόμηση δημοσίων ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων και τα οποία προορίζονται για τη χρήση του επιχειρηματικού πάρκου. Ο μέσος συντελεστής δόμησης στο σύνολο των οικοδομήσιμων χώρων του δημοσίου ακινήτου δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 0,6. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά οι περιπτώσεις α' έως και δ'.

στ. Με τις αποφάσεις των περιπτώσεων α' και ε' μπορεί επιπλέον να εγκρίνονται και οι περιβαλλοντικοί όροι των έργων και δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν στην υπό πολεοδόμηση περιοχή ή στην πολεοδομική ενότητα, συμπεριλαμβανομένων και των κοινόχρηστων έργων υποδομής, όπως αυτά προβλέπονται στην Πολεοδομική Μελέτη, ύστερα από υποβολή ενιαίας, για το σύνολο των υπό πραγματοποίηση έργων, Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και τήρηση της διαδικασίας που ορίζεται στις παραγράφους 2β και 3 του άρθρου 3 του ν. 4014/2011 (Α' 209), πλην των υποπεριπτώσεων στστ' και ζζ'. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αποφάσεις έγκρισης των σχετικών Πολεοδομικών Μελετών επέχουν και θέση χωροθέτησης επενδυτικού σχεδίου κατά την έννοια του άρθρου 13.

ζ. Με τις ίδιες ως άνω αποφάσεις μπορεί επιπροσθέτως να εγκρίνονται και οι τυχόν απαιτούμενοι ειδικότεροι όροι και μέτρα για την προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και λοιπών πολιτιστικών στοιχείων και συνόλων που ενδέχεται να υπάρχουν στις περιοχές που πολεοδομούνται, ύστερα από υποβολή των κατά περίπτωση απαιτούμενων μελετών και γνώμη των αρμοδίων υπηρεσιών και οργάνων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, στην έκδοση των πιο πάνω αποφάσεων συμπράττει και ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού.

η. Ειδικώς, στις περιπτώσεις τουριστικών-παραθεριστικών χωριών, με τις κοινές υπουργικές αποφάσεις της περίπτωσης α' μπορεί να εγκρίνεται επιπλέον και η χωροθέτηση των τουριστικών λιμένων ή τουριστικών λιμενικών εγκαταστάσεων που έχουν προβλεφθεί στο οικείο ΕΣΧΑΔΑ, συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλοντικών όρων αυτών, ύστερα από υποβολή των δικαιολογητικών που ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 (Α' 118), όπως ισχύει, προκειμένου περί μαρινών ή των δικαιολογητικών που ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 2160/1993, όπως ισχύει, προκειμένου περί τουριστικών αγκυροβολίων, καταφυγίων τουριστικών σκαφών και τουριστικών λιμενικών εγκαταστάσεων.

θ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να εγκρίνονται προδιαγραφές για τη σύνταξη των Πολεοδομικών Μελετών της παρούσας παραγράφου και να ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

8. Κατά την κατάρτιση ΕΣΧΑΔΑ για δημόσια εκτός σχεδίου ακίνητα που περιβάλλονται από εγκεκριμένα σχέδια πόλεως ή ρυμοτομικά σχέδια ή πολεοδομικές μελέτες, μπορεί να εφαρμόζονται οι χρήσεις γης και οι όροι και περιορισμοί δόμησης που ορίζονται από το οικείο ΓΠΣ για την πολεοδομική ενότητα ή περιοχή στην οποία ανήκει το υπό αξιοποίηση ακίνητο, εφόσον συνάδουν με το χωρικό προορισμό του ακινήτου, όπως αυτός τεκμηριώνεται στη μελέτη της περίπτωσης α' της παραγράφου 2, και δεν αλλοιώνουν τη γενική φυσιογνωμία της πολεοδομικής ενότητας ή περιοχής στην οποία εντάσσεται το ακίνητο. Εάν το ΓΠΣ δεν εκτείνεται στην περιοχή του πιο πάνω ακινήτου, τότε δύναται να εφαρμόζονται οι όροι και περιορισμοί δόμησης και οι χρήσεις γης που ισχύουν σε γειτνιάζουσα πολεοδομική ενότητα του εγκεκριμένου σχεδίου, εφόσον συνάδουν με την αποστολή και την κατά προορισμό χρήση του ακινήτου και δεν αλλοιώνουν τη γενική φυσιογνωμία της ευρύτερης περιοχής. Εάν σε περισσότερες γειτνιάζουσες πολεοδομικές ενότητες του εγκεκριμένου σχεδίου εφαρμόζονται διαφορετικοί όροι και περιορισμοί δόμησης και χρήσεις γης, εφαρμόζονται εκείνοι που συμφωνούν περισσότερο με την κατά προορισμό χρήση του ακινήτου. Στις περιπτώσεις αυτές, η δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 3 επέχει θέση έγκρισης σχεδίου πόλεως κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 17.7/16.8.1923.

8Α. Στα ακίνητα της παρ. 8 είναι δυνατή η μετατροπή της εισφοράς σε γη σε εισφορά σε χρήμα, υπό τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 1337/1983 (Α' 33), η οποία τεκμηριώνεται από τη μελέτη της περ. α' της παρ. 2, η οποία περιέχει ειδικώς αιτιολογημένη εκτίμηση των πολεοδομικών, περιβαλλοντικών, αρχιτεκτονικών και αναπτυξιακών χαρακτηριστικών και επιπτώσεων από την επιδιωκόμενη επένδυση. Εάν το ακίνητο της επένδυσης βρίσκεται επί περιοχής εντός εγκεκριμένων Γ.Π.Σ., που ορίζονται ως περιοχές ΒΙΠΑ – ΒΙΟΠΑ προς εξυγίανση, η απαιτούμενη εισφορά σε γη υπολογίζεται σύμφωνα με την περ. ζ' της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1337/1983 ανεξαρτήτως των προτεινόμενων νέων χρήσεων που εμπεριέχονται στο οικείο Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α. ή Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε..

9.α. Τα προεδρικά διατάγματα του παρόντος μπορεί να περιέχουν ρυθμίσεις και για τις συνεχόμενες προς το δημόσιο ακίνητο ζώνες αιγιαλού και παραλίας με σκοπό τη δημιουργία τουριστικών λιμένων ή τουριστικών λιμενικών εγκαταστάσεων του άρθρου 14Α που στη συνέχεια χωροθετούνται με τη διαδικασία του άρθρου 13. Στις περιπτώσεις αυτές, με τις κοινές υπουργικές αποφάσεις του άρθρου 13 εγκρίνονται επιπλέον και τα προτεινόμενα λιμενικά έργα για τη δημιουργία των τουριστικών λιμένων ή τουριστικών λιμενικών εγκαταστάσεων, οι απαιτούμενες προσχώσεις και έργα εκσκαφής για τη διάνοιξη εσωτερικών λιμενολεκανών, καναλιών ή/και προστατευτικών νησίδων, τα αναγκαία έργα υποδομής, καθώς και οι εγκαταστάσεις και τα κτίρια επί της χερσαίας ζώνης, ύστερα από υποβολή των δικαιολογητικών που ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 31 του Ν. 2160/1993, όπως ισχύει, προκειμένου περί μαρινών, ή των δικαιολογητικών που ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 2160/1993, όπως ισχύει, προκειμένου περί τουριστικών αγκυροβολίων, καταφυγίων τουριστικών σκαφών και τουριστικών λιμενικών εγκαταστάσεων. Στις πιο πάνω περιπτώσεις, στην έκδοση των αποφάσεων του άρθρου 13 συμπράττει και ο Υπουργός Τουρισμού.

β. Για τουριστικούς λιμένες, που αξιοποιούνται αυτοτελώς από το Ταμείο, το τελευταίο δύναται να κινεί τη διαδικασία χωροθέτησης, επέκτασης ή τροποποίησής τους σύμφωνα με το άρθρο 31 και το άρθρο 34 του Ν. 2160/1993. Το ίδιο ισχύει και για την αλλαγή χρήσης τμήματος ζώνης υφιστάμενου λιμένα ή/και επέκταση αυτού σε τουριστικό λιμένα. Για τη σύνταξη της ΣΜΠΕ εφαρμόζεται το άρθρο 12 παράγραφος 2 περίπτωση β' του παρόντος. Το προεδρικό διάταγμα της περιπτώσεως γ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν. 2160/1993 προτείνεται και από τον Υπουργό Οικονομικών, ενώ οι κοινές υπουργικές αποφάσεις της περίπτωσης στ' της παρ. 1 του άρθρου 31 και της παρ. 5 του άρθρου 34 του Ν. 2160/1993 υπογράφονται και από τον Υπουργό Οικονομικών. Για τους τουριστικούς λιμένες της παρούσας περίπτωσης η Διεύθυνση Τουριστικών Λιμένων του Υπουργείου Τουρισμού θεωρεί κατ' απόλυτη προτεραιότητα τοπογραφικά και βυθομετρικά διαγράμματα υφιστάμενης κατάστασης, τα οποία φέρουν επισημειωμένη υπεύθυνη δήλωση του συντάξαντος μελετητή.

Αντί του οικείου Δήμου κατά το άρθρο 31 παρ. 3 του ν. 2160/1993 και το άρθρο 34 παρ. 7 του ν. 2160/1993 γνωμοδοτεί το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο. Σε περίπτωση που για λόγους σφαιρικής εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων απαιτείται για τη χωροθέτηση τουριστικού λιμένα να προηγηθεί η τήρηση της διαδικασίας και η έγκριση είτε Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του σχεδίου ή προγράμματος είτε Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου για ευρύτερη περιοχή των προς παραχώρηση λιμενικών εγκαταστάσεων, αρμόδια αρχή για την έκδοσή τους είναι η αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΕΥΠΕ), ανεξαρτήτως της κατάταξης του έργου στην υποκατηγορία Α1 ή Α2 της υπ` αριθ. 1958/13.1.2012 υπουργικής απόφασης (Β' 21). Το ΤΑΙΠΕΔ δύναται να κινεί τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και για τις ευρύτερες λιμενικές εγκαταστάσεις. Τα δύο προηγούμενα εδάφια

εφαρμόζονται και σε εκκρεμείς διαδικασίες χωροθέτησης και περιβαλλοντικής αδειοδότησης τουριστικών λιμένων.

10. Για την έκδοση του προεδρικού διατάγματος Ε.Σ.Χ.Α.Δ.Α., ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του εγκρινόμενου με αυτό συντελεστή δόμησης εξασφαλίζεται υποχρεωτικά με την έκδοση Τίτλου Εισφοράς Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου και την αντιστοίχισή του με Τίτλο Μεταφοράς Συντελεστή Δόμησης μέσω της Τράπεζας Δικαιωμάτων Δόμησης και Κοινόχρηστων Χώρων».

Άρθρο 28

Δικαίωμα επιφανείας επί δημοσίων κτημάτων – Ορισμοί – Τροποποίηση του άρθρου 18 του ν. 3986/2011

Στο πρώτο εδάφιο της περ. 4 του άρθρου 18 του ν. 3986/2011 (Α' 152), προστίθεται αναφορά στα εκκλησιαστικά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου και το άρθρο 18 του ν. 3986/2011 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 18 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του Κεφαλαίου αυτού:

1. «Επιφάνεια» είναι το εμπράγματο δικαίωμα φυσικού ή νομικού προσώπου να κατασκευάζει κτίσμα σε έδαφος κτήματος που είναι, κατά το χρόνο σύστασης του δικαιώματος, δημόσιο, κατά την έννοια της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου και να ασκεί στο κτίσμα αυτό ή σε κτίσμα ήδη κατασκευασμένο σε τέτοιο κτήμα τις εξουσίες, που παρέχει το δικαίωμα της κυριότητας.
2. «Κύριος» είναι ο κύριος του εδάφους του δημοσίου κτήματος.
3. «Επιφανειούχος» είναι το πρόσωπο που έχει το δικαίωμα της επιφανείας.
4. «Δημόσια κτήματα» είναι τα ακίνητα οποιασδήποτε φύσης που ανήκουν στο ελληνικό Δημόσιο, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε εταιρείες και δημόσιες επιχειρήσεις, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε δημόσιους οργανισμούς με μορφή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου ή και σε εταιρίες που αποκτούν τα ακίνητα των παραπάνω φορέων, καθώς και στα εποπτευόμενα από το Κράτος εκκλησιαστικά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου, που ιδρύονται με προεδρικό διάταγμα και των οποίων η επένδυση χαρακτηρίζεται ως στρατηγική σύμφωνα με το οικείο νομοθετικό καθεστώς, με σκοπό την εκμετάλλευσή τους. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου και σε ακίνητα κληροδοτημάτων.
5. «Κτίσμα» είναι κάθε συστατικό του δημοσίου κτήματος και ιδίως το οικοδόμημα, κατασκευή, εγκατάσταση, κτήριο, δεξαμενή, υπόστεγο, σταθμός αυτοκινήτων (πάρκινγκ), γέφυρα, σήραγγα, αγωγός, αεροδρόμιο, οδικό, σιδηροδρομικό ή λιμενικό έργο, αθλητική, ψυχαγωγική ή τουριστική εγκατάσταση, καθώς και κάθε κατασκευή επί του εδάφους. Το κτίσμα μπορεί να είναι και υπόγειο.
6. «Εδαφονόμιο» είναι το περιοδικό αντάλλαγμα που καταβάλλεται από τον επιφανειούχο στον κύριο κατά τη διάρκεια του δικαιώματος της επιφανείας.

ΠΡΟΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

Άρθρο 29

Προέγκριση οικοδομικής άδειας για τις Στρατηγικές επενδύσεις– Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 4495/2017

Στο άρθρο 35 του ν. 4495/2017 (Α' 167), α) στην παρ. 3 προστίθεται τρίτο εδάφιο, β) η παρ. 4 τροποποιείται ως προς τις επενδύσεις για τις οποίες δεν απαιτείται προέγκριση και το άρθρο 35 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 35

Προέγκριση οικοδομικής άδειας - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Η διαδικασία προέγκρισης για την έκδοση οικοδομικής άδειας είναι υποχρεωτική για τις κατηγορίες ένα (1) και δύο (2) του άρθρου 36 και προαιρετική για την κατηγορία τρία (3) του ίδιου άρθρου.

Η διαδικασία προέγκρισης άδειας αναθεώρησης είναι υποχρεωτική, εφόσον αφορά σε μεταβολή των πολεοδομικών μεγεθών κάλυψης, δόμησης και όγκου.

2. Κατ' εξαίρεση, η προέγκριση οικοδομικής άδειας είναι υποχρεωτική στις εξής περιπτώσεις:

α) σε νεοαναγειρόμενα κτίρια με επιφάνεια που προσμετράται στη δόμηση μεγαλύτερη των τριών χιλιάδων (3.000) τ.μ. και προσθηκών σε υφιστάμενα κτίρια με συνολική προκύπτουσα επιφάνεια προσμετρούμενη στη δόμηση μεγαλύτερη των τριών χιλιάδων (3.000) τ.μ.,

β) όπου προβλέπεται η έκδοση οικοδομικής άδειας από άλλες υπηρεσίες, πλην της Υπηρεσίας Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.), η προέγκριση δόμησης είναι υποχρεωτική και χορηγείται από την οικεία Υ.ΔΟΜ., γ) για την κατασκευή μόνιμων κτιριακών εγκαταστάσεων, έργων ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και οικιστικής σημασίας ή και έργων που άπτονται ειδικού ελέγχου ως προς τους όρους δόμησης, καθώς και στις περιπτώσεις κτιρίων επιφάνειας άνω των τριών χιλιάδων (3.000) τ.μ..

3. Η προέγκριση εκδίδεται αποκλειστικά από την οικεία Υ.ΔΟΜ., εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από ειδικότερες διατάξεις. Στην περίπτωση αυτήν, το τοπογραφικό διάγραμμα ελέγχεται από την οικεία Υ.ΔΟΜ. και διαβιβάζεται στην αρμόδια για την έκδοση της προέγκρισης υπηρεσία. Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν ενταχθεί στις Στρατηγικές Επενδύσεις κατ' εφαρμογή του ν. 3894/2010 (Α' 204) και του ν. 4608/2019 (Α' 66), καθώς και για τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν υποβληθεί προς αξιολόγηση στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» κατ' εφαρμογή του ν. 3894/2010 ή του ν. 4608/2019, η προέγκριση εκδίδεται από τη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

4. Δεν απαιτείται προέγκριση για τις επενδύσεις, οι οποίες έχουν υπαχθεί ή υπάγονται στον ν. 3986/2011 (Α' 152).

5. Για την έκδοση της προέγκρισης οικοδομικής άδειας υποβάλλονται ηλεκτρονικά, μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr), τα εξής δικαιολογητικά και μελέτες:

α) αίτηση του κυρίου του έργου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα, με τις δηλώσεις αναθέσεων αναλήψεων και επιβλέψεων μελετών,

β) τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές,

γ) διάγραμμα κάλυψης, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές,

δ) τίτλος ιδιοκτησίας και πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας ή κτηματογραφικό φύλλο ή απόσπασμα κτηματογραφικού διαγράμματος για κάθε ακίνητο,

ε) αποδεικτικά στοιχεία νομιμότητας των υφιστάμενων κτισμάτων,

στ) τεχνική έκθεση που να περιγράφει με ακρίβεια το έργο, τα μεγέθη και τις χρήσεις.

6. Η προέγκριση της οικοδομικής άδειας ή άδειας αναθεώρησης χορηγείται μετά από έλεγχο της πληρότητας των δικαιολογητικών και μελετών που υποβάλλονται, σύμφωνα με την παρ. 5.

Ο έλεγχος των παραπάνω πραγματοποιείται ως εξής:

α) Ο έλεγχος ως προς την πληρότητα υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών, μελετών και στοιχείων της παρ. 5 διενεργείται εντός μιας (1) εργάσιμης ημέρας από την ημερομηνία υποβολής τους.

β) Ο έλεγχος του τίτλου ιδιοκτησίας για τη διαπίστωση της αρτιότητας, οικοδομησιμότητας και του χρόνου κατάτμησης του οικοπέδου ή γηπέδου και του τοπογραφικού διαγράμματος ως προς την τήρηση των γενικών και ειδικών πολεοδομικών διατάξεων και προδιαγραφών, καθώς και έλεγχος των στοιχείων που περιλαμβάνονται σ' αυτό, διενεργείται εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών, από την ημερομηνία έγκρισης της πληρότητας των δικαιολογητικών.

Οι κύριοι ή οι έχοντες νόμιμο δικαίωμα έκδοσης οικοδομικής άδειας ή άδειας αναθεώρησης δηλώνουν ενυπογράφως στο τοπογραφικό διάγραμμα τα όρια των οικοπέδων τους και ευθύνονται για την ακρίβεια της δήλωσής τους.

Στην περίπτωση διαπίστωσης από την Υ.ΔΟΜ. ελλείψεων ή λαθών στο τοπογραφικό διάγραμμα, ενημερώνεται ο διαχειριστής της υποβληθείσας αίτησης μέσω του πληροφοριακού συστήματος, προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες συμπληρώσεις ή διορθώσεις εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών, άλλως η αίτηση με τον συνημμένο φάκελο με τις μελέτες και τα στοιχεία τίθεται στο αρχείο του πληροφοριακού συστήματος. Τυχόν παρατηρήσεις ή υπόδειξη ελλείψεων ή λαθών στο τοπογραφικό διάγραμμα που γίνονται από την Υ.ΔΟΜ. άπαξ και μετά τις συμπληρώσεις ή διορθώσεις αυτών από τον μηχανικό και την ενημέρωση από τον διαχειριστή της υποβληθείσας αίτησης στο πληροφοριακό σύστημα, η Υ.ΔΟΜ. εγκρίνει το τοπογραφικό διάγραμμα εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών.

γ) Ο έλεγχος του διαγράμματος κάλυψης και του τυχόν απαιτούμενου σχετικού εντύπου εισφοράς της εξαγοράς θέσεων στάθμευσης ως προς την τήρηση των γενικών και ειδικών πολεοδομικών διατάξεων και προδιαγραφών των απαιτούμενων στοιχείων, που περιγράφονται στο άρθρο 39, καθώς και των αποδεικτικών στοιχείων νομιμότητας υφιστάμενων κτισμάτων στο οικόπεδο ή γήπεδο, τα οποία προσκομίζονται με ευθύνη του μελετητή μηχανικού, διενεργείται εντός έξι (6) εργάσιμων ημερών, από την ημερομηνία έγκρισης του τοπογραφικού διαγράμματος.

Ο έλεγχος των αποδεικτικών στοιχείων νομιμότητας υφιστάμενων κτισμάτων στο οικόπεδο ή γήπεδο, αφορά στην ταυτοποίηση των στοιχείων που περιλαμβάνονται στις ήδη εκδοθείσες οικοδομικές άδειες, καθώς και στις τυχόν δηλώσεις υπαγωγής αυθαιρέτων κατασκευών και περιορίζεται στην ορθή αντιστοίχιση των αναγραφόμενων μεγεθών που περιέχονται στα σχέδια των ήδη εκδοθεισών οικοδομικών αδειών και τα σχέδια που συνοδεύουν δηλώσεις υπαγωγής σε νόμους αυθαιρέτων, με αυτά που αποτυπώνονται στο διάγραμμα κάλυψης.

Αν η Υ.ΔΟΜ. διαπιστώσει ελλείψεις ή λάθη στο διάγραμμα κάλυψης, ενημερώνεται ο διαχειριστής της αίτησης μέσω του πληροφοριακού συστήματος, προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες συμπληρώσεις ή διορθώσεις εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών, άλλως η υποβαλλόμενη αίτηση με τον συνημμένο φάκελο τίθεται στο αρχείο του πληροφοριακού συστήματος. Τυχόν παρατηρήσεις ή διορθώσεις ελλείψεων ή λαθών στο διάγραμμα κάλυψης γίνονται από την Υ.ΔΟΜ. άπαξ και μετά τις συμπληρώσεις ή διορθώσεις αυτών από τον μηχανικό και την ενημέρωση από τον διαχειριστή της υποβληθείσας αίτησης στο πληροφοριακό σύστημα, η Υ.ΔΟΜ. εγκρίνει το διάγραμμα κάλυψης εντός τεσσάρων (4) ημερών.

δ) Η έκδοση της διοικητικής πράξης, καθώς και ο καθορισμός των απαραίτητων απαιτούμενων μελετών, εγκρίσεων και λοιπών δικαιολογητικών που πρέπει να κατατεθούν για την έκδοση της οικοδομικής άδειας διενεργούνται εντός μίας (1) εργάσιμης ημέρας.

Ο έλεγχος των απαιτούμενων στοιχείων για προέγκριση της οικοδομικής άδειας γίνεται από εξουσιοδοτημένους από τον Προϊστάμενο της Υ.ΔΟΜ. υπαλλήλους διπλωματούχους μηχανικούς Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και από πτυχιούχους μηχανικούς τεχνολογικής εκπαίδευσης.

7. Η προέγκριση εκδίδεται ύστερα από έλεγχο της αρμόδιας Υ.ΔΟΜ., εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, από την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης, συνοδευόμενη με τις απαιτούμενες μελέτες και τα αναγκαία στοιχεία, σε περίπτωση που δεν διαπιστωθούν ελλείψεις κατά τον έλεγχο. Σε περίπτωση διαπίστωσης ελλείψεων ή λαθών, το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του διαχειριστή για τις παρατηρήσεις της Υ.ΔΟΜ. έως την ηλεκτρονική υποβολή των στοιχείων συμπλήρωσης των ελλείψεων από τον μηχανικό δεν προσμετράται στις προθεσμίες της παρ. 7. Αν ο υπάλληλος, που έχει εξουσιοδοτηθεί για τον έλεγχο, δεν εκδώσει την προέγκριση, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ελέγχεται πειθαρχικά από το αρμόδιο Εποπτικό Συμβούλιο του άρθρου 156 του ν. 4389/2016 (Α'94), στο οποίο διαβιβάζεται ο φάκελος με ευθύνη του Διευθυντή της αρμόδιας Υ.ΔΟΜ. Αιτήσεις για προέγκριση οικοδομικής άδειας ή αναθεώρησης αδειάς που δεν εκδίδονται εντός του χρονικού διαστήματος έξι (6) μηνών από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής τους, απορρίπτονται και τίθενται στο αρχείο του πληροφοριακού συστήματος.

8. Η προέγκριση χορηγείται αν δεν διαπιστωθούν ελλείψεις ή λάθη ή αν η συμμόρφωση με τις παρατηρήσεις που έχουν διατυπωθεί στο ηλεκτρονικό φύλλο ελέγχου, γίνει εντός της οριζόμενης προθεσμίας. Η πράξη προέγκρισης αναρτάται αμελλητί στο διαδίκτυο. Εάν, εντός των προβλεπομένων προθεσμιών, δεν διενεργηθεί έλεγχος από εξουσιοδοτημένο υπάλληλο, ο έλεγχος διενεργείται από τον Προϊστάμενο της Υ.ΔΟΜ. εντός αντίστοιχου χρονικού διαστήματος. Δύναται ο διαχειριστής της αίτησης να ενημερώνει το πληροφοριακό σύστημα για τυχόν μη τήρηση των προβλεπομένων από το παρόν άρθρο προθεσμιών, αιτούμενος την ενημέρωση των αρμοδίων φορέων. Ο διαχειριστής του πληροφοριακού συστήματος υποχρεούται να ενημερώνει για τυχόν μη τήρηση των προβλεπομένων από το παρόν άρθρο προθεσμιών τους αρμόδιους φορείς.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μπορεί να καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τον έλεγχο των στοιχείων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που υποβάλλονται για τις απαιτούμενες εγκρίσεις για την εφαρμογή του παρόντος.».

Άρθρο 30

Προέγκριση οικοδομικής άδειας - Κ.Υ.ΔΟΜ. – Τροποποίηση άρθρου 139 ν. 4759/2020

Στο δεύτερο εδάφιο της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 139 του ν. 4759/2020 (Α' 245) η λέξη «εγκριση» αντικαθίσταται από τη λέξη «προέγκριση» και το περιεχόμενο του άρθρου διαμορφώνεται ως εξής.

«Άρθρο 139

Σύσταση Κεντρικής Υπηρεσίας Δόμησης

1. Συστήνεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κεντρική Υπηρεσία Δόμησης (Κ.Υ.ΔΟΜ.). Η Κ.Υ.ΔΟΜ. ασκεί τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) του άρθρου 31 του ν. 4495/2017 (Α' 167) και είναι ιδίως αρμόδια για την έκδοση προέγκρισης οικοδομικής άδειας ή αναθεώρησης οικοδομικής άδειας, στις εξής περιπτώσεις:

α. οικοδομικών εργασιών που γίνονται στο πλαίσιο στρατηγικών επενδύσεων ή επενδύσεων που χρηματοδοτούνται εν όλω ή εν μέρει από ευρωπαϊκούς πόρους αξίας τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ ή που αφορούν σε κτίρια άνω των τριών χιλιάδων (3000) τ.μ., ή

β. αν η προέγκριση ή η οικοδομική άδεια ή η αναθεώρηση αυτής δεν έχει εκδοθεί από την αρμόδια Υ.ΔΟΜ. μετά την πάροδο τριών (3) μηνών, υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις που ορίζει η απόφαση του τελευταίου εδαφίου.

Στις περ. α' και β', η Κ.Υ.ΔΟΜ. ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου για την προέγκριση της οικοδομικής άδειας, με την οποία επιλέγει την έκδοση της άδειας από την Κ.Υ.ΔΟΜ., αντί της αρμόδιας Υ.ΔΟΜ. ή αντί της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κατόπιν καταβολής παραβόλου, το ύψος του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Οι μελέτες και τα αναγκαία δικαιολογητικά ελέγχονται από την Κ.Υ.ΔΟΜ. εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης, συμπεριλαμβανομένου του αποδεικτικού πληρωμής του παραβόλου. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν λάθη, ενημερώνεται ο χειριστής της υποβληθείσας αίτησης, προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες συμπληρώσεις ή διορθώσεις εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες για την εξέταση ή διαβίβαση του φακέλου στην Κ.Υ.ΔΟΜ. από τις αρμόδιες Υ.ΔΟΜ. και κάθε άλλο θέμα που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος.

2. Η σύσταση της Κ.Υ.ΔΟΜ. ως οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και η ένταξή της στην ιεραρχική δομή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 4622/2019 (Α' 133).».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄

Άρθρο 31

Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Α΄

1. Με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 10 σχετικά με την υποχρέωση του φορέα της επένδυσης, για την οποία εγκρίνεται Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (Ε.Σ.Χ.Α.Σ.Ε.), να εφαρμόζει σχέδιο αρχών βιώσιμης ανάπτυξης και να καταρτίζει ετήσιο απολογισμό αειφορίας (sustainability reporting) σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα (ενδεικτικά: GRI's).

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι τρόποι άσκησης των αρμοδιοτήτων των πιστοποιημένων αξιολογητών, η διαδικασία ανάθεσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 8 του άρθρου 12.

3. Με απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. μπορούν να εξειδικεύονται περαιτέρω τα στοιχεία που πρέπει να περιέχονται στον φάκελο της επενδυτικής πρότασης, ιδίως ως προς το περιεχόμενο του επιχειρησιακού σχεδίου, της οικονομικής μελέτης, της μελέτης σκοπιμότητας και της μελέτης συνεπειών της επένδυσης και να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας υποβολής φακέλου του φορέα επένδυσης του άρθρου 15.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού για την εφαρμογή του άρθρου 17 καθορίζεται κάθε ειδικό θέμα σχετικά με:

- α) τη διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης,
- β) το περιεχόμενο της διακήρυξης, δηλαδή τις τεχνικές, λειτουργικές προδιαγραφές και απαιτήσεις του έργου, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια συμμετοχής, την απαιτούμενη εμπειρία, τη διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα υποβολής της προσφοράς, το περιεχόμενο της προσφοράς, τις διαδικασίες αξιολόγησης και επιλογής, τις διαδικασίες μεταβολής στοιχείων του διαγωνισμού μέσω τευχών μεταβολών, καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνεται αναγκαίο σύμφωνα με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις ανάγκες της επένδυσης,
- γ) τη μέγιστη επιτρεπτή διάρκεια προετοιμασίας του φακέλου δημοπράτησης,
- δ) την αξιολόγηση των Τεχνικών Προσφορών των διαγωνιζομένων, μέσω των ελάχιστων τεχνικών και λειτουργικών απαιτήσεων της επένδυσης, οι οποίες είναι αποκλειστικά ποσοτικοποιημένες και μαθηματικά εκπεφρασμένες,
- ε) τον αριθμό και το ακριβές περιεχόμενο των φακέλων και των υποφακέλων των προσφορών, με τους οποίους οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν τα δικαιολογητικά τους και την τεχνική και οικονομική τους προσφορά,
- στ) τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών και
- ζ) τη διαδικασία υποβολής ενστάσεων, αντιρρήσεων ή προσφυγών κατά της διαγωνιστικής διαδικασίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορεί να εξειδικεύονται τα κριτήρια και τα στοιχεία των παρ. 3 και 4 του άρθρου 18, να προβλέπονται συγκεκριμένοι ποιοτικοί δείκτες και η βαρύτητά τους κατά την αξιολόγηση, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων.

6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ρυθμίζονται θέματα, τα οποία αφορούν στο ποσό των ενισχύσεων, που χορηγείται για την εφαρμογή του άρθρου 19, στους επιμέρους όρους και προϋποθέσεις υλοποίησης των επενδύσεων, στην τροποποίηση των αποφάσεων του άρθρου 19, στα δικαιολογητικά και στη διαδικασία διοικητικού ή επιτόπιου ελέγχου, στα απαραίτητα στοιχεία για τις υποβαλλόμενες εκθέσεις ελέγχου, στις προϋποθέσεις έκδοσης απόφασης πιστοποίησης της ολοκλήρωσης υλοποίησης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας των επενδύσεων, στα δικαιολογητικά και στη διαδικασία καταβολής των ενισχύσεων, στις διαδικασίες και στις προθεσμίες υποβολής αντιρρήσεων και ενστάσεων από τους φορείς των επενδύσεων, στον τρόπο παρακολούθησης των υποχρεώσεων των ενισχυόμενων φορέων, καθώς και σε κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με τις διαδικασίες ελέγχου, τροποποιήσεων και ολοκλήρωσης των στρατηγικών επενδύσεων.

7. Με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών προβλέπονται η διαδικασία επιλογής των ελεγκτών και του ορισμού εμπειρογνώμονα από το Μητρώο Πιστοποιητών-Αξιολογητών, που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας, τα απαιτούμενα προσόντα και οι υποχρεώσεις αυτών, εξειδικεύεται ο τρόπος ανάθεσης των καθηκόντων τους, το ύψος και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσής τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 21.

8. Με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών συγκροτούνται τα όργανα ελέγχου της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα για την παρακολούθηση υλοποίησης των επενδύσεων, που έχουν ενταχθεί στις Στρατηγικές Επενδύσεις βάσει του ν. 3894/2010 (Α' 204) ή έχουν υποβληθεί προς αξιολόγηση στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» κατ' εφαρμογή του ν. 3894/2010. Με όμοια απόφαση προβλέπονται η διαδικασία ελέγχου, οι αμοιβές των ελεγκτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 21.

9. Με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών, συστήνονται και συγκροτούνται τα όργανα ελέγχου της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα για τον έλεγχο υλοποίησης των επενδύσεων, που έχουν ενταχθεί στις στρατηγικές επενδύσεις βάσει του ν. 3894/2010. Με όμοια απόφαση προβλέπονται η σύνθεση των οργάνων ελέγχου, η διαδικασία ελέγχου, οι αμοιβές των ελεγκτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 32.

Άρθρο 32

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Α'

1. Τα άρθρα 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 και 25 πλην των παρ. 4 και 5 του άρθρου 21 εφαρμόζονται και στα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν ενταχθεί στις Στρατηγικές Επενδύσεις βάσει του ν. 3894/2010 (Α' 204), καθώς και στα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν υποβληθεί προς αξιολόγηση στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» κατ' εφαρμογή του ν. 3894/2010.
2. Για την έναρξη εφαρμογής της παρ. 8 του άρθρου 12 περί Μητρώου πιστοποιημένων αξιολογητών ΜΠΕ εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία πιστοποιείται ο επαρκής αριθμός αξιολογητών.
3. Τα άρθρα 18 έως 25, πλην της παρ. 5 του άρθρου 21, εφαρμόζονται και στα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν ενταχθεί στις Στρατηγικές Επενδύσεις κατ' εφαρμογή του ν. 4608/2019 (Α' 66), καθώς και στα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν υποβληθεί προς αξιολόγηση στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» κατ' εφαρμογή του ν. 4608/2019.
4. Οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων, τα οποία έχουν υποβληθεί προς αξιολόγηση στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» κατ' εφαρμογή του ν. 3894/2010 και του ν. 4608/2019, δύνανται να τροποποιήσουν τις αιτήσεις τους προκειμένου να ενταχθούν στις κατηγορίες του άρθρου 2 του παρόντος και να λάβουν τα προβλεπόμενα σε εκάστη κατηγορία Στρατηγικών Επενδύσεων κίνητρα βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 651/2014. Στην περίπτωση αυτή οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων οφείλουν προς την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» επιπλέον διαχειριστική αμοιβή ίση με ποσοστό 1/3 της αρχικής διαχειριστικής αμοιβής.
5. Η παρακολούθηση υλοποίησης των επενδύσεων, οι οποίες έχουν ενταχθεί στις Στρατηγικές Επενδύσεις βάσει του ν. 3894/2010 ή έχουν υποβληθεί προς αξιολόγηση στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» κατ' εφαρμογή του ν. 3894/2010 δύνανται να πραγματοποιείται είτε από όργανα ελέγχου της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα είτε από ορκωτό ελεγκτή κατόπιν αίτησης του φορέα της επένδυσης.
6. Επενδύσεις σε μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε., για τις οποίες έχει υποβληθεί αίτηση για τον χαρακτηρισμό τους ως Στρατηγικών Επενδύσεων και δεν έχει δημοσιευθεί η απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 18, δύνανται να υπαχθούν στο καθεστώς Στρατηγικών Επενδύσεων, σύμφωνα με τα κριτήρια που ισχύουν κατά τον χρόνο της αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 2. Στην περίπτωση αυτή, δεν τους χορηγείται κατά προτεραιότητα η οριστική προσφορά σύνδεσης έναντι λοιπών αιτήσεων, σύμφωνα με το κίνητρο ταχείας αδειοδότησης του άρθρου 12, εκτός εάν πληρούν και τα κριτήρια της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 2.

Άρθρο 33

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Α'

1. Τα άρθρα 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 και 24 του ν. 3894/2010 (Α' 204) καταργούνται.

2. Τα άρθρα 10 έως 28 του ν. 4608/2019 (Α' 66) καταργούνται.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ
ΣΧΕΔΙΩΝ

Άρθρο 34

Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια – Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 7 του ν. 4399/2016 (Α' 117) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

- α) Στην περ. Β της παρ. 2 του άρθρου 7: στην υποπερ. 46 η φράση «Κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια των Κ.Α.Δ. 46.71.12.05, 46.71.13.14 και 46.71.13.16 που υλοποιούνται στα νησιά, για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης» αντικαθίσταται από τις λέξεις «με την επιφύλαξη της περ. ζ) της παρ. 4», η υποπερ. 72 καταργείται, στο τέλος της υποπερ. 86 προστίθενται οι λέξεις «και με την επιφύλαξη της περ. ε) της παρ. 4», στο τέλος του πρώτου εδαφίου της υποπερ. 87 προστίθενται οι λέξεις «και με την επιφύλαξη της περ. ε) της παρ. 4», στην υποπερ. 93 προστίθενται οι λέξεις «και της περ. στ)» και στην υποπερ. 96 η φράση «της περίπτωσης γ'» αντικαθίσταται από τις λέξεις «και των περ. γ' και η'».
- β) στην παρ. 4:
- α) στην υποπερ. ηη) της περ. γ διαγράφονται οι λέξεις «όταν υποβάλλεται επενδυτικό σχέδιο από επιχειρηματικές συστάδες (cluster),» και στην υποπερ. θθ) η φράση «εφόσον οι δικαιούχοι είναι όσοι αναφέρονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μόνο για το Καθεστώς Ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων».
- β) στο τέλος της περ. ε) προστίθεται εδάφιο.
- γ) προστίθενται περ. στ), ζ), η) και θ).

και το άρθρο 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 7

Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των τομέων της οικονομίας, με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων.

2. Δεν υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος νόμου επενδυτικά σχέδια:

Α. Σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 13 Γ.Α.Κ. κατά κατηγορία:

αα) στον τομέα του χάλυβα, όπως ορίζεται στο στοιχείο 43 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ., κατά κατηγορία,

ββ) στον τομέα των συνθετικών ινών, όπως ορίζεται στο στοιχείο 44 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ., κατά κατηγορία,

γγ) στον τομέα του άνθρακα, όπως ο άνθρακας ορίζεται στο στοιχείο 13 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ., σχετικά με κρατικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα,

δδ) στον τομέα της ναυπηγίας. Μπορεί με κοινή υπουργική απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών να προκηρυχθεί κατ' εξαίρεση καθεστώς στον τομέα της ναυπηγίας κατόπιν προηγούμενης έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

εε) στον τομέα παραγωγής, διανομής και υποδομών ενέργειας, με την επιφύλαξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 4,

στστ) στον τομέα μεταφορών (και η συναφής υποδομή), όπως ορίζεται στο στοιχείο 45 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ., κατά κατηγορία.

Β. Με βάση την «Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων - Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας 2008» [υ.α. 1100330/1954/ΔΜ/2008 (Β' 2149) και Εγκ./Πολ. 1133/2008], και με την επιφύλαξη των άρθρων 52 έως 58:

-02- Δασοκομία και Υλοτομία.

-05- Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη.

-06- Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου.

-09.1- Υποστηρικτικές δραστηριότητες για την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου και

-09.90.11- Υποστηρικτικές υπηρεσίες για την εξαγωγή λιθάνθρακα και εν γένει όποια δραστηριότητα σχετίζεται με τον τομέα του άνθρακα και του χάλυβα.

-36- Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού εκτός των υπηρεσιών αφαλάτωσης θαλασσινού νερού αποκλειστικά με χρήση ΑΠΕ.

-41- Κατασκευές κτηρίων.

-42- Έργα πολιτικού μηχανικού.

-43- Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες.

-45- Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών.

-46- Χονδρικό εμπόριο, με την επιφύλαξη της περ. ζ) της παρ. 4.

-47- Λιανικό εμπόριο.

-49- Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών.

-52- Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες, με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 4.

-55- Καταλύματα, με την επιφύλαξη της περ. γ) της παρ. 4.

-56- Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης.

-64- Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

-65- Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία.

-66- Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες.

-68- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας.

-69- Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες.

-70- Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων - δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης.

-71- Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών - τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις.

72- [Καταργείται].

-73- Διαφήμιση και έρευνα αγοράς.

-75- Κτηνιατρικές δραστηριότητες.

-77- Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης.

- 78- Δραστηριότητες απασχόλησης.
  - 79- Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες.
  - 80- Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας.
  - 81- Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτήρια και εξωτερικούς χώρους.
  - 82- Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις.
  - 84- Δημόσια διοίκηση και άμυνα - υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.
  - 85- Εκπαίδευση.
  - 86- Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας, εξαιρούμενων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού και με την επιφύλαξη της περ. ε) της παρ. 4.
  - 87- Δραστηριότητες βοήθειας με παροχή καταλύματος, εξαιρούμενων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού και με την επιφύλαξη της περ. ε) της παρ. 4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων των ΚΑΔ -86- και -87-, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα εφαρμογής τους.
  - 88- Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος.
  - 90- Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση.
  - 91- Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3.
  - 92- Τυχρά παιχνίδια και στοιχήματα.
  - 93- Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας, με την επιφύλαξη της υποπερ. ζζ) της περ. γ) και της περ. στ) της παρ. 4.
  - 94- Δραστηριότητες οργανώσεων.
  - 95- Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης.
  - 96- Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της υποπερ. ζζ' και των περ. γ) και η) της παρ. 4.
  - 97- Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού.
  - 98- Δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή μη διακριτών αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση.
  - 99- Δραστηριότητες εξωχώριων οργανισμών και φορέων.
3. Στον μη υπαγόμενο στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος ΚΑΔ -91- κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι δραστηριότητες:
- α. 91.01.11 (Υπηρεσίες βιβλιοθηκών),
  - β. 91.02 (Δραστηριότητες μουσείων).
4. Στους μη υπαγόμενους στον παρόντα νόμο τομείς της παραγράφου 2, ενισχύονται κατ' εξαίρεση τα παρακάτω επενδυτικά σχέδια:
- α) Στον τομέα παραγωγής, διανομής και υποδομών ενέργειας, κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια:
    - αα) μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών εγκατεστημένης ισχύος μέχρι 15 MW, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ. και τον ν. 3468/2006 (Α` 129), όπως ισχύει,
    - ββ) μονάδων συμπαραγωγής ενέργειας υψηλής απόδοσης από ΑΠΕ, σύμφωνα με το άρθρο 40 Γ.Α.Κ.,
    - γγ) υβριδικών σταθμών ΑΠΕ στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά (ΜΔΝ) με εγγυημένη ισχύ μέχρι 5 MW, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ.,

δδ) παραγωγής θερμότητας και ψύξης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ.,

εε) ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, σύμφωνα με τον ν. 4342/2015 (Α` 143) και το άρθρο 46 Γ.Α.Κ.,

στστ) παραγωγής αειφόρων βιοκαυσίμων τα οποία δεν είναι βασιζόμενα σε εδώδιμα φυτά και δεν υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ., καθώς και μετατροπής υφιστάμενων μονάδων παραγωγής βιοκαυσίμων βασιζόμενων σε εδώδιμα φυτά σε μονάδες παραγωγής αειφόρων βιοκαυσίμων, τα οποία δεν βασίζονται σε εδώδιμα φυτά και δεν υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ..

β) Στον τομέα αποθήκευσης και υποστηρικτικών προς τη μεταφορά δραστηριοτήτων κατ` εξαίρεση ενισχύονται οι κλάδοι:

αα) 52.22.11.05 [Υπηρεσίες τουριστικών λιμανιών (μαρίνων)],

ββ) 52.22.11.06 (Υπηρεσίες λειτουργίας υδατοδρομίων) και,

γγ) 52.29.19.03 [Υπηρεσίες μεταφοράς με διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού προς τρίτους (logistics)].

δδ) 52.21.24.00 [Υπηρεσίες χώρων στάθμευσης] - Ενισχύονται κατ` εξαίρεση επενδυτικά σχέδια για την ίδρυση ή επέκταση δημόσιας χρήσης κλειστών σταθμών ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγών αυτοκινήτων χωρητικότητας τουλάχιστον σαράντα (40) θέσεων, επιπλέον εκείνων που επιβάλλει ο εκάστοτε ισχύον Οικοδομικός Κανονισμός για την κάλυψη των μόνιμων αναγκών που προκύπτουν από τις χρήσεις του κτιρίου, εφόσον καταρτίζονται από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δημοσίας χρήσεως, υπέργειων ή υπόγειων σταθμών αυτοκινήτων.

γ) Στον τομέα του τουρισμού, κατ` εξαίρεση υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων επενδυτικά σχέδια:

αα) ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον τριών (3) αστέρων,

ββ) εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών (3) αστέρων, αφού παρέλθει πενταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της προηγούμενης επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της μονάδας,

γγ) επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους, με την προϋπόθεση ότι στο διάστημα διακοπής δεν έχει γίνει αλλαγή χρήσης του κτηρίου και ότι μέσω της επέκτασης ή του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών (3) αστέρων,

δδ) ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής Τουριστικών Οργανωμένων Κατασκηνώσεων (camping), τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών (3) αστέρων,

εε) ίδρυσης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων εντός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτηρίων, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον δύο (2) αστέρων,

στστ) σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, όπως ορίζονται στον ν. 4276/2014 (Α` 155), εκτός του μέρους αυτών που αφορά σε προς μεταβίβαση ή μακροχρόνια μίσθωση κτήρια και εγκαταστάσεις και με την προϋπόθεση ότι κατατίθενται ως ενιαία επενδυτικά σχέδια στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 65 έως 69,

ζζ) εγκαταστάσεων Ειδικής Τουριστικής Υποδομής (συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, τουριστικοί λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού [μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα

αναζωογόνησης (spa)], κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια, αυτοκινητοδρόμια}, όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4276/2014 (Α` 155), η) εγκαταστάσεων αγροτουρισμού ή οινοτουρισμού.

θθ) ίδρυσης ξενώνων φιλοξενίας νέων, μόνο για το Καθεστώς Ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων.

ιι) ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας (condo hotels), όπως ορίζονται στον ν. 4276/2014 (Α` 155), υπό την προϋπόθεση ότι η μεταβίβαση ή η μακροχρόνια μίσθωση ενισχυόμενων τμημάτων αυτών λαμβάνει χώρα μετά τη λήξη της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του φορέα της επένδυσης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 21 του ν. 4399/2016.

δ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Τουρισμού και των συναρμόδιων Υπουργών, η οποία δεν μπορεί να τροποποιηθεί πριν την παρέλευση διετίας από την έκδοσή της, δύνανται να καθορίζονται περιοχές της επικράτειας οι οποίες θα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής μιας ή περισσότερων υποπεριπτώσεων της περ. γ) της παρούσας.

ε) Στον τομέα της ανθρώπινης υγείας και της κοινωνικής μέριμνας κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, όπως αυτά καθορίζονται με το άρθρο 10 του ν. 2072/1992 (Α` 125) και επενδυτικά σχέδια για την παροχή Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ίδιου νόμου. Ομοίως κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών οίκων ευγηρίας με Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) 87.30.11.01.

στ) Στον τομέα των αθλητικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων διασκέδασης και ψυχαγωγίας κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι ΚΑΔ 93:

α. 93.11.10.01 Υπηρεσίες γηπέδων (4x4, 5x5 κ.λπ.) ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης, αντισφαίρισης κ.λπ., και

β. 93.11.10.03 Υπηρεσίες κολυμβητηρίου (πισίνας).

ζ) Στον τομέα του χονδρικού εμπορίου κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια των Κ.Α.Δ. 46.71.12.05, 46.71.13.14 και 46.71.13.16 που υλοποιούνται στα νησιά, για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης. Ομοίως κατ' εξαίρεση ενισχύονται επενδυτικά σχέδια των ΚΑΔ 46.46 - Χονδρικό Εμπόριο Φαρμακευτικών Προϊόντων μόνο για το καθεστώς ενισχύσεων «Ενισχύσεις Μηχανολογικού Εξοπλισμού».

η) Στον τομέα των άλλων δραστηριοτήτων παροχής προσωπικών υπηρεσιών κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια των Κ.Α.Δ 96.01.19.02 Υπηρεσίες Μηχανικών Πλυντηρίων και 96.01.13.01 Υπηρεσίες Σιδερωτηρίου Ρούχων.

θ) Στον τομέα ενημέρωσης και επικοινωνίας ενισχύεται η δημιουργία μόνιμων εγκαταστάσεων «studios» για την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο, τηλεοπτικών προγραμμάτων και ηχογραφήσεων.

5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να καθορίζονται το περιεχόμενο, οι ειδικοί όροι, προϋποθέσεις, προδιαγραφές και περιορισμοί για τα επενδυτικά σχέδια των παραγράφων 2, 3 και 4.

6. α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται ειδικοί όροι, προϋποθέσεις, προδιαγραφές και περιορισμοί για την υπαγωγή στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος επενδυτικών σχεδίων στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, όπως αυτός ορίζεται στα σημεία 8 και 10 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ.. Η ως άνω κοινή υπουργική απόφαση ρυθμίζει αποκλειστικά τις περιπτώσεις, στις οποίες η ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες του σχεδίου ή το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του

επενδυτικού σχεδίου και όχι: α) με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ή β) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση της απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς (άρθρο 1 παρ. 3 περ. γ' Γ.Α.Κ.).

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος είδη επενδυτικών σχεδίων στους τομείς: αα. της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 354) και με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στο Γ.Α.Κ. και στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1388/2014 (ΕΕ L 369) της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2014, ββ. της γεωργίας, όπως ορίζεται στο στοιχείο 9 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ..

Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι προδιαγραφές, οι πρόσθετοι όροι, η νομική μορφή των ενισχυόμενων επιχειρήσεων, οι περιορισμοί και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια των τομέων αυτών/».

Άρθρο 35

Ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων - Τροποποίηση άρθρου 12 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 12 του ν. 4399/2016 (Α' 117), α) στο τέλος του τίτλου προστίθενται οι λέξεις «- Εξουσιοδοτική διάταξη», β) το άρθρο αριθμείται ως παρ. 1, γ) οι περ. δ) και ια) καταργούνται, δ) στην περ. η' μετά τη λέξη «(Θ.Υ.Κ.Τ.)» προστίθενται οι λέξεις «και σε Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.)», ε) προστίθενται περ. ιβ), ιγ), ιδ), και ιε), στ) προστίθεται παρ. 2, και το άρθρο 12 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 12

Ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων, όπως αυτές ορίζονται στα επιμέρους καθεστώτα του Ειδικού Μέρους, παρέχονται σε:

α. εξωστρεφείς: μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες αύξησαν την εξωστρέφειά τους, δηλαδή το λόγο αξίας των εξαγωγών τους προς τον κύκλο εργασιών τους, είτε σε ποσοστό τουλάχιστον 10% κατά μέσο όρο την τελευταία τριετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, είτε σε ποσοστό τουλάχιστον 5% κατά μέσο όρο την τελευταία τριετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, εφόσον οι εξαγωγές τους καταλαμβάνουν περισσότερο από το 70% του κύκλου εργασιών τους το τρίτο έτος πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, είτε και χωρίς την προϋπόθεση αύξησης της εξωστρέφειάς τους, εφόσον οι εξαγωγές τους καταλαμβάνουν περισσότερο από το 85% του κύκλου εργασιών το τρίτο έτος πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου.

β. καινοτόμες: μικρομεσαίες επιχειρήσεις, των οποίων οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης έχουν υπερβεί το 10% του συνόλου των λειτουργικών τους δαπανών, για ένα (1) τουλάχιστον έτος από τα τρία τελευταία πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος,

γ. ανεξάρτητες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες, μετά την έναρξη ισχύος του νόμου προχωρούν σε διαδικασία συγχώνευσης είτε με απορρόφηση είτε με δημιουργία νέας εταιρείας, αποκλειόμενης ρητά της εξαγοράς,

δ. [Καταργείται].

ε. συνεταιρισμούς, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.) του Ν. 4019/2011 (Α' 216), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) του ν. 4384/2016 (Α' 78),

στ. επιχειρήσεις, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υλοποιούνται σε έναν από τους κλάδους Τεχνολογίας, Πληροφορικής, Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) και αγροδιατροφής, ως κύριο κλάδο δραστηριότητάς τους,

ζ. επιχειρήσεις, οι οποίες επιτυγχάνουν αυξημένη προστιθέμενη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ κατά το χρόνο της έκδοσης της απόφασης προκήρυξης, σε σχέση με το μέσο όρο του κλάδου τους,

η. επιχειρήσεις, των οποίων το υπαγόμενο επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.) εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και σε Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.) και δεν αφορούν σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων δομών της ενισχυόμενης επιχείρησης.

θ. επιχειρήσεις των οποίων το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε ειδικές περιοχές, οι οποίες αναφέρονται στο σχετικό Παράρτημα. Μια περιοχή χαρακτηρίζεται ως ειδική, εφόσον πληροί τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

αα. ορεινή περιοχή, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των Δημοτικών Ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

ββ. παραμεθόρια περιοχή, δηλαδή περιοχές σε απόσταση τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα, καθώς και τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, της νήσου της Σαμοθράκης του Νομού Έβρου και του Νομού Δωδεκανήσων,

γγ. νησιωτική περιοχή, δηλαδή τα νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων και

δδ. περιοχές που παρουσιάζουν πληθυσμιακή μείωση, όπως αυτή προκύπτει κατά τα έτη των δύο πιο πρόσφατων απογραφών (2001 και 2011), και αφορά μείωση μόνιμου πληθυσμού άνω του 30%,

ι. επιχειρήσεις των οποίων το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε περιοχές με ιδιαίτερα αυξημένες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές και ιδίως: Αγαθονήσι, Κάλυμνος, Καστελόριζο, Κως, Λέρος, Λέσβος, Σάμος, Σύμη, Χίος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Μετανάστευσης και Ασύλου μπορούν να επανακαθορίζονται οι ως άνω περιοχές ανάλογα με τις μεταναστευτικές ροές,

ια. [Καταργείται].

ιβ. επιχειρήσεις, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια αφορούν σε επαναλειτουργία βιομηχανικών μονάδων, οι οποίες έχουν παύσει τη λειτουργία τους. Για την εφαρμογή της παρούσας η αξία του πάγιου εξοπλισμού της βιομηχανικής μονάδας, η οποία πρόκειται να επαναλειτουργήσει, καλύπτει ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου,

ιγ. επιχειρήσεις των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υλοποιούνται σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα,

ιδ. επιχειρήσεις των οποίων τα επενδυτικά σχέδια αποτελούνται σωρευτικά από δραστηριότητα του πρωτογενούς τομέα και μεταποίηση αυτού,

ιε. μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια της περ. γ) της παρ. 4 του άρθρου 7 υλοποιούνται σε ακίνητα του Δημοσίου μέσω μακροχρόνιας μίσθωσης.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να εξειδικεύεται περαιτέρω το είδος των επιχειρήσεων της περ. στ) και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος».

Άρθρο 36

Διαδικασίες Υποβολής και Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 13 του ν. 4399/2016

Στην παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4399/2016 (Α΄ 117), α) τροποποιούνται το πρώτο εδάφιο της περ. α) ως προς το ποσό επιλέξιμου ύψους για τα επενδυτικά σχέδια και το δεύτερο εδάφιο της ίδιας περίπτωσης ως προς τις αναφερόμενες Περιφερειακές Ενότητες, β) η περ. β΄ καταργείται και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13

Υποβολή αίτησης υπαγωγής

1. Το σύνολο των διαδικασιών που προβλέπονται στον παρόντα νόμο διενεργείται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων η λειτουργία του οποίου διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 4314/2014 (Α΄ 265).

Κατ' εξαίρεση δύναται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων να μην διενεργούνται διαδικασίες μέχρι να ολοκληρωθεί η υλοποίησή τους στο Π.Σ.Κ.Ε.. Με απόφαση του ιδίου θα διαπιστώνεται η λειτουργικότητά τους. Τυχόν ενέργειες που έχουν υλοποιηθεί μέχρι να καταστούν οι αντίστοιχες διαδικασίες λειτουργικές λαμβάνονται υπόψη για τις περαιτέρω διαδικασίες που προβλέπονται στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου αυτού.

2. Οι αιτήσεις για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων υποβάλλονται ως εξής:

α. επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους έως και ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, που υλοποιούνται μέσα στα όρια της κάθε Περιφέρειας, υποβάλλονται στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της Χώρας. Ειδικά για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου οι αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στις Περιφερειακές Ενότητες Καλύμνου, Καρπάθου, Κω και Ρόδου υποβάλλονται στη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Δωδεκανήσου,

β. [Καταργείται].

γ. στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για όλα τα υπόλοιπα επενδυτικά σχέδια.

3. Η αίτηση υπαγωγής και ο οικείος φάκελος τεκμηρίωσης υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) και ο αιτών ενημερώνεται ηλεκτρονικά για την παραλαβή και καταχώρισή τους. Όλες οι αιτήσεις υπαγωγής με τη συνημμένη τεκμηρίωσή τους τηρούνται ηλεκτρονικά στην αρμόδια υπηρεσία παραλαβής. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και το περιεχόμενο της αίτησης καθορίζονται στις αποφάσεις προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

4. Δεν επιτρέπεται η υποβολή από τον ίδιο φορέα αίτησης υπαγωγής σε περισσότερα του ενός καθεστώτα ενισχύσεων, για το ίδιο επενδυτικό σχέδιο ή τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες. Δεν επιτρέπεται επίσης να υποβληθεί αίτηση για υπαγωγή επένδυσης, η οποία είτε στο σύνολό της, είτε εν μέρει, έχει ήδη υπαχθεί στις ενισχύσεις του παρόντος ή άλλων καθεστώτων ενίσχυσης. Οι ως άνω αιτήσεις απορρίπτονται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, το δε οικείο παράβολο καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου.

5. Για την υποβολή των επενδυτικών σχεδίων, εξαιρουμένων των επενδύσεων μείζονος μεγέθους των άρθρων 65 έως 69, απαιτείται παράβολο που ορίζεται στο 0,0005 του επιλέξιμου ύψους του επενδυτικού σχεδίου.

Σε κάθε περίπτωση το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ και ανώτερο των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Για τις επενδύσεις μείζονος μεγέθους των άρθρων 65 έως 69 απαιτείται παράβολο που ορίζεται στο 0,001 του επιλέξιμου ύψους του επενδυτικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση το ως άνω ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ. Τα ως άνω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών.

6. Με την οικεία απόφαση προκήρυξης μπορούν να διαφοροποιούνται οι φορείς υποδοχής των αιτήσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τα αντίστοιχα όρια της παραγράφου 2».

Άρθρο 37

Περιεχόμενο και διαδικασία αξιολόγησης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 14 ν. 4399/2016

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4399/2016 (Α'117), α) οι υποπερ. iii και iv της περ. α και οι υποπερ. iii και iv της περ. β αντικαθίστανται, β) η περ. β. της παρ. 3 καταργείται και το άρθρο 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 14

Περιεχόμενο και διαδικασία αξιολόγησης

1. Περιεχόμενο αξιολόγησης

Για την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων διενεργείται:

α. Έλεγχος Πληρότητας

Η πληρότητα των υποβαλλόμενων αιτήσεων και των σχετικών δικαιολογητικών ελέγχεται με βάση τυποποιημένο σύστημα ελέγχου πληρότητας, όπως ορίζεται στην οικεία απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

β. Έλεγχος Νομιμότητας

Για κάθε επενδυτικό σχέδιο πρέπει, με ποινή αποκλεισμού, να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) πλήρης συμφωνία της αίτησης υπαγωγής και του υπό έγκριση επενδυτικού σχεδίου με τους όρους του παρόντος,

ββ) τεκμηρίωση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με προσκόμιση των σχετικών πιστοποιητικών, όπως ιδίως φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα, καθώς και κάθε άλλου πιστοποιητικού που ορίζεται στην απόφαση προκήρυξης,

γγ) τεκμηρίωση της δυνατότητας χρηματοδότησης του κόστους του επενδυτικού σχεδίου είτε μέσω ιδίων κεφαλαίων είτε με εξωτερική χρηματοδότηση, σύμφωνα με τους τρόπους που ορίζονται στην οικεία απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

γ. Αξιολόγηση εύλογου κόστους και έλεγχος δεικτών βαθμολογίας

Αντικείμενο του σταδίου αυτού αποτελεί σωρευτικά ή εναλλακτικά:

αα) η εκτίμηση του εύλογου κόστους των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου,

ββ) η εκτίμηση της υποβληθείσας ανάλυσης βιωσιμότητας του επενδυτικού σχεδίου,

γγ) η πλήρωση δεικτών βαθμολογίας με βάση τα εξής ενδεικτικώς αναφερόμενα κριτήρια:

α. οικονομική επίδοση του φορέα (δείκτες ρευστότητας, δανειακής επιβάρυνσης, αποδοτικότητας κεφαλαίων),

β. διαθέσιμα κεφάλαια μετόχου/εταίρου,

γ. κάλυψη ίδιας συμμετοχής με κεφάλαια εξωτερικού,

δ. δείκτες βιωσιμότητας και απόδοσης της επένδυσης,

ε. δείκτες βιωσιμότητας και απόδοσης του φορέα μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης,

στ. δημιουργούμενες θέσεις εργασίας, με έμφαση σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό,

ζ. υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στις ειδικές περιπτώσεις ενίσχυσης του άρθρου 12,

η. αξιοποίηση αργούντων κτηρίων.

2. Διαδικασία Αξιολόγησης

Η αξιολόγηση διενεργείται είτε με τη μέθοδο α' της συγκριτικής αξιολόγησης είτε με τη μέθοδο β' της άμεσης αξιολόγησης, κατά τα οριζόμενα στην οικεία απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

Στις περιπτώσεις αξιοποίησης του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών (ΕΜΠΑ) η αξιολόγηση της αίτησης ανατίθεται σε έναν (1) αξιολογητή, ο οποίος επιλέγεται από το οικείο Μητρώο του άρθρου 24 με τυχαία ηλεκτρονική επιλογή μέσω ΠΣΚΕ.

α. Συγκριτική αξιολόγηση

ι. Ο έλεγχος πληρότητας των υποβαλλόμενων αιτήσεων και των σχετικών δικαιολογητικών διενεργείται από την αρμόδια κατά περίπτωση Υπηρεσία της παραγράφου 2 του άρθρου 13 ή/και από μέλος του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών. Αν απορριφθεί αίτηση για λόγους

μη πληρότητας του φακέλου, ο αιτών ενημερώνεται σχετικά στην ηλεκτρονική του διεύθυνση, την οποία δήλωσε κατά την εγγραφή του στο ΠΣΚΕ, το σχετικό δε παράβολο δεν επιστρέφεται.

Ο έλεγχος νομιμότητας πραγματοποιείται από την αρμόδια Υπηρεσία της παραγράφου 2 του άρθρου 13 ή/και από μέλος του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών.

Η αξιολόγηση του εύλογου κόστους και ο έλεγχος δεικτών βαθμολογίας των αιτήσεων πραγματοποιείται από μέλος του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών.

ii. Σε περίπτωση που απαιτούνται διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο του φακέλου, τάσσεται προθεσμία έως δέκα (10) ημερών στο φορέα προκειμένου να τις παράσχει. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται στο σύνολό της.

iii. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης ελέγχεται από Επιτροπή Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, αποτελούμενη από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται ο αριθμός και ο τρόπος επιλογής των μελών, ειδικοί εισηγητές που δεν είναι μέλη της Επιτροπής εφόσον κρίνεται σκόπιμο για τη διευκόλυνση και επιτάχυνση του έργου του Επιτροπής, καθώς και οι αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής. Τα μέλη της Επιτροπής δύναται να προέρχονται είτε από τους αρμόδιους φορείς της παρ. 2 του άρθρου 13, συμπεριλαμβανομένων όλων των Υπηρεσιών, καθώς και των οικείων Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης του ΕΣΠΑ των Περιφερειακών Διοικήσεων και όλων των Υπηρεσιών του Υπουργείου των ανωτέρω φορέων, είτε από το ΕΜΠΑ.

Τα μέλη της Επιτροπής, εφόσον απαιτείται, δύναται να προέρχονται και από τα στελέχη των λοιπών αρμόδιων φορέων της παρ. 2 του άρθρου 13.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης συγκροτείται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 κατά περίπτωση. Τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 δύναται να συγκροτούν περισσότερες της μιας Επιτροπές. Αν η διάρκεια του χρόνου ελέγχου των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων από την Επιτροπή Αξιολόγησης σε καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος, υπερβαίνει τις σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης της διαπιστωτικής πράξης έναρξης της διαδικασίας αξιολόγησης, ο έλεγχος ανατίθεται, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σε ανεξάρτητο ορκωτό-ελεγκτή από το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών του άρθρου 24, ο οποίος οφείλει, το αργότερο εντός οκτώ (8) ημερών, να ολοκληρώσει τον έλεγχο των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

iv. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, που προέρχονται είτε από την Επιτροπή Αξιολόγησης είτε από τον έλεγχο των ορκωτών ελεγκτών, καταρτίζεται στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων προσωρινός πίνακας αποτελεσμάτων αξιολόγησης. Κατά του προσωρινού πίνακα, ο αιτών μπορεί να υποβάλει ένσταση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 15. Αν η υποβληθείσα αίτηση απορρίπτεται για λόγους που αναφέρονται στις περ. β) και γ) της παρ. 1, το αποτέλεσμα της αξιολόγησης κοινοποιείται με ηλεκτρονικό μήνυμα στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου και ο αιτών μπορεί να υποβάλει ένσταση κατά του συνολικού αποτελέσματος της αξιολόγησης, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 15.

v. Μετά την εξέταση των ενστάσεων, καταρτίζεται οριστικός πίνακας κατάταξης, κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, τα επενδυτικά σχέδια κατατάσσονται με κριτήριο το μικρότερο ενισχυόμενο κόστος επένδυσης. Τα επενδυτικά σχέδια με βάση τη σειρά κατάταξής τους στον οριστικό πίνακα υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης, μέχρι την εξάντληση του αντίστοιχου προϋπολογισμού της απόφασης προκήρυξης.

β. Άμεση αξιολόγηση

Κατά τη διαδικασία της άμεσης αξιολόγησης διενεργείται αυτοτελής αξιολόγηση κάθε νόμιμης και εμπρόθεσμης αίτησης υπαγωγής, με βάση την αρχή της χρονικής προτεραιότητας και τους διαθέσιμους πόρους.

i. Η πληρότητα των υποβαλλόμενων αιτήσεων και των σχετικών δικαιολογητικών ελέγχεται από την αρμόδια κατά περίπτωση Υπηρεσία της παραγράφου 2 του άρθρου 13 ή/και από μέλος του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών. Αν η αίτηση απορριφθεί για λόγους μη πληρότητας του φακέλου, ο αιτών ενημερώνεται σχετικά στην ηλεκτρονική του διεύθυνση, την οποία δήλωσε κατά την εγγραφή του στο ΠΣΚΕ, το σχετικό δε παράβολο δεν επιστρέφεται.

Ο έλεγχος νομιμότητας πραγματοποιείται από την αρμόδια Υπηρεσία της παραγράφου 2 του άρθρου 13 ή/και από μέλος του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών.

Η αξιολόγηση του εύλογου κόστους και ο έλεγχος δεικτών βαθμολογίας των αιτήσεων πραγματοποιείται από μέλος του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών.

ii. Σε περίπτωση που απαιτούνται διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο του φακέλου, ορίζεται προθεσμία έως δέκα (10) ημερών στο φορέα, προκειμένου να τις παράσχει. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται στο σύνολό της.

iii. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης ελέγχεται από Επιτροπή Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, αποτελούμενη από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται η σύνθεση και ο τρόπος επιλογής των μελών, ειδικοί εισηγητές που δεν είναι μέλη της Επιτροπής, εφόσον κρίνεται σκόπιμο για τη διευκόλυνση και επιτάχυνση του έργου του Επιτροπής, καθώς και οι αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής.

Τα μέλη της Επιτροπής δύναται να προέρχονται είτε από τους αρμόδιους φορείς παρ. 2 του άρθρου 13, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπηρεσιών, καθώς και των οικείων Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης του ΕΣΠΑ των Περιφερειακών Διοικήσεων και όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου, των ανωτέρω φορέων, είτε από το ΕΜΠΑ, είτε από το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών του άρθρου 24.

Τα μέλη της Επιτροπής, εφόσον απαιτείται, δύναται να προέρχονται και από τα στελέχη των λοιπών αρμόδιων φορέων της παρ. 2 του άρθρου 13.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης συγκροτείται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 κατά περίπτωση. Τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 δύναται να συγκροτούν περισσότερες της μιας επιτροπές. Αν η διάρκεια του χρόνου ελέγχου των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων από την Επιτροπή σε καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος, υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής, ο έλεγχος ανατίθεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων σε ανεξάρτητο ορκωτό-ελεγκτή από το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών του άρθρου 24, ο οποίος, το αργότερο εντός οκτώ (8) ημερών, ολοκληρώνει τον έλεγχο των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

iv. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης κοινοποιείται με ηλεκτρονικό μήνυμα στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου και ο αιτών μπορεί να υποβάλει ένσταση, σύμφωνα με το άρθρο 15.

3. Τα επενδυτικά σχέδια που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος με την έκδοση ατομικών αποφάσεων υπαγωγής από τα αρμόδια όργανα:

α. του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων,

β. [Καταργείται]

γ. των οικείων περιφερειών, για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται στις αντίστοιχες διευθύνσεις αναπτυξιακού προγραμματισμού των περιφερειών.

4. Αν το επενδυτικό σχέδιο δεν εγκριθεί για λόγους που αναφέρονται στις περιπτώσεις β` ή/και γ` της παραγράφου 1, εκδίδεται απορριπτική απόφαση από τα αρμόδια όργανα της προηγούμενης παραγράφου, η οποία κοινοποιείται στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ενδιαφερόμενου, το σχετικό δε παράβολο δεν επιστρέφεται.

5. Στην απόφαση προκήρυξης εξειδικεύονται τα κριτήρια, η μεθοδολογία, η προθεσμία παροχής διευκρινίσεων, τα όργανα και η διαδικασία της αξιολόγησης και καθορίζονται τα επιμέρους στοιχεία αξιολόγησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι δείκτες βαθμολόγησης και η στάθμισή τους, καθώς και η ελάχιστη βαθμολογία που πρέπει να συγκεντρώνει το επενδυτικό σχέδιο, προκειμένου να συμπεριληφθεί στους πίνακες κατάταξης.

6. α. Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων εκδίδει Οδηγό Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, ο οποίος αναρτάται στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και περιλαμβάνει τις μεθόδους ελέγχου των προϋποθέσεων νομιμότητας και τις μεθόδους αξιολόγησης, πρότυπα κόστη για είδη επενδυτικών σχεδίων και λοιπές οδηγίες για την ορθή εκτέλεση του έργου της αξιολόγησης.

β. Όπου στις διατάξεις του Ν. 4399/2016 γίνεται αναφορά στα αρμόδια όργανα της «παρ. 7 του άρθρου 14», νοείται αναφορά στα αρμόδια όργανα της παραγράφου 3 του άρθρου 14.».

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται ο αριθμός, ο τρόπος, τα κριτήρια, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της ανάθεσης της αξιολόγησης σε ανεξάρτητο ορκωτό – ελεγκτή από το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών του άρθρου 24.

Άρθρο 38

Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων – Τροποποίηση άρθρου 16 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 16 του ν. 4399/2016 (Α'117), τροποποιούνται α) ο τίτλος με αναφορά στην προσθήκη εξουσιοδοτικής διάταξης, β) το τρίτο εδάφιο της παρ. 1, ως προς την επιλογή των μελών των οργάνων στην περίπτωση διοικητικού ελέγχου από την υπηρεσία, γ) η παρ. 3, με προσθήκη επιλογής από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, ως προς τη διενέργεια τακτικού ελέγχου σε περίπτωση υλοποίησης του αντικειμένου της επένδυσης σε ποσοστό 65%, ως προς την κατάργηση της παρέκκλισης από τη σειρά προτεραιότητας αιτήματος ελέγχου επενδυτικού σχεδίου, λόγω απρόβλεπτης ή έκτακτης ανάγκης και ως προς τη διαγραφή της σχετικής εξουσιοδότησης, γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 διαγράφονται οι λέξεις «πληρότητας της έκθεσης ελέγχου και», δ) το τελευταίο εδάφιο της παρ. 8 αντικαθίσταται με τρία νέα εδάφια, ε) η παρ. 11 τροποποιείται ως προς την προσθήκη εναλλακτικού ποσοστού 65% για την πιστοποίηση υλοποίησης του έργου, με επιλογή του φορέα της επένδυσης, και στο τέλος της προστίθενται δύο νέα εδάφια, στ) στην παρ. 12 προστίθενται τέταρτο, ένατο και δέκατο εδάφιο, αντικαθίσταται το έβδομο εδάφιο και τροποποιείται το δέκατο τέταρτο εδάφιο, ζ) προστίθενται παρ. 13 και 14 και το άρθρο 16 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 16

Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων ελέγχονται κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους, κατά την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και

για την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους. Ο έλεγχος μπορεί να είναι έλεγχος επί των εγγράφων του φακέλου («διοικητικός έλεγχος») και επιτόπιος έλεγχος. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται είτε από την Υπηρεσία και προς τον σκοπό αυτό δύναται να επιλέγονται μέλη από όλες τις υπηρεσίες των υπουργείων και των περιφερειακών διοικήσεων της παρ. 2 του άρθρου 13, είτε από εντεταλμένο όργανο ελέγχου, κατά την παρ. 8. Ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται αποκλειστικά από το ως άνω εντεταλμένο όργανο ελέγχου.

2. Σκοπός του ελέγχου είναι:

α. η διαπίστωση της συμμόρφωσης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου προς τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και της τήρησης των προϋποθέσεων και των όρων των αποφάσεων προκήρυξης και υπαγωγής,

β. η διαπίστωση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

3. Τακτικός έλεγχος ενεργείται μετά από αίτηση του φορέα του επενδυτικού σχεδίου που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης, προκειμένου να πιστοποιηθεί με την έκδοση σχετικής απόφασης των αρμόδιων οργάνων της παρ. 7 του άρθρου 14:

α. ότι έχει υλοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης σε ποσοστό τουλάχιστον είτε 50% είτε 65% διαζευκτικά, κατ' επιλογή του φορέα της επένδυσης, κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, ώστε να ενεργοποιηθεί η διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 20, ή

β. ότι έχει ολοκληρωθεί το επενδυτικό σχέδιο και έχει αρχίσει η παραγωγική λειτουργία της επένδυσης κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19. Δαπάνες ή άλλες πράξεις που διενεργούνται μετά από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου λαμβάνονται υπόψη για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, χωρίς να συνυπολογίζονται στην οριστικοποίηση του ενισχυόμενου κόστους της επένδυσης.

Σε περίπτωση μη επιβεβαίωσης των δηλωθέντων με την αίτηση ελέγχου στοιχείων από το όργανο ελέγχου, επιβάλλονται κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 23. Ο έλεγχος των δικαιολογητικών, που συνοδεύουν την αίτηση ελέγχου πραγματοποιείται από τα Όργανα Ελέγχου.

Αν, στο πλαίσιο πιστοποίησης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), ή εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) τουλάχιστον, της περ. α', έχουν καταβληθεί και προκαταβολές έργου για το επενδυτικό σχέδιο, αναγνωρίζεται και πιστοποιείται κόστος προκαταβολών μέχρι ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%). Το ποσοστό μειώνεται από 50% σε 40% κατά κατηγορία δαπανών στην ημεδαπή και μέχρι ποσοστό 50% για τις αντίστοιχες δαπάνες που πραγματοποιούνται για την προμήθεια μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού από την αλλοδαπή, υπό την προϋπόθεση ότι το σύνολο των ανωτέρω πιστοποιούμενων δαπανών για προκαταβολές δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Οι δαπάνες για τις προκαταβολές πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα και νόμιμα παραστατικά όπως προεμβάσματα, ανοίγματα πιστώσεων, διάτρητες ή απλές αποδείξεις, και να συνοδεύονται από συμφωνητικό παραγγελίας με λεπτομερή περιγραφή των παραγγελθέντων ειδών και έργων.

4. Έκτακτος έλεγχος μπορεί να διενεργείται οποτεδήποτε κρίνεται απαραίτητο με απόφαση της Υπηρεσίας.

5. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ή επιτόπιου ελέγχου συντάσσεται σχετική έκθεση, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων.

6. Η αρμόδια υπηρεσία διενεργεί έλεγχο των όρων της απόφασης υπαγωγής και προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α) αν η έκθεση ελέγχου είναι πλήρης, εισηγείται την έκδοση σχετικής απόφασης,

β) αν διαπιστώσει ελλείψεις ή σσνος σημασίας που αφορούν είτε στην έκθεση ελέγχου είτε στην επένδυση, διατάσσει την προσκόμιση συμπληρωματικής έκθεσης ελέγχου,

γ) αν διαπιστώσει σοβαρές ελλείψεις της έκθεσης ελέγχου, διατάσσει την εκ νέου διενέργεια ελέγχου από όργανο με διαφορετική σύνθεση,

δ) αν διαπιστώσει σοβαρές ελλείψεις στην επένδυση, μπορεί να εισηγηθεί τη λήψη ενεργειών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 18, 21 και 23.

7. Για την υποβολή του αιτήματος ελέγχου απαιτείται παράβολο που ορίζεται στο 0,0005 του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

Σε κάθε περίπτωση το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εκατόν πενήντα (150) ευρώ και ανώτερο των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ. Για την υποβολή αιτήματος ελέγχου των επενδύσεων μείζονος μεγέθους των άρθρων 65 έως 69, απαιτείται παράβολο, που ορίζεται στο 0,005 του κόστους του επενδυτικού σχεδίου και το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ. Για την υποβολή νέου αιτήματος ελέγχου της περ. δ' της παρ. 6 απαιτείται παράβολο, που ορίζεται στο διπλάσιο του ως άνω προβλεπόμενου. Τα ως άνω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών.

8. Τα Όργανα Ελέγχου Επενδύσεων του παρόντος συνιστώνται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Με την απόφαση αυτή ορίζεται ο αριθμός των μελών τους, που δεν μπορεί να είναι λιγότερα από δύο, και η ιδιότητα τους, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και με τα χαρακτηριστικά της ελεγχόμενης επένδυσης, ο χρόνος και ο τρόπος συγκρότησής τους, ανάλογα και με το είδος του ελέγχου, οι αρμοδιότητές τους, το αντικείμενο του ελέγχου, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου υποχρεούνται να διενεργήσουν τον έλεγχο και να παραδώσουν την έκθεσή τους, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου αυτού. Με την ίδια απόφαση δύναται να ορίζεται, σε φορείς υποδοχής των επενδυτικών σχεδίων της παρ. 2 του άρθρου 13, ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης ή ανάλογα με το κόστος των επενδυτικών σχεδίων, η σύνθεση των Οργάνων Ελέγχου από μέλη του Ε.Μ.Π.Ε., τα οποία αποτελούνται υποχρεωτικά από ένα (1) τουλάχιστον μέλος κατόπιν κληρώσεως και ορισμό των λοιπών μελών είτε με πρόταση του φορέα επένδυσης είτε με πρόταση του αρμόδιου φορέα της παρ. 2 του άρθρου 13. Δύναται, επίσης, να ορίζεται με την ίδια απόφαση ο μέγιστος ετήσιος αριθμός των επενδυτικών σχεδίων για το κάθε μέλος Ε.Μ.Π.Ε. επιλογής του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα.

Η απόφαση συγκρότησης εκάστου Οργάνου Ελέγχου Επένδυσης εκδίδεται από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 14.

9. Εκδίδεται και δημοσιεύεται Οδηγός Ελέγχου Επενδύσεων από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ο οποίος εξειδικεύει τη μέθοδο και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την ορθή εκτέλεση του ελέγχου και την ισότιμη αντιμετώπιση των φορέων των επενδυτικών σχεδίων.

10. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται τα δικαιολογητικά για την πραγματοποίηση ελέγχων των επενδύσεων που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του νόμου αυτού.

11. Μετά από αίτηση του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην περ. α' του πρώτου εδαφίου της παρ. 3, δύναται να πιστοποιηθεί η υλοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου και να ενεργοποιηθεί η διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20, χωρίς διενέργεια ελέγχου, κατ' επιλογή του φορέα. Στην περίπτωση αυτή, μαζί με τα ανωτέρω δικαιολογητικά υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων σχετικές βεβαιώσεις υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) υπογεγραμμένες από ορκωτό λογιστή και, όπου απαιτείται από το είδος και τους όρους υπαγωγής της επένδυσης, πολιτικό μηχανικό, μηχανολόγο μηχανικό ή άλλης επαγγελματικής ειδικότητας φυσικό πρόσωπο. Η αρμόδια Υπηρεσία διενεργεί έλεγχο των όρων της απόφασης υπαγωγής και αναλόγως εισηγείται την έκδοση ή μη της σχετικής απόφασης. Στην περίπτωση αυτή, δεν απαιτείται καταβολή του παράβολου της παρ. 7. Η πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) με την ως άνω διαδικασία υπόκειται σε δειγματοληπτικό έλεγχο, σύμφωνα με την παρ. 4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι απαιτούμενες ειδικότητες των επαγγελματιών που υπευθύνως βεβαιώνουν για την υλοποίηση της επένδυσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, οι συνέπειες που επέρχονται σε περίπτωση μη πλήρωσης των προϋποθέσεων πιστοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%), καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Με όμοια απόφαση ορίζονται τα καθεστώτα του παρόντος και τα είδη ενισχύσεων που αυτή αφορά. Οι ρυθμίσεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παρ. 3, όσον αφορά στην αναγνώριση και πιστοποίηση των προκαταβολών έργου που έχουν καταβληθεί για το επενδυτικό σχέδιο, ισχύουν και για την πιστοποίηση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) τουλάχιστον κατά τις διατάξεις της παρούσας.

Όπου στις διατάξεις του παρόντος γίνεται αναφορά στην υλοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του επενδυτικού σχεδίου, αυτή δύναται να πιστοποιείται και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα.

Η παρούσα εφαρμόζεται αναλόγως και για τα επενδυτικά σχέδια του ν. 3908/2011 (Α' 8).

12. Μετά από αίτηση του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην περ. β' του πρώτου εδαφίου της παρ. 3, δύναται να πιστοποιηθεί η ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης για την καταβολή της ενίσχυσης, κατόπιν επιτόπιου ελέγχου, από ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20, κατ' επιλογή του φορέα. Στην περίπτωση αυτή, υποβάλλεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων έκθεση ελέγχου περί ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, υπογεγραμμένη από ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία που είναι εγγεγραμμένος/η στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 7) και που διαθέτει ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικής ευθύνης ποσού ενός

εκατομμυρίου (1.000.000) τουλάχιστον ευρώ ανά συμβάν και συνολικού ποσού πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) τουλάχιστον ευρώ ετησίως. Με αυτήν συνυποβάλλονται η έκθεση ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 4449/2017 υπογεγραμμένη από τον, ως άνω, ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή την ελεγκτική εταιρεία και σχετική βεβαίωση υλοποίησης από πολιτικό μηχανικό, καθώς και, όπου απαιτείται από το είδος και τους όρους υπαγωγής της επένδυσης, από μηχανολόγο μηχανικό ή και λογιστή - φοροτεχνικό Α` τάξης για τις οικονομικές καταστάσεις ή άλλης επαγγελματικής ειδικότητας πρόσωπο. Η αρμόδια Υπηρεσία διαπιστώνει τη συμφωνία των πιστοποιηθέντων με τις διατάξεις του αντίστοιχου θεσμικού πλαισίου και των όρων της απόφασης υπαγωγής και των σχετικών βεβαιώσεων και, εφόσον βεβαιώνονται ανεπιφύλακτα η ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, εισηγείται την έκδοση της σχετικής απόφασης. Σε περίπτωση που διαπιστώνονται ελλείψεις στην υπό έλεγχο επένδυση, εφαρμόζονται αναλογικά οι περ. β` και δ` της παρ. 6 του άρθρου 16, αντίστοιχα. Στην κατά τα ως άνω διαδικασία πιστοποίησης της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης δεν απαιτείται καταβολή του παράβολου της παρ. 7.

Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης σύμφωνα με την ως άνω διαδικασία υπόκειται σε δειγματοληπτικό έλεγχο ποσοστού, τουλάχιστον, τριάντα τοις εκατό (30%) ετησίως επί του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων, που διενεργείται από τριμελή επιτροπή που ορίζεται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων της παρ. 3 του άρθρου 14, αποτελούμενη από: α) έναν (1) υπάλληλο της αρμόδιας υπηρεσίας, β) ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, μέλος του Ε.Μ.Π.Ε. και δ) ένα (1) μέλος που προτείνεται από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, μέλος του Ε.Μ.Π.Ε.. Το πόρισμα της τριμελούς επιτροπής κοινοποιείται στην αρμόδια υπηρεσία. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται ο τρόπος, οι κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων και η διαδικασία άσκησης του δειγματοληπτικού ελέγχου, τα όρια ελέγχου επενδύσεων για κάθε επιτροπή, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του δειγματοληπτικού ελέγχου.

Σε περίπτωση που κατά τον ως άνω δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστωθούν αποκλίσεις και ανακριβείς δηλώσεις σε σχέση με όσα έχουν αναρτηθεί στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων, επιβάλλονται κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 23 του παρόντος ή τις αντίστοιχες διατάξεις των λοιπών επενδυτικών νόμων, εφόσον πρόκειται για επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί σε αυτούς.

Αν από τον δειγματοληπτικό έλεγχο της παρούσας διαπιστωθούν σοβαρές παραβάσεις των διατάξεων ως προς την πληρότητα της έκθεσης ελέγχου του άρθρου 32 του ν. 4449/2017 του ορκωτού ελεγκτή- λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας ως προς την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας, η υπόθεση διαβιβάζεται στην Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) για περαιτέρω έλεγχο και την επιβολή κυρώσεων της παρ. 10 του άρθρου 35 του ν. 4449/2017.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε., καθορίζεται το ελεγκτικό πλαίσιο (Διεθνή Πρότυπα) βάσει του οποίου διενεργούνται οι έλεγχοι σύμφωνα με τον ν. 4449/2017. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται τα συγκεκριμένα αντικείμενα ελέγχου σχετικά με την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας σύμφωνα με τον ν. 4399/2016, καθώς και κάθε αναγκαίο ειδικότερο ζήτημα για τη ρύθμιση των θεμάτων της παρούσας. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι απαιτούμενες ειδικότητες των λοιπών επαγγελματιών, καθώς και οι διαδικασίες για τη συγκρότηση και λειτουργία της τριμελούς επιτροπής, καθορισμού της αποζημίωσης των μελών της και άλλο αναγκαίο θέμα.

Όπου στις διατάξεις του παρόντος γίνεται αναφορά στην ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, αυτή δύναται να πιστοποιείται και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα.

Η διενέργεια ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, όπως ορίζεται στις διατάξεις της παρούσας, θεωρείται υποχρεωτικός έλεγχος. Οι ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες που διενεργούν έλεγχο σε επενδυτικά σχέδια, όπως ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος, εφαρμόζουν αναλογικά στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου τις διατάξεις περί απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών που ισχύουν για τη διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής, και στον ν. 4449/2017. Πέραν των ανωτέρω, απαγορεύεται να διενεργούν έλεγχο σε επενδυτικά σχέδια, όπως ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος, ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, οι οποίοι/οποίες συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στην εκπόνηση των εν λόγω επενδυτικών σχεδίων. Οι ρυθμίσεις της παρούσας έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα επενδυτικά σχέδια του ν. 3908/2011, του ν. 3299/2004 και του ν. 2601/1998».

13. Στα επενδυτικά σχέδια ύψους άνω του ποσού του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ για τη διενέργεια ελέγχου, προκειμένου για την πιστοποίηση του 50% ή του 65% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου ή της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, εφαρμόζονται μόνο οι παρ. 11 και 12.

14. Η πληρότητα του αιτήματος ελέγχου διαπιστώνεται από τα όργανα που είναι επιφορτισμένα με τον έλεγχο και η πληρότητα της έκθεσης ελέγχου από την αρμόδια Υπηρεσία για την πιστοποίηση του βαθμού υλοποίησης της επένδυσης.».

Άρθρο 39

Τροποποιήσεις απόφασης υπαγωγής - Έγκριση μεταβολών μετά την ολοκλήρωση – Τροποποίηση του άρθρου 17 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 17 του ν. 4399/2016 (Α'117), α) τροποποιείται η περ. δ) της παρ. 2 με την προσθήκη της δυνατότητας αλλαγής του τρόπου απόκτησης ενισχυόμενων δαπανών μέσω συμβατικής ή χρηματοδοτικής μίσθωσης στην περίπτωση της χορήγησης του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής, β) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 προστίθεται επιφύλαξη της παρ. 7, γ) προστίθεται παρ. 7, και το άρθρο 17 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 17

Τροποποιήσεις απόφασης υπαγωγής - Έγκριση μεταβολών μετά την ολοκλήρωση

1. Η τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής είναι δυνατή μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την υποβολή αιτήματος τελικού ελέγχου. Μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης, είναι δυνατή η υποβολή αιτήματος έγκρισης μεταβολής στοιχείων του επενδυτικού σχεδίου, τα οποία υποχρεούται να τηρεί ο φορέας έως τη λήξη του διαστήματος μακροχρόνιων υποχρεώσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21.

2. Αιτήματα τροποποίησης ή έγκρισης μεταβολής στοιχείων της παρ. 1, υποβάλλονται ως προς τα εξής:

- α) ουσιώδεις διαφοροποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου ή μείωση της δυναμικότητας του επενδυτικού σχεδίου,
- β) αλλαγή του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή διάσπασης, σύμφωνα με την περ. η) της παρ. 3 του άρθρου 21,
- γ) αλλαγή του τόπου εγκατάστασης, σύμφωνα με την περ. στ) της παρ. 3 του άρθρου 21,
- δ) αλλαγή τρόπου χρηματοδότησης της επένδυσης, καθώς και αλλαγή του τρόπου απόκτησης των ενισχυόμενων δαπανών μέσω συμβατικής ή χρηματοδοτικής μίσθωσης, αν για τις ενισχυόμενες δαπάνες έχει εγκριθεί η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής και χωρίς να επέλθει μεταβολή στη μορφή της ενίσχυσης,
- ε) παράταση του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 18,
- στ) αλλαγή άλλων όρων της εγκριτικής απόφασης, οι οποίοι μπορεί να προσδιορίζονται ειδικότερα στην απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος,
- ζ) εκμίσθωση της ενισχυθείσας επένδυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. ζ) του άρθρου 21.
3. Τα αιτήματα της παραγράφου 2 υποβάλλονται μέσω του ΠΣΚΕ και γίνονται δεκτά, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α. εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της απόφασης προκήρυξης και της εγκριτικής απόφασης,
- β. εξακολουθούν να εξυπηρετούνται οι αρχικοί στόχοι της επένδυσης και να διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της,
- γ. δεν διαφοροποιούνται κριτήρια επιλεξιμότητας και υπαγωγής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση προκήρυξης,
- δ. δεν επέρχεται αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών,
- ε. πληρούνται οι ειδικοί όροι για κάθε περίπτωση τροποποίησης/μεταβολής στοιχείων, που ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του παρόντος.
4. Τα ως άνω αιτήματα συνοδεύονται από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς τους, καθώς και όλα τα δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης, με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και τα κριτήρια αξιολόγησής τους. Η αρμόδια Υπηρεσία οφείλει να απαντήσει μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών από την περιέλευση του αιτήματος σε αυτή, με την επιφύλαξη της παρ. 7. Αν η Υπηρεσία αποδεχτεί το αίτημα τροποποίησης ολικά ή μερικά, εισηγείται σχετικά προς το αρμόδιο όργανο για την τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής ή την έκδοση απόφασης έγκρισης της μεταβολής αντίστοιχα. Στην αντίθετη περίπτωση, εκδίδει αιτιολογημένη απορριπτική απόφαση, η οποία κοινοποιείται στο φορέα, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, την οποία έχει δηλώσει κατά την εγγραφή του στο ΠΣΚΕ. Νέο αίτημα του ίδιου φορέα για τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής με το ίδιο περιεχόμενο δεν εξετάζεται κατ' ουσία και αρχαιοθετείται.
5. Η τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής μπορεί να διενεργηθεί και αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια υπηρεσία, εφόσον διαπιστωθεί μεταβολή των όρων της απόφασης υπαγωγής.
6. Για την υποβολή αιτημάτων της παραγράφου 1 απαιτείται η καταβολή παραβόλου το ύψος του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών.
7. Τα αιτήματα τροποποίησης που υποβάλλονται σύμφωνα με το παρόν, εξετάζονται κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης υπό την προϋπόθεση της υποβολής υπεύθυνης δήλωσης από τον φορέα της επένδυσης περί πλήρωσης των νόμιμων προϋποθέσεων τροποποίησης της απόφασης, όπως ορίζονται στον παρόντα και την οικεία προκήρυξη.»

Άρθρο 40

Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης – Τροποποίηση της παρ. 1 και 2 του άρθρου 18 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 18 του ν. 4399/2016 (Α'117), α) τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 με την προσθήκη προθεσμίας για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, β) τροποποιείται η υποπερ. ββ) της παρ. 2α με την προσθήκη εναλλακτικού ποσοστού (65%) υλοποίησης του έργου, και το άρθρο 18 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 18

Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης

1. Το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και με την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, εφόσον εξυπηρετούνται οι αρχικοί σκοποί παραγωγικής λειτουργίας και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης, εντός της ορισθείσας στην απόφαση υπαγωγής προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία δημοσίευσης της ως άνω απόφασης. Η ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης πιστοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 14, εντός σαράντα (40) ημερών από την υποβολή της έκθεσης τελικού ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων.

2. α. Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να παραταθεί άπαξ έως δύο (2) έτη κατ' ανώτατο όριο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

αα. Ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος πριν από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης, όπως αυτή ορίζεται αρχικά στην απόφαση υπαγωγής,

ββ. υλοποίηση του 50% ή του 65% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

β. Η προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου που προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής ή, ύστερα από έγκριση, παράτασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περίπτωση α', μπορεί επίσης να παραταθεί για λόγους ανωτέρας βίας για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης, με την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μέσα στη νέα προθεσμία. Το αίτημα παράτασης για λόγους ανωτέρας βίας υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ μέσα στην αρχική ή την παραταθείσα προθεσμία ολοκλήρωσης.

3. Για την πιστοποίηση της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης απαιτείται να τεκμηριώνεται η λειτουργία της μονάδας, ιδίως με την πώληση προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών και με την έκδοση όλων των νομιμοποιητικών αδειών.

4. Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 19. Εάν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δεν υποβάλει την αίτηση της προηγούμενης παραγράφου, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εντός της ως άνω προθεσμίας, η επένδυση θεωρείται ως μη ολοκληρωθείσα. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και ανακτώνται τα ποσά ενίσχυσης, τα οποία τυχόν έχουν χορηγηθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 9 και 10 του άρθρου 23.

5. Με την απόφαση προκήρυξης ορίζονται οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων.».

Άρθρο 41

Καταβολή ενισχύσεων - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 του άρθρου 20 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 20 του ν. 4399/2016 (Α'117), α) στην παρ. 1 τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της περ. α) με την προσθήκη εναλλακτικού ποσοστού (65%) υλοποίησης του έργου για την άσκηση του δικαιώματος έναρξης χρήσης της ωφέλειας της φορολογικής απαλλαγής, καθώς και με την προσθήκη προθεσμίας για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, β) στην περ. α) της παρ. 2 τροποποιείται το πρώτο εδάφιο με πρόβλεψη ελέγχου ορθότητας των δικαιολογητικών για την καταβολή του 25% της επιχορήγησης από ορκωτό ελεγκτή, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, τροποποιείται το τρίτο εδάφιο με αναφορά στο εναλλακτικό ποσοστό (65%) υλοποίησης του έργου, προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο και το άρθρο 20 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 20

Καταβολή ενισχύσεων

Η καταβολή της ενίσχυσης ή η χρήση της ωφέλειας από τον δικαιούχο μπορεί να πραγματοποιείται είτε εφάπαξ με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου είτε σταδιακά και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων. Ο προσδιορισμός των ποσών της δικαιούμενης ενίσχυσης ανά είδος ενίσχυσης γίνεται βάσει των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά έχουν οριστεί στην απόφαση υπαγωγής.

1. Φορολογική απαλλαγή

α. Το δικαίωμα έναρξης χρήσης της ωφέλειας του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής θεμελιώνεται με την πιστοποίηση της υλοποίησης του 50% ή του 65% του κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο ελέγχου με την έκδοση απόφασης εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης της παρ. 5 του άρθρου 16 ή των σχετικών βεβαιώσεων υλοποίησης της παρ. 11 του άρθρου 16, ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων. Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής εντός δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης της ωφέλειας με τους ακόλουθους περιορισμούς που ισχύουν σωρευτικά:

αα. η ενίσχυση που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να μην υπερβαίνει, κατ' έτος, το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, με εξαίρεση την περίπτωση της μη πλήρους αξιοποίησής του κατά τα προηγούμενα φορολογικά έτη λόγω έλλειψης επαρκών κερδών. Στην περίπτωση αυτή, εναπομένει ποσό ενίσχυσης από προηγούμενα φορολογικά έτη προστίθεται στο ανωτέρω υπολογιζόμενο μέγιστο ετήσιο ποσό δικαιούμενης ενίσχυσης,

ββ. η ενίσχυση που δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να μην υπερβαίνει το 1/3 του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, μέχρι το φορολογικό έτος της έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

β. Το ποσό της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για το τμήμα του εξοπλισμού του επενδυτικού σχεδίου, που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση, προσδιορίζεται για κάθε φορολογικό έτος ως ποσοστό επί του τμήματος της αξίας κτήσης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στα μισθώματα που καταβλήθηκαν μέχρι τη λήξη του φορολογικού έτους.

γ. Το κατ' έτος αναλωθέν ποσό της φορολογικής απαλλαγής εμφανίζεται σε ειδικό αποθεματικό και αντίστοιχο λογαριασμό στα βιβλία της επιχείρησης, που σχηματίζεται από το φόρο εισοδήματος, ο οποίος δεν καταβλήθηκε λόγω της παρεχόμενης φορολογικής απαλλαγής.

δ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών εξειδικεύεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για κάθε φορολογικό έτος, τυχόν δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χρήση του φορολογικού οφέλους, το περιεχόμενο της Δήλωσης Φορολογικής Απαλλαγής (ΔΦΑ) της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 3 του άρθρου 21 και κάθε συναφές θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

2. Επιχορήγηση

α. Ποσό που ανέρχεται μέχρι το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο με την υλοποίηση έργου συνολικού ύψους ίσου τουλάχιστον με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κόστους της επένδυσης, ύστερα από σχετικό αίτημα που υποβάλλεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) και συνοδεύεται από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά υλοποίησης του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) που ορίζονται στην απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 77 και υποβάλλονται με δηλωτική πράξη περί της ορθότητάς τους από ορκωτό λογιστή. Η απόφαση της διοίκησης εκδίδεται εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος.

Το υπόλοιπο ποσό έως το πενήντα τοις εκατό (50%) ή το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης ή, σε περίπτωση μη εφαρμογής της διάταξης του πρώτου εδαφίου, ποσό που ανέρχεται μέχρι το πενήντα τοις εκατό (50%) ή το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης, μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ύστερα από αίτημά του και μετά από την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου από αρμόδιο όργανο μέσω επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου. Η πιστοποίηση πραγματοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης, από τα αρμόδια όργανα της παρ. 3 του άρθρου 14, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή των σχετικών βεβαιώσεων πιστοποίησης της παρ. 11 του άρθρου 16, ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων.

β. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης ή το σύνολό της σε περίπτωση μη εφαρμογής της ρύθμισης της περίπτωσης α', καταβάλλεται μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

γ. Τα ποσά της επιχορήγησης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

δ. Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας μέσω ηλεκτρονικής πληρωμής σε τραπεζικό λογαριασμό του φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της απαίτησης του ποσού της επιχορήγησης σε Τραπεζικά Ιδρύματα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Στις περιπτώσεις αυτές η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης της απαίτησης, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

3. Επιδότηση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης

α. Η έναρξη της καταβολής της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να πραγματοποιείται μετά την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της εγκατάστασης στη μονάδα του συνόλου του μισθωμένου εξοπλισμού, σύμφωνα με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος εκ μέρους του φορέα της επένδυσης. Το ποσό που καταβάλλεται υπολογίζεται επί της αξίας απόκτησης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ποσοστά ενισχύσεων και με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Είναι δυνατή η προεξόφληση των δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης από το φορέα της επένδυσης μόνο για τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες της σύμβασης μίσθωσης, όπως αυτή έχει εγκριθεί από την αρμόδια υπηρεσία.

δ. Τα ποσά της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

4. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης

α. Η έναρξη της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης μπορεί να πραγματοποιείται μετά την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της δημιουργίας των συνδεόμενων με το επενδυτικό σχέδιο θέσεων εργασίας.

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά την εκάστοτε πληρωμή του μισθολογικού κόστους εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

5.α. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την καταβολή της επιχορήγησης, της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης των Καθεστώτων Ενισχύσεων του άρθρου 29.

β. Η απόφαση της περίπτωσης α` της παρ. 5 του άρθρου 20 του παρόντος έχει εφαρμογή και για τα επενδυτικά σχέδια των νόμων 2601/1998 (Α` 81), 3299/2004 (Α` 261) και 3908/2011 (Α` 8).

6. Οι επιχορηγήσεις, οι επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και οι επιδοτήσεις του μισθολογικού κόστους που προβλέπονται στον παρόντα νόμο καλύπτονται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, στον οποίο εγγράφεται η σχετική προβλεπόμενη δαπάνη για κάθε οικονομικό έτος και προέρχονται από εθνικούς πόρους ή Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία ή και από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας.

7. Τα ποσά της ληφθείσας επιχορήγησης, επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, καθώς και απαλλαγής από καταβολή φόρου, εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού και σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής του, εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 21, επιστρέφονται και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τον Ν. 4174/2013

(Α` 170). Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης μέρους ή του συνόλου του αποθεματικού μετά την παρέλευση του ως άνω διαστήματος, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στο φορολογικό έτος, κατά το οποίο έλαβε χώρα η διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αποθεματικού, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας.»

Άρθρο 42

Μητρώο Αξιολογητών - Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 24 του ν. 4399/2016 (Α`117), α) προστίθεται παρ. 1α, β) στην παρ. 4 προστίθεται παραπομπή στην παρ. 3 του άρθρου 80 και συμπληρώνεται το αντικείμενο της εξουσιοδότησης με αναφορά στις αποζημιώσεις των ορκωτών ελεγκτών-λογιστών, γ) τροποποιείται η παρ. 5 με προσθήκη αναφοράς στους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 24

Μητρώο Αξιολογητών

1. Οι αξιολογητές των επενδυτικών σχεδίων προέρχονται από το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) του Π.Δ. 33/2011 (Α` 83), βάσει ηλεκτρονικής κλήρωσης εκτός αν ορίζεται άλλως στην απόφαση προκήρυξης.

1α. αα. Οι ορκωτοί ελεγκτές – λογιστές, που δύνανται να ελέγχουν τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων σύμφωνα με το άρθρο 14, προέρχονται από Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών που αποτελείται από ορκωτούς ελεγκτές – λογιστές, που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α` 7) και διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικής ευθύνης τουλάχιστον ποσού ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ ανά συμβάν και συνολικού ποσού τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ ετησίως.

Το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία εκδίδεται κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου (Ε.Λ.Τ.Ε.) που προβλέπεται στο άρθρο 1 του ν. 3148/2003 (Α` 136), που έχει την ευθύνη του ελέγχου της πλήρωσης των τυπικών προσόντων των μελών της.

Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο τρόπος επιλογής των ορκωτών ελεγκτών-λογιστών στις διαδικασίες αξιολόγησης του άρθρου 14, ο χρόνος ολοκλήρωσης του ανατιθέμενου έργου, οι πρόσθετοι όροι και οι προϋποθέσεις, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

αβ. Οι ορκωτοί ελεγκτές – λογιστές, που δύνανται να ελέγχουν τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων σύμφωνα με το άρθρο 14, όπως ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος, εφαρμόζουν αναλογικά στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου τις διατάξεις περί απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών που ισχύουν για τη διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Απριλίου 2014 (L 158) και στον ν. 4449/2017. Πέραν των ανωτέρω, απαγορεύεται να συμμετέχουν με οποιονδήποτε τρόπο στην εκπόνηση των εν λόγω επενδυτικών σχεδίων και να διενεργούν έλεγχο στο ίδιο επενδυτικό σχέδιο.

2. Η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων μεριμνά για την κατάρτιση και επιμόρφωση των αξιολογητών και την περιοδική πιστοποίηση των δεξιοτήτων τους.

3. Για την εξειδίκευση των υποχρεώσεων των αξιολογητών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και των συνεπειών που επιφέρει η μη συμμόρφωσή τους σε αυτές, εκδίδεται Οδηγός Δεοντολογίας

Αξιολογητών από τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, ο οποίος αναρτάται στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα του αναπτυξιακού νόμου.

4. Με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 80 καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών του Ε.Μ.Π.Α. και των ορκωτών ελεγκτών - λογιστών για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία αξιολόγησης του άρθρου 14.

5. Για όσους εκ των μελών του Μητρώου Αξιολογητών και του Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών-Λογιστών ασκούν καθήκοντα αξιολογητών και ελέγχου αποτελεσμάτων αξιολόγησης εφαρμόζονται τα άρθρα 1 έως και 3 του ν. 3213/2003 (Α` 309).»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΝΤΑΞΗ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ Ν. 4399/2016

Άρθρο 43

Δικαιούχοι ενισχύσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 47 του ν. 4399/2016

Το άρθρο 47 του ν. 4399/2016 (Α΄ 117) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 47
Δικαιούχοι ενισχύσεων

Δικαιούχοι του παρόντος καθεστώτος είναι οι Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις.»

Άρθρο 44

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια – Αντικατάσταση του άρθρου 48 του ν. 4399/2016

Το άρθρο 48 του ν. 4399/2016 (Α΄117) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 48
Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια – Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια αφορούν στην ανάπτυξη τεχνολογίας και στην παροχή υπηρεσιών, στην παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή στην εισαγωγή διαδικαστικών ή οργανωτικών καινοτομιών μέσω της τεχνολογικής ανάπτυξης. Τα σχέδια πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) αξιοποιούν αποτελέσματα έρευνας και ανάπτυξης, εφόσον αποδεικνύεται η συνάφεια των ερευνητικών αποτελεσμάτων και του παραγόμενου προϊόντος ή της παρεχόμενης υπηρεσίας και η επένδυση αποσκοπεί στην εμπορική εκμετάλλευση του παραχθέντος ερευνητικού αποτελέσματος,
- β) επιδιώκουν τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό τους με τη χρήση διαδικαστικών και οργανωτικών καινοτομιών, με έργα και προγράμματα ανάπτυξης και αξιοποίηση εξειδικευμένου επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού,
- γ) στοχεύουν στην εφαρμοσμένη χρήση της γνώσης για τη δημιουργία νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών, που τυγχάνουν άμεσης παραγωγικής και εμπορικής αποδοχής.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών καθορίζονται η διαδικασία χαρακτηρισμού των προϊόντων, των παραγωγικών διαδικασιών και των υπηρεσιών ως καινοτόμων, οι βεβαιώσεις πιστοποιήσεις που απαιτούνται κατά το στάδιο αξιολόγησης και ελέγχου των επενδύσεων αυτών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.».

Άρθρο 45

Επιλέξιμες δαπάνες και ύψος ενισχύσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 49 του ν. 4399/2016

Το άρθρο 49 του ν. 4399/2016 (Α'117) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 49

Επιλέξιμες δαπάνες - Ύψος ενισχύσεων

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για τις επιλέξιμες δαπάνες τους ως ακολούθως:

α. Το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8,

β. τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες της παρ. 1 του άρθρου 9 (άρθρο 18 Γ.Α.Κ.). Οι δαπάνες αυτές δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης και ενισχύονται έως ποσοστού 5% του συνολικού ενισχυόμενου κόστους και έως του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ,

γ. τις δαπάνες εκκίνησης για τις υπό ίδρυση πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις της παρ. 2 του άρθρου 9 (άρθρο 22 Γ.Α.Κ.) και ενισχύονται έως ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού ενισχυόμενου κόστους και έως του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ,

δ. τις δαπάνες καινοτομίας, όπως εξειδικεύονται στην παρ. 3 του άρθρου 9 (άρθρο 28 παρ. 2 του Γ.Α.Κ.),

ε. τις δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία, όπως εξειδικεύονται στην παρ. 4 του άρθρου 9 (άρθρο 29 παρ. 3 του Γ.Α.Κ.).

στ. τις δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης της παρ. 6 του άρθρου 9 (άρθρο 38 του Γ.Α.Κ.), για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) της παρ. 7 του άρθρου 9 (άρθρο 40 του Γ.Α.Κ.), τις δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της παρ. 8 του άρθρου 9 (άρθρο 41 του Γ.Α.Κ.) και τις δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης της παρ. 9 του άρθρου 9 (άρθρο 46 του Γ.Α.Κ.).

2. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται περιέχουν μία τουλάχιστον από τις κατηγορίες δαπανών των περ. α), δ) ή ε) και πρόσθετες εκ των λοιπών κατηγοριών δαπανών.».

Άρθρο 46

Είδη και εντάσεις ενισχύσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 50 του ν. 4399/2016

Το άρθρο 50 του ν. 4399/2016 (Α'117) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 50

Είδη και εντάσεις ενισχύσεων

1. Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται διαζευκτικά με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, ή της επιχορήγησης, ή της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περ. α), β), γ) και δ) της παρ. 1 του άρθρου 10.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται με βάση τις μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων και μέχρι του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ:

- α. του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων με τις προσαυξήσεις που προβλέπονται για τις μεσαίες, πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις στις επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων,
- β. όσων ορίζονται στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό για τις λοιπές κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών.».

Άρθρο 47

Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου – Αντικατάσταση του άρθρου 51 του ν. 4399/2016

Το άρθρο 51 του ν. 4399/2016 (Α'117) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 51

Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) σε ηλεκτρονική μορφή στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 14».

Άρθρο 48

Είδη, εντάσεις και ύψος ενισχύσεων του καθεστώτος «Επιχειρηματικότητα Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων» - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 60 του ν. 4399/2016

Η παρ. 4 του άρθρου 60 του ν. 4399/2016 (Α'117) τροποποιείται ως προς το ανώτατο συνολικό ύψος ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο και το άρθρο 60 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 60

Είδη, εντάσεις και ύψος ενισχύσεων

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν επενδυτικά σχέδια ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 8.

2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8 χορηγούνται με βάση τα ανώτατα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 και για τις δαπάνες των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 59 με βάση τα ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 11.

3. Το ποσοστό της επιχορήγησης για το παρόν καθεστώς ενισχύσεων ορίζεται σε ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης, εξαιρουμένων των επενδυτικών

σχεδίων, που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 12, για τα οποία το ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται στο εκατό τοις εκατό (100%). Το ποσοστό ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης παρέχεται στο εκατό τοις εκατό (100%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης για το σύνολο των επενδυτικών σχεδίων, που υπάγονται στο παρόν καθεστώς.

4. Το συνολικό ύψος ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην παρ. 3 του άρθρου 11.».

Άρθρο 49

Αντικατάσταση του τίτλου του Κεφαλαίου IB' του ν. 4399/2016

Ο τίτλος του Κεφαλαίου IB' αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ IB ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

Άρθρο 50

Δικαιούχοι και υπαγόμενα επιχειρηματικά σχέδια μεταποιητικών επιχειρήσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 62 του ν. 4399/2016

Το άρθρο 62 του ν. 4399/2016 (Α'117) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 62

Δικαιούχοι και υπαγόμενα επιχειρηματικά σχέδια

Δικαιούχοι των ενισχύσεων του παρόντος καθεστώτος είναι οι επιχειρήσεις που ορίζονται στο άρθρο 6, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- α. Είναι μεταποιητικές επιχειρήσεις (κλάδοι 10 έως 33),
- β. υποβάλλουν προς αξιολόγηση, στο πλαίσιο της αναπτυξιακής τους στρατηγικής, επιχειρηματικά σχέδια (business plan) με βάση τις προδιαγραφές και τις διαδικασίες που ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης,
- γ. τα επιχειρηματικά σχέδια περιλαμβάνουν συνδυασμένες δράσεις για τον τεχνολογικό, διοικητικό και οργανωτικό τους εκσυγχρονισμό και την καινοτόμο και εξωστρεφή τους ανάπτυξη και μεγέθυνση, με αξιοποίηση εξειδικευμένου επιστημονικού και ερευνητικού προσωπικού και με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικής τους θέσης στη διεθνή αγορά, και
- δ. το συνολικό επιλέξιμο κόστος κάθε επιχειρηματικού σχεδίου υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.»

Άρθρο 51

Επιλέξιμες δαπάνες επιχειρηματικών σχεδίων μεταποιητικών επιχειρήσεων – Προσθήκη άρθρου 62B στον ν. 4399/2016

Στον ν. 4399/2016 (Α'117) προστίθεται άρθρο 62B ως εξής:

«Άρθρο 62B Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια ενισχύονται ως προς το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8.
2. Συμπληρωματικά με τις περιφερειακές ενισχύσεις της παρ. 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν για τις δαπάνες:
  - α) των παρ. 1, 3, 4, 6 και 10 του άρθρου 9,
  - β) αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή παραγωγής θερμότητας - ψύξης από ΑΠΕ για ίδια χρήση της παρ. 8 του άρθρου 9,
  - γ) συμπαραγωγής ενέργειας υψηλής απόδοσης από ΑΠΕ της παρ. 7 του άρθρου 9.»

Άρθρο 52

Είδος και ύψος ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων μεταποιητικών επιχειρήσεων – Αντικατάσταση του άρθρου 63 του ν. 4399/2016

Το άρθρο 63 του ν. 4399/2016 (Α'117) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 63

Είδος και ύψος ενίσχυσης

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια ενισχύονται με το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περ. α), β), γ) και δ) της παρ. 1 του άρθρου 10, λαμβάνοντας υπόψη τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 και μέχρι του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ.
2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για το παρόν καθεστώς χορηγούνται με βάση:
  - α. τα ανώτατα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8,
  - β. τα ανώτατα ποσοστά και ποσά ενίσχυσης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 11, για το σύνολο των εκτός περιφερειακών ενισχύσεων επιλέξιμων δαπανών.».

Άρθρο 53

Διαδικασία ταχείας αδειοδότησης – Αντικατάσταση του άρθρου 64 του ν. 4399/2016

1. Το άρθρο 64 του ν. 4399/2016 (Α'117) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 64

Διαδικασία ταχείας αδειοδότησης

Οι φορείς των υπαγόμενων στο παρόν καθεστώς επενδυτικών σχεδίων, στα οποία το συνολικό επιλέξιμο κόστος υπερβαίνει τα δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ, μπορούν να κάνουν χρήση της διαδικασίας ταχείας αδειοδότησης μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων».

2. Η διαδικασία της ταχείας αδειοδότησης προβλέπεται στο άρθρο 12 του ν. 4399/2016. Στην περίπτωση αυτή δεν έχουν εφαρμογή οι διαδικασίες υπαγωγής που προβλέπονται στα άρθρα 14, 15, 16, 17, 18 του ίδιου νόμου και οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων της παρ. 1 του παρόντος δεν μπορούν να κάνουν χρήση καμίας εκ των λοιπών ευνοϊκών ρυθμίσεων των άρθρων 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 και 13 του ν. 4399/2016.»

Άρθρο 54
Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου – Προσθήκη άρθρου 64B στον ν. 4399/2016

«Άρθρο 64B

Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου

Στον ν. 4399/2016 (Α' 117) προστίθεται άρθρο 64B ως εξής:

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται υποχρεωτικά, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.), σε ηλεκτρονική μορφή στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων διενεργείται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, που προβλέπεται στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 14.
3. Κατά την αξιολόγηση των ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων λαμβάνονται υπόψη η τεκμηρίωση της επίτευξης στόχων αύξησης της παραγωγικότητας, της εξωστρέφειας, της προστιθέμενης αξίας σε διεθνείς αλυσίδες, της απασχόλησης, του κύκλου εργασιών, της μεγέθυνσης, καθώς και των πρόσθετων ωφελειών που προβλέπεται να προκύψουν για την εθνική και την τοπική οικονομία, σύμφωνα με τους εθνικούς και περιφερειακούς στόχους της αναπτυξιακής στρατηγικής».

Άρθρο 55

Είδος και ύψος ενίσχυσης για το καθεστώς «Επενδύσεις Μείζονος Μεγέθους» – Τροποποίηση του άρθρου 67 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 67 του ν. 4399/2016 (Α' 117), α) τροποποιούνται ο τίτλος, οι παρ. 1 και 2 ως προς τα παρεχόμενα κίνητρα και τα ποσοστά ενίσχυσης, β) προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 67 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 67

Είδος και ύψος ενίσχυσης

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επιχειρηματικά σχέδια ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περ. α), β), γ) και δ) της παρ. 1 του άρθρου 10, λαμβάνοντας υπόψη τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 και μέχρι του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ.
2. Τα ποσοστά ενισχύσεων για το παρόν καθεστώς χορηγούνται με βάση:
  - α. τα ανώτατα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8,
  - β. τα ανώτατα ποσοστά και ποσά ενίσχυσης όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 11, για το σύνολο των εκτός περιφερειακών ενισχύσεων επιλέξιμων δαπανών.
3. Τα επενδυτικά σχέδια, που υπάγονται στο άρθρο 12, ενισχύονται, επιπλέον, με το κίνητρο της επιχορήγησης της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 10 σε ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ανώτατης επιτρεπόμενης ενίσχυσης και μέχρι του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ.».

Άρθρο 56

**Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου του καθεστώτος «Επενδύσεις Μείζονος Μεγέθους» -
Αντικατάσταση της παρ. 3 του άρθρου 69 του ν. 4399/2016**

Η παρ. 3 του άρθρου 69 του ν. 4399/2016 (Α' 117) αντικαθίσταται και το άρθρο 69 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 69

Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του Π.Σ.Κ.Ε. σε ηλεκτρονική μορφή.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται κατά τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, όπως αυτή ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 14.
3. Στα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος για τη διενέργεια ελέγχου και την καταβολή των ενισχύσεων εφαρμόζονται τα άρθρα 16 και 20.
4. Στην απόφαση προκήρυξης εξειδικεύονται τα επί μέρους στοιχεία αξιολόγησης, οι δείκτες βαθμολόγησης και η στάθμισή τους, το ελάχιστο όριο βαθμολογίας, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο το οποίο πρέπει να συγκεντρώνει το επενδυτικό σχέδιο για να υπαχθεί στο παρόν καθεστώς.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ 4399/2016 (Α΄ 117), 3908/2011 (Α΄ 8) 3299/2004 (Α΄ 261)

Άρθρο 57

Διακριτές κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων – Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 79 του ν. 4399/2016 (Α' 117) α) τροποποιείται η περ. δ) της παρ. 1 ως προς το αναγκαίο ποσοστό πιστοποίησης του συνολικού κόστους των επενδυτικών δαπανών, β) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 οι λέξεις «του επενδυτικού σχεδίου και την καταβολή της ενίσχυσης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των επενδυτικών σχεδίων», γ) στην παρ. 3 προστίθενται οι λέξεις «καθεστώτος ενίσχυσης, ενισχυόμενου κόστους» και το άρθρο 79 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 79

Διακριτές κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων

- «1. Συνιστούν διακριτές κατηγορίες τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος, καθώς και των νόμων 3299/2004 (Α' 261) και 3908/2011 (Α' 8), τα οποία:
- α. έχουν ενταχθεί σε προγράμματα του ΕΣΠΑ της περιόδου 2007 - 2013,
  - β. υλοποιούνται στα νησιά Αγαθονήσι, Κάλυμνο, Καστελόριζο, Κω, Λέρο, Λέσβο, Σάμο, Σύμη και Χίο,
  - γ. έχουν λάβει προκαταβολή με την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής,
  - δ. έχει πιστοποιηθεί το 25% ή το 50% ή το 65% του συνολικού κόστους των επενδυτικών δαπανών.
- Για τις ως άνω κατηγορίες ακολουθείται διακριτή σειρά κατά τον έλεγχο των επενδυτικών σχεδίων. Τα επενδυτικά σχέδια της ίδιας διακριτής κατηγορίας κατατάσσονται με την υφιστάμενη, μεταξύ τους, σειρά προτεραιότητας.
2. Η περ. β' της παρ. 1 ισχύει αναλόγως και για τα επενδυτικά σχέδια του ν. 3908/2011.

3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορούν να ορίζονται και πρόσθετες κατηγορίες στη βάση γεωγραφικών ή τομεακών γνωρισμάτων, καθεστώτος ενίσχυσης, ενισχυόμενου κόστους ή συνεπεία εκτάκτων αναγκών».

Άρθρο 58

Θέματα λειτουργίας Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) του αναπτυξιακού νόμου – Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 81 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 81 του ν. 4399/2016 (Α'117), α) διαγράφεται στην παρ. 2 η λέξη «τουλάχιστον», πριν τη λέξη «είκοσι», β) προστίθεται παρ. 3, και το άρθρο 81 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 81

Θέματα λειτουργίας Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) του Αναπτυξιακού νόμου

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία εκδίδεται μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαπιστώνεται η επιχειρησιακή λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) του αναπτυξιακού νόμου για τις διαδικασίες εφαρμογής των νόμων 3908/2011 και 3299/2004, οι οποίες βρίσκονται ήδη σε λειτουργία. Για κάθε νέα διαδικασία, που καθίσταται λειτουργική στο ΠΣΚΕ, εκδίδεται η διαπιστωτική απόφαση του προηγούμενου εδαφίου. Τυχόν ενέργειες που έχουν υλοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εκτός ΠΣΚΕ, λαμβάνονται υπόψη για τις περαιτέρω διαδικασίες, που προβλέπονται στο πλαίσιο εφαρμογής των νόμων 3299/2004 και 3908/2011.

2. Για τα επενδυτικά σχέδια του ειδικού καθεστώτος της Επιχειρηματικότητας των Νέων της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3908/2011, καθώς και για όσα καθεστώτα των αναπτυξιακών νόμων δεν υποβάλλονται είκοσι (20) τουλάχιστον αιτήματα, δεν είναι υποχρεωτική η διενέργεια πράξεων υλοποίησης και ολοκλήρωσης μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων του Αναπτυξιακού νόμου (ΠΣΚΕ).

3. Η υποβολή των δικαιολογητικών για τις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στους αναπτυξιακούς νόμους πραγματοποιείται μόνο ηλεκτρονικά.».

Άρθρο 59

Μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 85 του ν. 4399/2016 – Τροποποίηση του άρθρου 85 του ν. 4399/2016

Στο άρθρο 85 του ν. 4399/2016 (Α'117), προς άρση σφάλματος κατά την αρίθμηση των παραγράφων, η δεύτερη παρ. 19 αναριθμείται σε 20 και οι παρ. 19 και 20 διαμορφώνονται ως εξής:

«19. Οι συνέπειες που προβλέπονται για παραβάσεις επενδύσεων που έχουν υπαχθεί στον ν. 2601/1998 (Α' 81) επέρχονται εφόσον η παράβαση διαπιστωθεί εντός δέκα (10) ετών από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, από τα αρμόδια για τον έλεγχο των κατά περίπτωση στοιχείων όργανα.

20. Επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 3299/2004 και αφορούν σε ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων ολοκληρώνονται χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση της Ειδικής Γνωμάτευσης του Ε.Ο.Τ.».

Άρθρο 60

Προϋποθέσεις και διαδικασίες τροποποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου- Όροι ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων των ν. 3299/2004 και ν. 3908/2011 και τροποποίησης των αποφάσεων υπαγωγής - Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων των ν. 3299/2004 και ν. 3908/2011 - Τροποποίηση του άρθρου 14B του ν. 3908/2011

Στο άρθρο 14B του ν. 3908/2011 (Α' 8), α) η παρ. Α' αντικαθίσταται, β) στην παρ. Ε' μετά τους αριθμούς «17» και «21» προστίθενται οι λέξεις «του ν. 4399/2016» γ) στην παρ. ΣΤ' μετά τις λέξεις «Οι διατάξεις της παρ. 6» προστίθενται η λέξη «και» και ο αριθμός «17», η λέξη του «παρόντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του ν. 4399/2016», οι λέξεις «στις διατάξεις των νόμων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του ν.», η αναφορά στον ν. 3908/2011 διαγράφεται και προστίθενται οι λέξεις «τον παρόντα νόμο» και το άρθρο 14B διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 14B

Α. Τα επενδυτικά σχέδια του ν. 3299/2004 (Α' 261) και του παρόντος ολοκληρώνονται, υπό τις εξής προϋποθέσεις, οι οποίες ισχύουν σωρευτικά:

αα. εξυπηρετούνται οι αρχικοί σκοποί παραγωγικής λειτουργίας και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης,

αβ. δεν διαπιστώνονται ουσιώδεις μεταβολές του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου της επένδυσης. Σε διαφορετική περίπτωση, το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται μόνο μετά από έγκριση αιτήματος τροποποίησης που υποβάλλει ο φορέας στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με την παρ. Β,

αγ. επιτρέπεται αύξηση στο αρχικά εγκεκριμένο κόστος σε κατηγορίες δαπανών, ως ακολούθως:

ι. Όταν το ποσοστό της αύξησης μιας κατηγορίας δαπάνης, το οποίο προκύπτει από το ποσό της αύξησης στη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης διαιρούμενο με το αρχικό συνολικό κόστος της επένδυσης και πολλαπλασιαζόμενο με το εκατό, είναι μικρότερο ή ίσο με το ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κτιριακές δαπάνες, με το ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τη δαπάνη του μηχανολογικού εξοπλισμού και για τη δαπάνη των ειδικών-τεχνικών εγκαταστάσεων, με το ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) για τη δαπάνη διαμόρφωσης εξωτερικού χώρου και με το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για τις λοιπές κατηγορίες δαπανών. Για τα επενδυτικά σχέδια ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων, το ως άνω ποσοστό των κτιριακών δαπανών ορίζεται σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

Σε διαφορετική περίπτωση, το σχέδιο ολοκληρώνεται με περικοπή του υπερβάλλοντος κόστους,

ii. το διαπιστωθέν, μετά από τον έλεγχο υλοποίησης της επένδυσης, ποσό για τη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης δεν ξεπερνά το διπλάσιο του αρχικού εγκεκριμένου ποσού για τη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης,

αδ. δεν επέρχεται υπέρβαση των ορίων των επιμέρους κατηγοριών δαπανών, όπως αυτά προσδιορίζονται από τις διατάξεις του παρόντος και του ν. 3299/2004 και του σχετικού θεσμικού πλαισίου ενισχυόμενων δαπανών. Σε διαφορετική περίπτωση, το σχέδιο ολοκληρώνεται με περικοπή του υπερβάλλοντος κόστους ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται,

αε. δεν επέρχεται αύξηση του ενισχυόμενου προϋπολογισμού, ούτε αύξηση του ύψους του ποσού της ενίσχυσης. Σε διαφορετική περίπτωση, το σχέδιο ολοκληρώνεται με περικοπή του υπερβάλλοντος κόστους,

αστ. το κόστος νέας κατηγορίας δαπάνης που δεν προβλεπόταν στην εγκριτική απόφαση, είναι δυνατό να γίνει αποδεκτό μετά από αίτημα τροποποίησης που υποβάλλει ο επενδυτικός φορέας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. Β. Σε διαφορετική περίπτωση, το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται χωρίς την ενίσχυση του κόστους της νέας κατηγορίας. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά δαπανών μεταξύ των κατηγοριών δαπανών: i) Αρχικής επένδυσης για ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, ii) μελετών και αμοιβών συμβούλων και iii) έργων και προγραμμάτων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας, όπως αυτές προσδιορίζονται στην εγκριτική απόφαση του επενδυτικού σχεδίου,

αζ. τηρούνται τα όρια απόκλισης δεικτών αξιολόγησης όπως ορίζονται στο άρθρο 7 της υπ` αρ. 17299/19.4.2011 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Β` 652) για τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος νόμου, καθώς και ο αριθμός των νέων ή και υφιστάμενων θέσεων εργασίας για τα επενδυτικά σχέδια του ν. 3299/2004 και του παρόντος. Σε διαφορετική περίπτωση, το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την επιβολή κυρώσεων, που καθορίζονται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος και ειδικότερα τις παρ. 3 και 8 αυτού,

αη. η μείωση της ισχύος (για επενδυτικά σχέδια παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές - ΑΠΕ), ή της δυναμικότητας (για λοιπά επενδυτικά σχέδια) δεν υπερβαίνει σε ποσοστό το 25%, με ταυτόχρονη τροποποίηση ή μη του φυσικού αντικειμένου και αιτιολογημένη κατά περίπτωση αναπροσαρμογή ή όχι του ενισχυόμενου κόστους. Σε περίπτωση μείωσης άνω του 25% και έως 50% και ταυτόχρονη τροποποίηση ή μη του φυσικού αντικειμένου, το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται μετά από έγκριση αιτήματος τροποποίησης που υποβάλλει ο φορέας στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με την παρ. Β. Σε περίπτωση μείωσης της ισχύος ή της δυναμικότητας άνω του 50%, το επενδυτικό σχέδιο δεν νοείται ολοκληρωμένο, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και η χορηγηθείσα ενίσχυση ανακτάται με τη διαδικασία είσπραξης δημοσίων εσόδων, προσαυξημένη κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την ημερομηνία καταβολής.

Β. Ουσιώδεις διαφοροποιήσεις του φυσικού αντικειμένου εγκρίνονται από την αρμόδια υπηρεσία, μετά από αιτιολογημένο αίτημα τροποποίησης του φορέα, το οποίο εξετάζεται από την Υπηρεσία και γίνεται αποδεκτό υπό τους προαναφερόμενους όρους και προϋποθέσεις της παρ. 1. Για την εξέταση του αιτήματος τροποποίησης δεν απαιτείται επανεξέταση της βαθμολόγησης του επενδυτικού σχεδίου.

Γ. Αιτήματα τροποποίησης δύνανται να υποβάλλονται και για τη μεταβολή των παρακάτω όρων της απόφασης υπαγωγής:

αα) Για την τροποποίηση του τρόπου κάλυψης της ίδιας συμμετοχής, στο πλαίσιο των διατάξεων του ν. 3299/2004 (ειδικότερα του άρθρου 5 παρ. 3) ή του ν. 3908/2011 (άρθρο 8 παρ. 6) και του π.δ. 35/2011.

ββ) Για την ενίσχυση δαπανών με συμβατική επένδυση αντί της εγκεκριμένης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

γγ) Για την αλλαγή του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή διάσπασης. Το αίτημα εγκρίνεται με τον όρο ολοκλήρωσης της επένδυσης ή συνέχισης της παραγωγικής λειτουργίας της στο ίδιο αντικείμενο, καθώς και υπό τον όρο ανάληψης από τον νέο φορέα του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από την απόφαση υπαγωγής.

Για την αλλαγή του υπό σύσταση φορέα της επένδυσης, όπως αυτός περιγράφεται στην εγκριτική απόφαση υπαγωγής. Το αίτημα εγκρίνεται και η εταιρεία που θα υλοποιήσει το επενδυτικό σχέδιο δύναται να είναι άλλη από την οριζόμενη στην απόφαση υπαγωγής με τον όρο της διατήρησης αμέσως ή εμμέσως της ίδιας μετοχικής σύνθεσης με τον υπό σύσταση φορέα. Κατά τα λοιπά ισχύουν και οι όροι που αναφέρονται στην περίπτωση αλλαγής του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή διάσπασης. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης της εν λόγω αλλαγής εντός εξήντα (60) ημερών από τη συντέλεσή της, εφαρμόζονται το άρθρο 14 του ν. 3908/2011 και το άρθρο 10 του ν. 3299/2004, αναλόγως.

δδ) Για την εκμίσθωση της επένδυσης, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 1ζ του ν. 3908/2011 ή με το άρθρο 10 παρ. Ββ του ν. 3299/2004.

εε) Για τυχόν λοιπούς όρους της απόφασης υπαγωγής.

Δ. Τα ανωτέρω αιτήματα τροποποίησης, υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, εντύπως και ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων και εξετάζονται βάσει δικαιολογητικών, όρων και προϋποθέσεων, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Ε. Σε περίπτωση μεταβολής της επωνυμίας, της εταιρικής σύνθεσης, της νομικής μορφής, της έδρας ή άλλων στοιχείων επικοινωνίας της ενισχυόμενης επιχείρησης, εφαρμόζονται η παρ. 4 του άρθρου 21 και η παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 4399/2016. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 4399/2016, επιβάλλεται κύρωση, που ορίζεται με την υπουργική απόφαση της προηγούμενης περίπτωσης.

ΣΤ. Οι διατάξεις της παρ. 6 και 7 του άρθρου 17 του ν. 4399/2016 καταλαμβάνουν και τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στον ν. 3299/2004 (Α' 261) και τον παρόντα νόμο.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Α.Ν. 89/1967

Άρθρο 61

**Διαδικασία υπαγωγής και υποχρεώσεις των υπαγόμενων επιχειρήσεων -Τροποποίηση των παρ.
1 και 2 του άρθρου 1 του α.ν. 89/1967**

Στην παρ. 1 του άρθρου 1 του α.ν. 89/1967 (Α' 132), α) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται, β) προστίθενται τρίτο και τέταρτο εδάφιο, η παρ. 2 αντικαθίσταται και το άρθρο 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1

1. Αλλοδαπές εταιρείες μπορούν να εγκαθίστανται στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, με αποκλειστικό σκοπό να παρέχουν στα κεντρικά τους καταστήματα ή σε συνδεδεμένες με αυτές, κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4172/2013 (Α' 167), και μη εγκατεστημένες στην Ελλάδα επιχειρήσεις, υπηρεσίες: (α) συμβουλευτικού χαρακτήρα, (β) κεντρικής λογιστικής υποστήριξης, (γ) ελέγχου ποιότητας παραγωγής, προϊόντων διαδικασιών και υπηρεσιών, (δ) κατάρτισης μελετών, σχεδίων και συμβάσεων, (ε) διαφήμισης και μάρκετινγκ, (στ) επεξεργασίας στοιχείων, (ζ) λήψης και παροχής πληροφοριών, (η) έρευνας και ανάπτυξης, (θ) ανάπτυξης λογισμικού, προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών και υποστήριξης συστημάτων πληροφορικής, (ι) αποθήκευσης και διαχείρισης αρχείων και πληροφοριών, (ια) διαχείρισης προμηθευτών, πελατών και εφοδιαστικής αλυσίδας μη συμπεριλαμβανομένης της εκτέλεσης μεταφορών με ίδια μέσα, (ιβ) διαχείρισης και εκπαίδευσης ανθρώπινου δυναμικού, και (ιγ) δραστηριοτήτων τηλεφωνικού κέντρου και τηλεφωνικής πληροφόρησης που βασίζεται σε ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Οι εταιρείες που εγκαθίστανται στην Ελλάδα υποχρεούνται μετά από την παρέλευση δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος της απόφασης της παρ. 2 και εφεξής: α) να απασχολούν στην Ελλάδα προσωπικό αποτελούμενο από τέσσερα (4) τουλάχιστον άτομα, εκ των οποίων ένα (1) δύναται να είναι μερικής απασχόλησης και β) να έχουν για κάθε φορολογικό έτος δαπάνες λειτουργίας στην Ελλάδα ποσού εκατό χιλιάδων (100.000) τουλάχιστον ευρώ. Αν εντός του φορολογικού έτους η περίοδος που αφορά σε υποχρέωση δαπανών είναι μικρότερη των δώδεκα (12) μηνών, το ελάχιστο ποσό δαπανών υπολογίζεται αναλογικά, βάσει της ετήσιας υποχρέωσης του δεύτερου εδαφίου.

Αν η ειδική άδεια της παρ. 2 αφορά σε περισσότερες της μιας αυτοτελείς εγκαταστάσεις της αλλοδαπής εταιρείας στην Ελλάδα, οι συνολικές υποχρεώσεις του δεύτερου εδαφίου αυξάνουν αναλογικά με τον αριθμό των εγκαταστάσεων και ισχύουν για την εταιρεία που εγκαθίσταται συνολικά και όχι αυτοτελώς για κάθε επιμέρους εγκατάσταση.

Για παραβάσεις της νομοθεσίας περί εισόδου και διαμονής αλλοδαπών ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με την εταιρεία και ο νόμιμος εκπρόσωπός της στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως της τυχόν ποινικής ευθύνης του.

Η παροχή των υπηρεσιών του πρώτου εδαφίου, δεν συνιστά άσκηση πραγματικής διοίκησης στην Ελλάδα κατά το άρθρο 4 της παρ. 4 του ν. 4172/2013 (Α' 167), από την εγκαθιστάμενη αλλοδαπή εταιρεία ή τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις και οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 4 του ν. 4172/2013 δεν εφαρμόζονται.

2. Για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος απαιτείται ειδική άδεια εγκατάστασης, η οποία χορηγείται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εντός προθεσμίας πενήντα (50) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης στη Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και δύναται να αφορά σε μία ή περισσότερες αυτοτελείς εγκαταστάσεις της αλλοδαπής εταιρείας στην Ελλάδα.

Με όμοια απόφαση, δύναται, μετά από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος με τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 3, να χορηγείται,

βάσει αιτήματος της αλλοδαπής εταιρείας, προσωρινή άδεια εγκατάστασης εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ανωτέρω υποβολή, στην οποία δεν περιλαμβάνεται το περιθώριο κέρδους του άρθρου 2.

Η προσωρινή άδεια έχει ισχύ μέχρι την έκδοση της οριστικής άδειας και βάσει αυτής η εταιρεία δύναται να προβαίνει σε απαραίτητες για τη λειτουργία της ενέργειες ενώπιον των φορολογικών και άλλων αρμόδιων αρχών. Από την έναρξη ισχύος της προσωρινής άδειας εφαρμόζεται η νομοθεσία που αφορά στις εταιρείες που υπάγονται στον παρόντα, εκτός του άρθρου 2 αυτού.

Μετά από την έκδοση της προσωρινής άδειας εγκατάστασης, εφόσον ζητηθούν από την αρμόδια υπηρεσία στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση του περιθωρίου κέρδους και την έκδοση της οριστικής άδειας, η εταιρεία υποχρεούται να τα προσκομίσει εντός είκοσι (20) ημερών και σε περίπτωση μη υποβολής τους η προσωρινή άδεια ανακαλείται.

3. Με όμοια απόφαση επιβάλλονται κυρώσεις που συνίστανται σε πρόστιμο ή και ανάκληση της άδειας, εφόσον διαπιστωθούν παραβάσεις των όρων αυτής ή του παρόντος νόμου. Πριν από την επιβολή των κυρώσεων, η διοίκηση οφείλει να καλέσει εγγράφως την εταιρεία, προκειμένου να υποβάλει έκθεση με τις απόψεις της για τις παραβάσεις που τις αποδίδονται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης.».

Άρθρο 62

Βελτίωση της μεθόδου προσδιορισμού των ακαθάριστων εσόδων και ρύθμιση θεμάτων σχετικών με το περιεχόμενο των αποφάσεων υπαγωγής και την τροποποίηση αυτών και τη λειτουργία της Επιτροπής ελέγχου του ποσοστού κέρδους - Τροποποίηση του άρθρου 2 του α.ν. 89/1967

Στο άρθρο 2 του α.ν. 89/1967 (Α' 132), α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) η παρ. 3 τροποποιείται με την αντικατάσταση της αναφοράς στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων από τη φορολογική νομοθεσία, γ) προστίθεται παρ. 5 και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«Άρθρο 2

1. Τα ακαθάριστα έσοδα των εταιρειών του άρθρου 1 από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους, τα οποία εισπράττονται υποχρεωτικά μέσω τραπεζικών εμβασμάτων, προσδιορίζονται με την προσθήκη ενός ποσοστού κέρδους στο σύνολο των πάσης φύσεως εξόδων και αποσβέσεων τους, πλην των τόκων και του φόρου εισοδήματος (μέθοδος cost-plus). Το ποσοστό κέρδους, που εφαρμόζεται σε κάθε εταιρεία, προκύπτει από την εφαρμογή των κριτηρίων της απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 3 και διαπιστώνεται με την απόφαση χορήγησης της άδειας εγκατάστασης του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 1, μετά από έλεγχο της Επιτροπής της παρ. 5 του παρόντος.

Στην ίδια απόφαση, όταν αυτή εκδίδεται ισχυούσης προσωρινής άδειας εγκατάστασης, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 1, η ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής του διαπιστούμενου περιθωρίου κέρδους ανατρέχει στον χρόνο έκδοσης της προσωρινής άδειας και αν το εφαρμοζόμενο από την εταιρεία περιθώριο κέρδους αποκλίνει από το προσδιοριζόμενο στην οριστική άδεια υποβάλλεται, όπου απαιτείται, τροποποιητική δήλωση φορολογίας.

Στην προσωρινή και οριστική άδεια εγκατάστασης της παρ. 2 του άρθρου 1 ορίζονται, επίσης, οι κατηγορίες υπηρεσιών που παρέχονται, καθώς και οι επιχειρήσεις προς τις οποίες αυτές παρέχονται, καθώς και κάθε άλλος όρος που κρίνεται αναγκαίος για την εφαρμογή του παρόντος.

Το ποσοστό κέρδους του πρώτου εδαφίου επανεξετάζεται ανά πενταετία ή νωρίτερα, εφόσον διαφοροποιούνται σημαντικά οι συνθήκες της αγοράς ή και τα στοιχεία δραστηριότητας της εταιρείας. Ο επανακαθορισμός του περιθωρίου κέρδους γίνεται με τροποποίηση της απόφασης του

πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 1, μετά από αίτηση της εταιρείας και στην σχετική απόφαση τροποποίησης ορίζεται η ημερομηνία από την οποία εφαρμόζεται το νέο περιθώριο κέρδους. Η ημερομηνία αυτή δεν δύναται να είναι προγενέστερη της έναρξης του φορολογικού έτους εντός του οποίου εκδίδεται η απόφαση τροποποίησης.

Με τροποποίηση της απόφασης του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 1, μετά από αίτηση της εταιρείας, δύναται να γίνεται μεταβολή του αριθμού των αυτοτελών εγκαταστάσεων, καθώς και προσθήκη ή αφαίρεση των παρεχόμενων υπηρεσιών και των επιχειρήσεων προς τις οποίες αυτές παρέχονται και να ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος των νέων στοιχείων, που δεν μπορεί να είναι προγενέστερος της ημερομηνίας υποβολής του αιτήματος, τηρούμενων και των όρων του προηγούμενου εδαφίου αν η τροποποίηση επιφέρει επανακαθορισμό του περιθωρίου κέρδους.

Για κάθε αίτηση τροποποίησης, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης επανακαθορισμού του περιθωρίου κέρδους, η σχετική απόφαση εκδίδεται εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της αίτησης.

2. Για τον καθορισμό των ποσοστών κέρδους, τα οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερα από πέντε τοις εκατό (5%), λαμβάνονται υπόψη ιδίως το είδος των παρεχόμενων από αυτές υπηρεσιών, ο κλάδος δραστηριότητας και οι Οδηγίες του Ο.Ο.Σ.Α. για τις χρεώσεις εντός ομίλων επιχειρήσεων.

3. Για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος της εταιρείας, όλα τα έξοδα επί των οποίων υπολογίζεται το ποσοστό κέρδους εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της, εφόσον τεκμηριώνονται από αντίστοιχα παραστατικά στοιχεία που πληρούν τις προϋποθέσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

4. Αν για οποιονδήποτε λόγο τα έσοδα της εταιρείας όπως προκύπτουν από τα βιβλία που τηρεί, είναι μεγαλύτερα από τα έσοδα που προσδιορίζονται με τη μέθοδο της πρώτης παραγράφου του παρόντος, λαμβάνονται υπόψη τα έσοδα που προκύπτουν από τα βιβλία.

5. Η Επιτροπή της παρ. 1 συστήνεται και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Η Επιτροπή αποτελείται από έναν (1) Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υπηρετεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ως Πρόεδρο, τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Κεφαλαίων Εξωτερικού της Γενικής Διεύθυνσης Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του ιδίου υπουργείου, τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και έναν ορκωτό ελεγκτή, ως μέλη. Το Τμήμα Εταιρειών Ενδοομιλικών Υπηρεσιών και Άμεσων Επενδύσεων της Διεύθυνσης Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων είναι αρμόδιο για την εισήγηση των θεμάτων στην Επιτροπή και τη γραμματειακή υποστήριξή της.

Στον πρόεδρο, τα μέλη, τους γραμματείς και τους εισηγητές της Επιτροπής, ισχύουν οι αποζημιώσεις που αναφέρονται στις παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 1 της υπ' αρ. 26226/3.3.2017 κοινής απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Υ.Ο.Δ.Δ. 117).».

Άρθρο 63

Εφαρμογή Πληροφοριακού Συστήματος - Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 3 του α.ν. 89/1967

Στο άρθρο 3 του α.ν. 89/1967 (Α' 132) προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 3 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«Άρθρο 3

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων: α) καθορίζονται τα στοιχεία που πρέπει να περιέχουν οι αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την υπαγωγή των εταιρειών στις διατάξεις του παρόντος, β) εξειδικεύονται τα κριτήρια της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος, γ) ορίζονται τα όργανα και η διαδικασία ελέγχου των εταιρειών αυτών, δ) εξειδικεύεται το είδος, καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του παρόντος και ε) ορίζεται η διαδικασία και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την επιστροφή των εγγυητικών επιστολών που προβλέπονταν στις διατάξεις του παρόντος πριν την αντικατάστασή τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση του παρόντος.

2. Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν να καθορίζονται και άλλες υπηρεσίες συντονιστικού ή επικουρικού χαρακτήρα, πέραν των αναφερομένων στο άρθρο 1 του παρόντος, τις οποίες επιτρέπεται να παρέχουν οι εταιρείες που υπάγονται στον παρόντα νόμο.

3. Το σύνολο των διαδικασιών που προβλέπονται στον παρόντα διενεργούνται μέσω ειδικής πλατφόρμας που περιλαμβάνεται στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η λειτουργία του οποίου διέπεται από τον ν. 4314/2014 (Α' 265).».

Άρθρο 64

Απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός νέων θέσεων απασχόλησης - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 7 του α.ν. 89/1967

Στην παρ. 1 του άρθρου 7 του α.ν. 89/1967 (Α' 132), α) αντικαθίσταται το τρίτο εδάφιο, β) καταργείται το πέμπτο εδάφιο και το άρθρο 7 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«Άρθρο 7

1. Οι ενισχύσεις του άρθρου 6 χορηγούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου αυτού και σε εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών, καθώς και ημεδαπές εταιρείες, που παρέχουν υπηρεσίες αποκλειστικά των περιπτώσεων α' έως ιγ' του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 1 σε μη εγκατεστημένες στην Ελλάδα επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι απαραίτητα τα κεντρικά τους καταστήματα ή συνδεδεμένες με αυτές κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4172/2013. Οι εταιρείες του προηγούμενου εδαφίου δύνανται παράλληλα να παρέχουν τις ίδιες υπηρεσίες και σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην Ελλάδα, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση της παραγράφου 3.

Προϋπόθεση για τη χορήγηση των ενισχύσεων αποτελεί: α) η ανάπτυξη από την ωφελούμενη εταιρεία νέας δραστηριότητας στην Ελλάδα, αναφορικά με το αντικείμενο των παρεχόμενων υπηρεσιών, η οποία δεν ασκείται στην Ελλάδα τα τελευταία δύο (2) έτη μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χορήγησης της ενίσχυσης, από την ίδια ή άλλες εταιρείες του ομίλου στον οποίο ανήκει, και β) η δημιουργία από τη νέα δραστηριότητα ενός ελάχιστου αριθμού νέων θέσεων απασχόλησης, οι οποίες διατηρούνται τουλάχιστον για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, όπως ορίζεται ανά κατηγορία παρεχόμενων υπηρεσιών και χορηγούμενων ενισχύσεων στην απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 6.

Κατ' εξαίρεση, εταιρείες που θα υποβάλλουν αίτηση έως και 28.6.2019, δύνανται να έχουν αναπτύξει τη νέα δραστηριότητα, πριν την υποβολή της αίτησης χορήγησης της ενίσχυσης και πάντως όχι πριν την 1.1.2019, ημερομηνία κατά την οποία προσμετρώνται και τα δύο (2) τελευταία έτη.

2. Για τις εταιρείες στις οποίες χορηγούνται ενισχύσεις σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 4.

3. Οι ενισχύσεις του παρόντος άρθρου χορηγούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός πενήντα (50) ημερών από την υποβολή σχετικής αίτησης στη Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

4. Με τις αποφάσεις της παραγράφου 6 του άρθρου 6 ορίζονται αναλόγως τα αναφερόμενα σε αυτές στοιχεία και λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄

Άρθρο 65 Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β΄

1. Το άρθρο 37 του παρόντος καταλαμβάνει και τα επενδυτικά σχέδια των καθεστώτων ενίσχυσης του ν. 4399/2016 (Α΄ 117), στα οποία δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησής τους.

2. Για τις αλλοδαπές εταιρείες του άρθρου 1 και τις ημεδαπές εταιρείες του άρθρου 4 του α.ν. 89/1967 (Α΄ 132), που έχουν υπαχθεί σ΄ αυτόν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή όσα ορίζονται στην απόφαση υπαγωγής τους, για τον προσδιορισμό των ακαθάριστων εσόδων με την προσθήκη ενός ποσοστού κέρδους στο σύνολο των πάσης φύσεως εξόδων και αποσβέσεων τους, πλην του φόρου εισοδήματος (μέθοδος cost-plus), μέχρι τον επανακαθορισμό του ποσοστού κέρδους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου. Οι αλλοδαπές εταιρείες του άρθρου 1 και οι ημεδαπές εταιρείες του άρθρου 4 του α.ν. 89/1967 που έχουν υποβάλει αίτηση υπαγωγής, σύμφωνα με τον α.ν. 89/1967 μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος και για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση υπαγωγής τους, δύνανται να υποβάλουν νέα αίτηση, ώστε το περιθώριο κέρδους να προσδιοριστεί στη βάση υπολογισμού του σύμφωνα με τον παρόντα.

3. Στα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στον ν. 3299/2004 (Α΄ 261) και στον ν. 3908/2011 (Α΄ 8) εφαρμόζεται το άρθρο 14B του ν. 3908/2011.

Άρθρο 66 Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Β΄

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α) η περ. δ) του άρθρου 12 του ν. 4399/2016 (Α΄ 117), περί του ορισμού των επιχειρήσεων οι οποίες παρουσιάζουν αύξηση της απασχόλησής τους,

β) η περ. ια) του άρθρου 12 του ν. 4399/2016, περί έκδοσης υπουργικής απόφασης για την εφαρμογή της περ. στ) του άρθρου 12,

γ) η περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4399/2016, περί υποβολής στο Υπουργείο Εσωτερικών των επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω των τριών (3) εκατομμυρίων ευρώ που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης,

δ) η περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4399/2016, περί αρμοδιότητας του Υπουργού Εσωτερικών για την έκδοση αποφάσεων υπαγωγής στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016.

Άρθρο 67
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.
2. Η αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν. 89/1967 (Α'132), κατά το άρθρο 62 του παρόντος, ισχύει μετά την παρέλευση εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος.